

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK ANABİLİM DALI

ÇOCUK EVLERİ İÇ MEKÂNLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Merve NARİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2021

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK ANABİLİM DALI**

ÇOCUK EVLERİ İÇ MEKÂNLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Merve NARİN

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Tunç Aslan TÜLÜCÜ

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Faruk Yalçın UĞURLU

Jüri Üyesi: Dr.Öğr. Üyesi Necdet SAKARYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2021

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma, jürimiz tarafından İç Mimarlık Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Tunç Aslan TÜLÜCÜ
(Danışman)

Üye: Prof. Dr. Faruk Yalçın UĞURLU

Üye: Dr.Öğr. Üyesi Necdet SAKARYA

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.../.../2021

Prof. Dr. Serap ÇABUK
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. / / 2021

Merve NARİN

ÖZET

ÇOCUK EVLERİ İÇ MEKÂNLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Merve NARİN

Yüksek Lisans Tezi, İç Mimarlık Ana Bilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Tunç Aslan TÜLÜCÜ

Haziran 2021, 187 sayfa

Dünyada, ailelerin maddi ve manevi olarak ihtiyaçlarını karşılayamadığı, belirli sebeplerle bakımını ve korumasını üstlenemediği çocukların, bakımını üstlenmek için politikalar geliştirilmiş ve kuruluşlar oluşturulmuştur. Bu kuruluşlar genel olarak yetiştirme yurdu adı altında kurulan kışla tipi kurumlardır. Türkiye, korunmaya muhtaç çocuklar için uzun bir süre kışla tipi yatılı kurumlarda bakım hizmeti sunmuştur. Yapılan literatür incelemesinde, 2000 li yılların başında kışla tipi kurumlar ile ilgili eleştiriler yapıldığı ve farklı çözümler üretilmeye başlandığı görülmüştür. Bu çözümler doğrultusunda, kışla tipi kurumlara alternatif olarak çocuk (sevgi) evleri kurulmaya başlanmıştır. Çocuk evleri, kurumlarda kalan korunmaya muhtaç çocukların daha iyi bir ortamda yetişmesi için geliştirilmiş olan bakım modelidir. Çocuk evlerinin, çocukların gelişimi açısından çok daha yeterli olduğu, yurt ya da yuva ortamlarından daha iyi olduğu düşünülmektedir. Öncelikle çocuğun bu evlerde verilen bakımdan maksimum derecede payına düşeni alması, bireysel ilişkiye daha kolay girebilmesi ve bir grup üyesi olmaktan ziyade mekân aidiyeti hissi oluşturularak evin bireyi olması söz konusudur. Bu durumda mekânın, çocuk gelişimi üzerindeki etkisine bakıldığında, kışla tipi yurtlarda gruplar halinde yaşamının, çocukta mekân aidiyet duygusunu körelteceği göz önüne alınarak, çocuk evi modeli ile daha küçük ve özel mekânların çocukların gelişimini olumlu yönde etkilemesi hedeflenmiştir. Bu nokta da çocukların rahatlığı, güvenliği ve sağlıklı gelişimi için; mekân tasarımı, mekânsal özellikler, donatı elemanları özellikleri, malzeme kullanımları ve sosyal yaşam alanlarının mekânsal düzenlenmeleri göz önüne alınmalıdır. Bu bağlam da çocuk evi bakım modelinde hizmet gören çocukların, yaşadıkları mekânın yeterli düzeyde olup olmadığının görülebilmesi için çocuk evleri mekânları ile ilgili araştırmalara ihtiyaç vardır. Çocuk evlerinin iç mimari anlamda mekânsal özelliklerinin incelenmesi, korunmaya muhtaç

çocuklar için mekânsal olarak beklentileri ne ölçü de karşıladığı ve çocuk evlerinin mekânsal yeterliliğinin artırılması için neler yapılması gerektiği bu araştırmanın temel sorununu oluşturmaktadır. Araştırma konusu doğrultusunda seçilen illerde bulunan Çocuk Evleri Siteleri incelenmiş ve çocuk evlerinin mekânsal özelliklerinin mevzuata uygunluğu ile ilgili analizlerde bulunup, mekân tasarımı ve malzeme kullanımı değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Korunmaya Muhtaç Çocuk, Çocuk ve Mekân, Çocuk Evleri, Çocukta Mekân Algısı

ABSTRACT**A REVIEW ON THE INTERIORS OF CHILDREN'S HOUSES****Merve NARİN****Master Thesis, Department of Interior Architecture****Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Tunç Aslan TÜLÜCÜ****June 2021, 187 pages**

In the world, policies have been developed and organizations have been established in order to take care of children whose families cannot meet their financial and moral needs and cannot be able to take care of and unable to protect for certain reasons. Generally, these establishments are barracks-type institutions which are constituted under the name of orphanage. Turkey has provided care services in barrack-type boarding institutions for a long time for children who are in need of protection. In the literature review it was seen that criticisms were made about the barrack-type institutions at the beginning of the 2000s and different solutions were started to produce. In line with these solutions, children (love) homes have been established as an alternative to barrack-type institutions. Children's homes are a care model developed for children in need of protection to grow up in a better environment. Children's homes are thought to be much more adequate for the development of the children than dormitory and kindergarten environments. First of all, the subject is that it is possible for the child to get the maximum share of the care given in these houses, to enter into individual relationships more easily and to become a member of the house by creating a sense of belonging rather than being a group member. According to this case, considering the effect of space on child development that living in groups in barracks-type dormitories will dull the sense of belonging to the child, it is aimed that smaller and private spaces will positively effect on children's development within the children's house model. At this point, for the comfort, safety and health development of children; spatial design, spatial features, reinforcement elements, material usage and spatial arrangements of social living spaces should be taken into consideration. Within this context, there is need for researches over children's home spaces in order to see whether or not the places where children, who receive service in the children's home care model, live are at a

sufficient level. The main problem of this research is to examine the spatial characteristics of children's houses in terms of interior architecture, to what extent they meet the spatial expectations for children in need of protection, and what needs to be done to increase the spatial competence of children's houses. In line with the research subject, the Children's Houses Sites in the selected provinces were analyzed and the spatial characteristics of the children's houses were analyzed and the space design and material use were evaluated

Keywords: Children in Need of Protection, Children and Space, Children's Houses, Perception of Space in Children

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimim süresince beni yönlendiren, her zaman yanımda olan, bilgi ve tecrübeleri ile yoluma ışık tutan, sonsuz sabrı ve özverisi ile tezimi tamamlamamı sağlayan değerli hocam ve danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Tunç Aslan TÜLÜCÜ'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca beni destekleyen, mesleki yeterliliğe ulaşmam için bütün temel taşlarının oturmasında yardımcı olan, bana katkı sağlayan tüm lisans ve yüksek lisans hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Bu günlere gelmemde çok büyük emeği geçen, her zaman yanımda olan, tez yazım sürecimde benden desteklerini esirgemeyen, her zaman bana inanan ve güvenen sevgili annem Yüksen NARİN'e, eğitim hayatım boyunca beni cesaretlendiren ve en önemlisi her zaman doğrudan, iyiden ve güzelden taraf olmayı öğreten sevgili babam Şükrü NARİN'e, gelecekte çok iyi yerlerde olacağına inandığım sevgili kardeşlerim Elif NARİN ve Mehmet Emin NARİN'e sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak çalışmamın kaynağını oluşturan küçük hanımlar ve küçük beyler... Çalışmam da motivasyon kaynağım olan, toplumumuzun ışığı ve yıldızı olan, geleceğin küçük mimarları... Bizim için bugünün yarını, yarının umudu olan tüm çocuklara sonsuz sevgi ve teşekkürler...

MERVE NARİN

ADANA, 2021

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ	viii
KISALTMALAR	xiv
TABLolar LİSTESİ	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Önceki Çalışmalar.....	1
1.2. Çalışmanın Konusu Ve Önemi	2
1.3. Çalışmanın Yöntemi	3

BÖLÜM II

KORUNMAYA İHTİYACI OLAN ÇOCUKLAR VE ÇOCUK EVLERİ

2.1. ÇOCUK KAVRAMI	4
2.2. KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUK KAVRAMI.....	4
2.3. ÇOCUK KORUMA SİSTEMİ TARİHİ VE GELİŞİMİ.....	5
2.3.1. Dünyada Çocuk Koruma Sistemi Tarihi ve Gelişimi.....	5
2.3.2. Türkiye’de Çocuk Koruma Sistemi.....	12
2.3.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem Çocuk Koruma Faaliyetlerinin Tarihsel Gelişimi	13
2.3.2.2. Cumhuriyet Sonrası Dönem Çocuk Kavramı.....	16
2.4. TÜRKİYE’DE KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YÖNELİK SUNULAN HİZMETLER	18
2.4.1. Koruyucu aile hizmeti	19
2.4.3. Aile Yanında Bakım Hizmeti	21
2.4.4. Kurum Bakımı Hizmeti	22
2.4.4.1. Kışla tipi kurumlar	23
2.4.4.1.1. Çocuk Yuvaları.....	23
2.4.4.1.2. Yetiştirme Yurtları.....	24

2.4.4.2. Kışla Tipi Kurumlardan Ev Tipi Kurumlara Geçiş	25
2.4.4.3. Ev tipi kurumlar	25
2.4.4.3.1. Çocuk evleri.....	26
2.4.4.3.2. Çocuk evleri sitesi	27
2.4.4.3.3. Çocuk Destek Merkezleri	27

BÖLÜM III

ÇOCUK VE MEKÂN İLİŞKİSİ

3.1. ÇOCUKTA MEKÂN KAVRAMI VE MEKÂN ALGISI	29
3.1.1 Çocuk mekân algısında renk ve aydınlatmanın etkisi	31
3.2. ÇOCUKLARIN ANTROPOLOJİK ÖZELLİKLERİ	35
3.3. ÇOCUK ERGONOMİSİ.....	37
3.4. ÇOCUK KULLANICILARIN GEREKSİNİMLERİ.....	39

BÖLÜM IV

ÇOCUK EVLERİ YAPILARI

4.1. ÇOCUK EVLERİ YAPILARINA YÖNELİK MEVZUATLARDAN BÖLÜMLER	41
4.2. ÇOCUK EVLERİ YAPILARINDA GENEL PLANLAMA ÖZELLİKLERİ	42
4.3. ÇOCUK EVLERİ YAPILARINDA BULUNMASI GEREKEN MEKÂNLAR.....	42
4.3.1. Giriş Bölümü	43
4.3.2. Oturma ve yemek salonu	43
4.3.3. Mutfak	44
4.3.4. Yatak odası	44
4.3.5. Banyo ve duşlar	45
4.3.6. Tuvalet ve lavabolar	45
4.3.7. Bilgisayar odası	46
4.3.8. Oyun odası.....	46
4.4. ÇOCUK EVLERİ YAPILARINDA MEKÂN BOYUTU VE KAPASİTESİ	47
4.5. ÇOCUK EVLERİ YAPILARINDA YAPI ELEMANLARI VE MALZEME KULLANIMI	47
4.5.1. Kapılar	48
4.5.2. Pencereleler	49

4.5.3. Duvarlar	51
4.5.4. Merdivenler	52
4.5.5. Döşemeler	54
4.5.6. Tavanlar	55
4.6. ÇOCUK EVLERİ YAPILARINDA MEKÂNDA MALZEME KULLANIMI	56
4.7. ÇOCUK EVLERİ YAPILARINDA İÇ MEKÂNA YÖNELİK ÇEVRESEL SİSTEMLER	57
4.7.1. Aydınlatma sistemleri	58
4.7.2. Havalandırma sistemleri	59
4.7.3. İklimlendirme sistemleri	61

BÖLÜM V

İNCELENEN KURUMLAR

5.1. ADANA İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	63
5.2. ADANA İLİNDE BULUNAN ÇOCUK EVLERİ YAPILARI HAKKINDA GENEL BİLGİLER ..	64
5.2.2. Adana Çocuk Evleri Sitesi	64
5.3. ADANA ÇOCUK EVLERİ SİTESİ GENEL BİLGİLER	65
5.3.1. Giriş	65
5.3.2. İdari Bina	66
5.3.3. Sevgi Kümesi	69
5.3.4. Çocuk Evi Giriş	70
5.3.5. Görevli Memur Odası	72
5.3.6. Çocuk Evi Dinlenme ve Etkinlik Alanı	72
5.3.7. Çocuk Evi Etüt-Çalışma Odası	73
5.3.8. Mutfak ve Yemek Alanı	74
5.3.9. Tuvalet	75
5.3.10. Banyo	76
5.3.11. Depo ve Ütü Odası	76
5.3.12. Kış Bahçesi ve Kış Balkonlu	77
5.3.13. 3 Kişilik Yatak Odası	78
5.3.14. 4 Kişilik Yatak Odası	78
5.3.15. Revir Binası	79
5.3.16. Sosyal Tesis Binası	80
5.3.16.1. Dikiş Kursu Atölyesi	80

5.3.16.2. Resim Kursu Atölyesi	81
5.3.16.3. El Sanatları Kursu Atölyesi	81
5.3.16.4. Okuma Yazma Kursu Atölyesi	82
5.3.16.5. Spor Salonu	82
5.4. DİYARBAKIR İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	91
5.5. DİYARBAKIR İLİNDE BULUNAN ÇOCUK EVLERİ YAPILARI HAKKINDA BİLGİ	92
5.5.1. Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi	92
5.5.2. İdari Bina	93
5.5.3 Giriş	97
5.5.4. Dinlenme Odası	97
5.5.5. Mutfak ve Yemek Odası	98
5.5.6. Etüt Odası	98
5.5.7. Etkinlik Odası	99
5.5.8. Tuvalet	99
5.5.9. Merdivenler	100
5.5.11. Banyo	101
5.5.12. Depo	101
5.6. SUR ÇOCUK EVLERİ SİTESİ BULUNDUĞU KONUM	111
5.6.1. Sur Çocuk Evleri Sitesi Genel Bilgiler	111
5.6.2. Giriş	112
5.6.3. İdari Bina	113
5.6.4. Bahçe ve Sevgi Kümesi	116
5.6.5. Çocuk Evi Giriş ve Dinlenme Alanı	118
5.6.6. Mutfak ve Yemek Alanı	119
5.6.7. Tuvaletler	121
5.6.8. Etüt Odası	121
5.6.9. Yatak Odası	124
5.6.10. Ütü Odası ve Depo	126
5.6.11. Banyo	127
5.6.12. Sosyal Tesis ve Atölyeler	127
5.7. ANTALYA İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	135
5.7.1. Antalya Çocuk Evleri Hakkında Bilgi	135
5.7.2. İdari Bina	136
5.7.3. Giriş	139

5.7.4. Memur Odası	140
5.7.5. Mutfak ve Kiler	141
5.7.6. Etüt Odası	142
5.7.7. Dinlenme Odası	143
5.7.8. Kış Bahçesi	144
5.7.9. Tuvalet.....	145
5.7.10. Merdivenler	147
5.7.11. Hol	147
5.7.12. Yatak Odası	148
5.7.13. Banyo.....	150

BÖLÜM VI

İNCELENEN ÇOCUK EVLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI, MEVZUATA UYGUNLUĞUNUN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

6.1 İNCELENEN ÇOCUK EVLERİ YAPILARININ STANDARTLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI	158
6.2.İNCELENEN ÇOCUK EVLERİ YAPILARIN GENEL DEĞERLENDİRMESİ	170

BÖLÜM VII

SONUÇ VE ÖNERİLER

7.1. SONUÇLAR	175
7.2. ÖNERİLER	176

KAYNAKLAR	178
------------------------	------------

ÖZGEÇMİŞ	187
-----------------------	------------

KISALTMALAR

BM: Birleşmiş Milletler

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

m : Metre

m² : Metrekare

md. : Madde

vb. : Ve benzeri

yy. : Yüzyıl

ÇHS: Çocuk Hakları Sözleşmesi

KMÇ: Korunmaya Muhtaç Çocuklar

Bkz.: bakınız

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Uzanan Dönem: Merkezi Yönetimin Kurumsallaşma Çalışmaları	15
Tablo 2. Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2019 Yıl Sonu Verileri.....	18
Tablo 3. Koruyucu Aile ve Hizmetten Yararlandırılan Çocuk Sayısı	20
Tablo 4. Yıllar İtibariyle Evlat Edindirilme Hizmetinden Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı	21
Tablo 5. Korunma Kararı Alınmadan Ailesi Yanında Desteklenen Çocuk Sayısı	22
Tablo 6. Topolojik, projektif ve metrik mekân özellikleri.....	31
Tablo 7. Renklerin ruh hali üzerindeki etkilerine göre gruplandırılması.....	32
Tablo 8. Yaş Gruplarına Göre Mobilyalarda Aranan Ölçüler.....	39
Tablo 9. Maslow’un gereksinim tablosu	40
Tablo 10.. Adana Çocuk Evi Sitesi Vaziyet Planı	84
Tablo 11. Adana Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Bodrum Planı.....	85
Tablo 12. Adana Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Zemin Kat Planı.....	86
Tablo 13. Adana Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Birinci Kat Planı	87
Tablo 14. Adana Çocuk Evi 7-18 Yaş Zemin Kat Planı	88
Tablo 15. Adana Çocuk Evi 7-18 Yaş Birinci Kat Planı	89
Tablo 16. Adana Çocuk Evleri Genel Kullanım ve Genel Bilgiler.....	90
Tablo 17. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Zemin Kat Plan.....	103
Tablo 18. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Birinci Kat Planı	104
Tablo 19. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Cephe Görünüşleri.....	1105
Tablo 20. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Villa Zemin Kat Planı	106
Tablo 21. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Villa Zemin Kat Planı	107
Tablo 22. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Villa Kesitler.....	108
Tablo 23. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Cephe Görünüşleri	109
Tablo 24. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Genel Kullanım ve Genel Bilgiler	110
Tablo 25. Sur Çocuk Evi Sitesi zemin kat planı	132
Tablo 26. Sur Çocuk Evi Sitesi birinci kat planı.....	133

Tablo 27. Diyarbakır Sur Çocuk Evleri Genel Kullanım ve Genel Bilgiler	134
Tablo 28. Antalya Çocuk Evi Sitesi zemin kat planı	153
Tablo 29. Antalya Çocuk Evi Sitesi Birinci Kat Planı.....	154
Tablo 30. Antalya Çocuk Evi Sitesi Cephe Görünüşleri.....	155
Tablo 31. Antalya Çocuk Evi Sitesi Kesitler	156
Tablo 32. Antalya Çocuk Evi Sitesi Genel Kullanım ve Genel Bilgiler.....	157
Tablo 33. Çocuk Evleri Kurumlarında İdari Bina Karşılaştırma Tablosu	159
Tablo 34. Çocuk Evleri Kurumlarında Depo-Arşiv Karşılaştırma Tablosu	160
Tablo 35. Çocuk Evleri Kurumlarında Bahçe Oyun Parkı Karşılaştırma Tablosu	161
Tablo 36. Çocuk Evleri Kurumlarında Atölye Sosyal Tesis Birimleri Karşılaştırma Tablosu	162
Tablo 37. Çocuk Evleri Kurumlarında Etkinlik Odası Karşılaştırma Tablosu	163
Tablo 38. Çocuk Evleri Kurumlarında Etüt Odası Karşılaştırma Tablosu	164
Tablo 39. Çocuk Evleri Kurumlarında Tuvalet Ve Lavabolar Karşılaştırma Tablosu	165
Tablo 40. Çocuk Evleri Kurumlarında Mutfak Karşılaştırma Tablosu.....	166
Tablo 41. Çocuk Evleri Kurumlarında Yemek Odası Karşılaştırma Tablosu	167
Tablo 42. Çocuk Evleri Kurumlarında Uyku Odası Karşılaştırma Tablosu	168
Tablo 43. Çocuk Evleri Kurumlarında Banyo Karşılaştırma Tablosu.....	169

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. İngiltere’de bulunan çocuk evlerinden görüntüler	7
Şekil 2. ABD’de bulunan bir çocuk evi.....	9
Şekil 3. Fransa’da bulunan bir çocuk evinden fotoğraflar.....	10
Şekil 4. Hollanda’da bulunan bir çocuk evinden fotoğraflar	11
Şekil 5. Çin’de bulunan bir çocuk evinden fotoğraflar	12
Şekil 6. Kışla tipi kurumlara örnek bir oda	23
Şekil 7. Antalya’da bulunan çocuk yuvasından bir görüntü.....	24
Şekil 8. Yetiştirme yurdundan bir görüntü	24
Şekil 9. Ev tipi kurumundan bir fotoğraf.....	26
Şekil 10. Çocuk ve mekân oluşumu üzerine örnek görseller	29
Şekil 11. Çocuğun algısında zihinsel ve mekânsal ilişki.....	30
Şekil 12. Mekân ve renk örneği.....	33
Şekil 13. Doğal aydınlatma kavramının mekâna yansımaları	34
Şekil 14. Çocuklara Ait Antropometrik ölçüler	36
Şekil 15. Antropometrik Tasarım kavramının hertzberger okullarında mekâna yansımaları.....	37
Şekil 16. Çocuk evleri için giriş bölümü örneği.....	43
Şekil 17. Çocuk evleri için tasarlanmış oturma odası	44
Şekil 18. Çocuk Evlerinde Mutfak	44
Şekil 19. Çocuk evlerinde 0-6 yaş grubu çocuklar için yatak tasarımı	45
Şekil 20. Çocuk evlerinde banyo duş tasarımı örneği	45
Şekil 21. Çocuk yuvalarında tuvalet tasarımı	45
Şekil 22. Çocuk evleri için tasarlanmış bilgisayar odaları	46
Şekil 23. Çocuk evleri için tasarlanmış oyun odası.....	46
Şekil 24. Çocuk evlerinde kapıların açılış yönü	49
Şekil 25. Çocuk evlerinde tercih edilen pencere yapısına örnek.....	50
Şekil 26. Çocuk evlerinde tercih edilmeyen pencere yapısı	50
Şekil 27. Çocuk evlerinde duvarın yapısı ile ilgili bir örnek.....	51
Şekil 28. Çocuk yuvalarında iç mekân merdiven örneği.....	52
Şekil 29. Çocuk evlerinde bulunan yangın merdiveni örneği	52
Şekil 30. Çocuk evlerinde tercih edilen zemin tonları.....	55
Şekil 31. Çocuk evlerinde tercih edilmeyen zemin renk tonları.....	55

Şekil 32. Çocuk evlerinde tavan örneği.....	56
Şekil 33. Aydınlatma sistemi Örneği.....	59
Şekil 34. Havalandırma sistemi örneği	60
Şekil 35. Farklı ısıtma tipleri (Sırasıyla; zemin, tavan, radyatör, duvar sistemleri)	62
Şekil 36. Adana Çocuk Evi Sitesi Konumu.....	64
Şekil 37. Adana Çocuk Evi Sitesi Cephe Görünüşleri	65
Şekil 38. Adana Çocuk Evi Sitesi giriş ve güvenlik alanı görüntüleri	66
Şekil 39. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina dış cephe görüntüleri.....	67
Şekil 40. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina konferans salonu görüntüleri	67
Şekil 41. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina bekleme salonu görüntüleri.....	68
Şekil 42. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina oda görüntüsü.....	68
Şekil 43. Adana Çocuk Evi Sitesi park alanı görüntüsü.....	69
Şekil 44. Adana Çocuk Evi Sitesi açık spor-oyun alanı görüntüleri	69
Şekil 45. Adana Çocuk Evi Sitesi sevgi kümesi alanı görüntüleri	70
Şekil 46. Adana Çocuk Evi Sitesi Çocuk Evi Cephe ve Giriş Görünüşü	70
Şekil 47. Adana Çocuk Evi Sitesi Giriş Vestiyer Alanı	71
Şekil 48. Adana Çocuk Evi Sitesi merdiven görüntüsü.....	71
Şekil 49. Adana Çocuk Evi Sitesi görevli memur dinlenme odası görüntüsü.....	72
Şekil 50. Adana Çocuk Evi Sitesi pencere açılım görüntüsü	73
Şekil 51. Adana Çocuk Evi Sitesi dinlenme alanı görüntüsü	73
Şekil 52. Adana Çocuk Evi Sitesi etüt odası görüntüleri	74
Şekil 53. Adana Çocuk Evi Sitesi mutfak görüntüsü	74
Şekil 54. Adana Çocuk Evi Sitesi yemek yeme alanı fotoğrafı.....	75
Şekil 55. Adana Çocuk Evi Sitesi tuvalet görüntüsü.....	75
Şekil 56. Adana Çocuk Evi Sitesi banyo görüntüsü	76
Şekil 57. Adana Çocuk Evi Sitesi ütü odası görüntüsü	76
Şekil 58. Adana Çocuk Evi Sitesi birinci kat ve merdiven görüntüsü	77
Şekil 59. Adana Çocuk Evi Sitesi birinci kattaki kış balkonu fotoğrafı.....	77
Şekil 60. Adana Çocuk Evi Sitesi üç kişilik yatak odası görüntüleri	78
Şekil 61. Adana Çocuk Evi Sitesi dört kişilik yatak odası fotoğrafı (1)	78
Şekil 62. Adana Çocuk Evi Sitesi revir binası cephe görünüşü	79
Şekil 63. Adana Çocuk Evi Sitesi revir iç mekân görüntüsü.....	79
Şekil 64. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası cephe görünüşü.....	80
Şekil 65. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası dikiş atölyesi görüntüsü.....	80

Şekil 66. Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası resim atölyesi görüntüsü	81
Şekil 67. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası el sanatları atölyesi fotoğrafı	81
Şekil 68. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası el sanatları atölyesi görüntüsü	82
Şekil 69. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası okuma yazma kursu görüntüsü...	82
Şekil 70. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası spor salonu görüntüsü.....	83
Şekil 71. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası yemek alanı ve kuaför görüntüsü	83
Şekil 72. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Konumu.....	91
Şekil 73. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri yapım aşamasından bir görüntü	92
Şekil 74. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi	92
Şekil 75. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idari bina görüntüsü.....	93
Şekil 76. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idare binası danışma bölümü görüntüsü	93
Şekil 77. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idare binası merdiven görüntüsü	94
Şekil 78. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi müdür odası görüntüsü	94
Şekil 79. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi interaktif kütüphane görüntüsü	95
Şekil 80. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idare binası oturma alanı fotoğrafı	95
Şekil 81. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi bahçe fotoğrafı.....	96
Şekil 82. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi dış cephe görünüşü	96
Şekil 83. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi evin giriş görüntüsü.....	97
Şekil 84. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi dinlenme alanı görüntüsü ...	97
Şekil 85. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi mutfak ve yemek yeme alanı görüntüsü	98
Şekil 86. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi etüt odası görüntüsü.....	98
Şekil 87. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi etkinlik odası görüntüsü	99
Şekil 88. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi lavabo görüntüsü	99
Şekil 89. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi evin merdiven görüntüsü ..	100
Şekil 90. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi yatak odası görüntüsü.....	101
Şekil 91. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi banyo görüntüsü	101
Şekil 92. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi depolama alanı görüntüsü.	102
Şekil 93. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi ev kapı ve pencere görüntüsü	102

Şekil 94. Sur Çocuk Evi Sitesi Konumu.....	111
Şekil 95. Sur Çocuk Evi Sitesi genel görünüm	112
Şekil 96. Sur Çocuk Evi Sitesi giriş	112
Şekil 97. Sur Çocuk Evi Sitesi giriş kapısı	113
Şekil 98. Sur Çocuk Evi Sitesi bekleme alanı	114
Şekil 99. Sur Çocuk Evi Sitesi revir	114
Şekil 100. Sur Çocuk Evi Sitesi idari bina merdiven	115
Şekil 101. Sur Çocuk Evi Sitesi idari bina müdür odası	116
Şekil 102. Sur Çocuk Evi Sitesi bahçe	116
Şekil 103. Sur Çocuk Evi Sitesi Sevgi kümesi.....	117
Şekil 104. Sur Çocuk Evi Sitesi cephe görünüşü	117
Şekil 105. Sur Çocuk Evi Sitesi ev giriş alanı.....	118
Şekil 106. Sur Çocuk Evi Sitesi yaşam alanı.....	118
Şekil 107. Sur Çocuk Evi Sitesi yaşam alanı 2.....	119
Şekil 108. Sur Çocuk Evi Sitesi yaşam alanı 3.....	119
Şekil 109. Sur Çocuk Evi Sitesi mutfak ve yemek yeme alanı	120
Şekil 110. Sur Çocuk Evi Sitesi mutfak kapı görüntüsü	120
Şekil 111. Sur Çocuk Evi Sitesi tuvalet.....	121
Şekil 112. Sur Çocuk Evi Sitesi etüt odası	122
Şekil 113. Sur Çocuk Evi Sitesi merdiven ve merdiven altı dolap.....	123
Şekil 114. Sur Çocuk Evi Sitesi merdiven güvenlik filesi	123
Şekil 115. Sur Çocuk Evi Sitesi kapı.....	124
Şekil 116. Sur Çocuk Evi Sitesi üç kişilik yatak odası.....	125
Şekil 117. Sur Çocuk Evi Sitesi dört kişilik yatak odası	125
Şekil 118. Sur Çocuk Evi Sitesi dört kişilik yatak odası tuvalet banyo	126
Şekil 119. Sur Çocuk Evi Sitesi ütü odası	126
Şekil 120. Sur Çocuk Evi Sitesi genel banyo	127
Şekil 121. Sur Çocuk Evi Sitesi sosyal bina giriş.....	128
Şekil 122. Sur Çocuk Evi Sitesi masa tenisi odası	129
Şekil 123. Sur Çocuk Evi Sitesi sinema odası.....	130
Şekil 124. Sur Çocuk Evi Sitesi etkinlik odası (1)	130
Şekil 125. Sur Çocuk Evi Sitesi etkinlik odası bilgisayar odası.....	131
Şekil 126. Sur Çocuk Evi Sitesi projeksiyon odası	131
Şekil 127. Antalya Çocuk Evi Sitesi konumu	135

Şekil 128. Antalya Çocuk Evi Sitesi nizamiye giriş fotoğrafı.....	136
Şekil 129. Antalya Çocuk Evi Sitesi idare binası fotoğrafı.....	137
Şekil 130. Antalya Çocuk Evi Sitesi idare binası fotoğrafı.....	137
Şekil 131. Antalya Çocuk Evi Sitesi basketbol sahası fotoğrafı	138
Şekil 132. Antalya Çocuk Evi Sitesi park fotoğrafı	138
Şekil 133. Antalya Çocuk Evi Sitesi oyun alanı fotoğrafı.....	139
Şekil 134. Antalya Çocuk Evi Sitesi ev cephesi, girişi	140
Şekil 135. Antalya Çocuk Evi Sitesi memur odası.....	141
Şekil 136. Antalya Çocuk Evi Sitesi mutfak	141
Şekil 137. Antalya Çocuk Evi Sitesi kiler	142
Şekil 138. Antalya Çocuk Evi Sitesi etüt odası fotoğrafı	143
Şekil 139. Antalya Çocuk Evi Sitesi dinlenme televizyon alanı	144
Şekil 140. Antalya Çocuk Evi Sitesi dinlenme televizyon alanı	144
Şekil 141. Antalya Çocuk Evi Sitesi kış bahçesi fotoğrafı.....	145
Şekil 142. Antalya Çocuk Evi Sitesi tuvalet.....	146
Şekil 143. Antalya Çocuk Evi Sitesi tuvalet tavanı.....	146
Şekil 144. Antalya Çocuk Evi Sitesi merdiven	147
Şekil 145. Antalya Çocuk Evi Sitesi hol	148
Şekil 146. Antalya Çocuk Evi Sitesi yatak odası fotoğrafı	149
Şekil 147. Antalya Çocuk Evi Sitesi yatak odası fotoğrafı	149
Şekil 148. Antalya Çocuk Evi Sitesi yatak odası dolap fotoğrafı	150
Şekil 149. Antalya Çocuk Evi Sitesi banyo fotoğrafı (1)	151
Şekil 150. Antalya Çocuk Evi Sitesi çamaşır odası fotoğrafı.....	151
Şekil 151. Antalya Çocuk Evi Sitesi pencere fotoğrafı	152
Şekil 152. Antalya Çocuk Evi Sitesi kapı fotoğrafı.....	152

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Önceki Çalışmalar

Toplumun geleceği olan çocukların mutlu bir çevre de gelişmesi toplumun huzurlu ve devamlı olması için çok önemlidir. Korunmaya muhtaç çocuklar, toplum içerisinde birçok konuda şansız sayılabilmektedir. Bu sebeple korunmaya muhtaç çocuklar birçok araştırmanın konusu olmuş ve incelenmiştir. Bu araştırmaların büyük bir kısmı sosyolojik, psikolojik, ekonomik yaklaşımlar üzerine yapılmıştır. Çocukların barındırılmasına yönelik açılan çocuk evleri yapısı ile ilgili pek fazla araştırma bulunmamaktadır.

Konu üzerinde şu ana kadar yapılan araştırmalar;

Tunca Ekin'in 1964 yılında araştırdığı; A Children's Home For Ankara konulu yüksek lisans tezi,

Melda Arca'nın 2000 yılında araştırdığı; Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yönelik Kurumsal Bakımevlerinde İç/Dış Mekân Düzenleme İlkelerinin Belirlenmesi konulu yüksek lisans tezi,

Tendü Hilal Göktuğ'un 2006 yılında araştırdığı; Huzurevleri, Çocuk Yetiştirme Yurtları ve Rehabilitasyon Merkezlerinin Dış Mekân Tasarım Yeterliliği Ve Erzurum Örneği konulu yüksek lisans tezi,

Hacer Başer'in 2013 yılında araştırdığı; Çocuk Refahı Alanında Yeni Hizmet Modeli "Çocuk Evleri" konulu yüksek lisans tezi,

Aziz Söğütü'nün 2015 yılında araştırdığı; Çocuk Refahı Alanında Çalışan Personelin Sevgi Evleri Modeline Yönelik Değerlendirmeler konulu yüksek lisans tezi,

Fatma Çağlar Topgül'ün 2017 yılında araştırdığı; Kurum Bakımı Altındaki Çocukların Yaşam Alanlarının Ev Kazaları, Mobilya ve Donatı Elemanları İlişkisi

Açısından Değerlendirilmesi: Ankara Çocuk Evleri Örneği konulu yüksek lisans tezi bulunmaktadır.

Ayrıca konu ile ilgili Mimarlık Dergisinde Yıl: 1984 (9) sayısında Nuri Bilgin'in yayınladığı; Çocuklar ve Mekanlar isimli araştırması, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisinde Yıl: 2012 (18) sayısında Ergün Yazıcı'nın yayınladığı; Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve Çocuk Evleri isimli araştırması, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl: 2013/2 (18) sayısında Öznur Yaşar ve Nihal Dağdelen'in yayınladığı; Korunmaya Muhtaç Çocukların Yetiştirilmesinde Çocuk Yurtlarından Çocuk Evlerine Geçişin, Çocukların Sosyo-Kültürel ve Psikolojik Gelişimlerine Etkisi Üzerine Bir Çalışma: Isparta Örneği isimli araştırması bulunmaktadır. Bu araştırmalarda genel olarak çocuk evlerinin çocuklar üzerindeki psikolojik etkilerinin yanı sıra çocuk evlerinin mevcut durum analizi, mekânın çocuk üzerindeki etkisi, çocuk mekân ilişkisi, malzeme gibi konularda araştırılmıştır.

1.2. Çalışmanın Konusu ve Önemi

Toplum için büyük bir öneme sahip olan çocuğun topluma yararlı bir birey olabilmesi için, gelişimini yaşadığı mekânların, en yüksek seviyede yarar sağlayabileceği mekânsal özelliklere sahip olması gerekmektedir. Her çocuğun eşit haklarda yetişmesi istenilmesine rağmen kurum bakımı altında yetişen çocuklar bazı durumlarda şansız sayılabilmektedir. Bu durumlardan en önemlisi fiziki çevre şartlarıdır. Çocukların gelişimi, güvenliği, refahı ve başarısı açısından yaşadıkları fiziki çevre büyük bir önem taşımaktadır. Bu çalışmanın konusu Çocuk Evi Modeli adı altında seçilen illerde bulunan Çocuk Evleri Sitelerinde ki çocuk evlerinin yapılarının fiziksel şartları, mekânsal yeterlilikleri, iç mekân tasarımları, malzeme kullanımları incelemektir. Bu bağlamda, yapılacak araştırma ile elde edilen sonuçlar, çocuk evleri iç mekân düzenlemelerine katkı sağlaması ve böylece daha uygun mekânlar oluşturulması açısından önem arz etmektedir. Çalışma sonucunda elde edilecek sonuçlar ile çocuk evleri iç mimari özelliklerinin ihtiyaç dâhilinde yeniden düzenlenmesi mümkün hale gelebilecek ve ülkemizde ileride açılacak olan çocuk evleri için bir örnek olabilecektir.

1.3. Çalışmanın Yöntemi

Araştırma kapsamında yöntem olarak korunmaya muhtaç çocuklar için kurum bakımı ile ilgili yapılan çalışmalar; yüksek lisans ve doktora tezleri, makaleler, kitaplar incelenmiş; internet kaynakları ve mevcut mevzuat taraması yapılmıştır. Ayrıca konu ile ilgili güncel durumlar ve tartışmalar incelenmiştir. Bu incelemeler ve literatür taraması sonucunda elde edilen bilgiler ile seçilen illerde bulunan ÇOCUK EVLERİ SİTELERİNDE belirli yaş grupları ve cinsiyetlere göre seçilen çocuk evlerinin fiziksel şartları, mekânsal yeterlilikleri, iç mekân tasarımları ve malzeme kullanımlarını araştırılmak amacı ile evlerde yerinde incelemede bulunulmuş ve fotoğraflama tekniği ile bilgi toplanmıştır. Çocuk evleri yapılarının iç mekân tasarımları ile çocuklar arasındaki uyum yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen evlerin mimari planları ve fotoğrafları ile değerlendirilmiştir. Yapılan araştırma sonunda yapıların genel durumu değerlendirilerek sonuçlar çıkarılmış ve öneriler sunulmuştur.

BÖLÜM II

KORUNMAYA İHTİYACI OLAN ÇOCUKLAR VE ÇOCUK EVLERİ

2.1. Çocuk kavramı

Günlük dilde çocuk kavramına çeşitli anlamlar yüklenmektedir. Bu kavram yaşla alakalı olarak küçüğü yetiştikten ayırmak için kullanılır. Çocukluk ve yetişkinlik yaşını birbirinden ayıran ölçüt; sosyal çevre, bölge, dinsel ve kişisel görüşlere göre değişmektedir. Çocukluk; belli bir yaşa ulaşmak, reşit olmak, okulu bitirmek, çıraklık eğitimine başlamak gibi dış olaylarla son bulmaktadır. Bu ölçütlere göre günlük dilde çocukluk 13-18 yaş arasında son bulmaktadır (Akyüz, 2000).

Çocuk hakları sözleşmesine göre, çocuk; masum, bağımlı, duyarlı ve gelişmekte olan bir insan varlığıdır; aynı zamanda da meraklı ve umut doludur. Bu dönemini gelişerek, oynayarak ve öğrenerek geçirirse hem kendisi mutlu olur, hem de ileride toplumun refahı ve mutluluğuna katkı sağlamaktadır. Bu nedenle ülkeler gelişmek, barış ve refah içinde yaşamak istiyorlarsa çocukların sağlıklı büyümelerine ve yetenekleri doğrultusunda gelişmelerine önem vermek zorundadırlar.

Türk ceza kanunun 6. maddesinde çocuk deyiminden ‘henüz 18 yaşını doldurmamış kişi’ anlaşılır denmektedir. Çocuk koruma kanununda ise ‘çocuk daha erken yaşta ergin olsa bile, 18 yaşını doldurmamış kişidir’ şeklinde bir tanım yapılmaktadır (Türk ceza kanunu, madde 6).

2.2. Korunmaya Muhtaç Çocuk Kavramı

Dünyada ve ülkemizde korunmaya muhtaç çocuk kavramı üzerinde durulması gereken bir konu haline gelmiştir. Konuyla ilgili çeşitli alanlarda araştırmalar ve bu kavramı tanımlayan çalışmalar vardır.

Dünyada olumsuz koşullardan en fazla etkilenen çocuklar olmuştur. Korunmaya muhtaç çocuk tanımı çocuğun içinde bulunduğu toplumun ekonomi siyasi ve sosyal ortamına göre farklılık göstermektedir. Korunmaya muhtaç çocuk sayısı zaman içinde farklılık gösterir artar ve azalabilir (Yolcuoğlu, 2009).

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanun’unda korumaya muhtaç çocuk anne ve babası olmayan akıl beden ruh sağlığı tehlikede olan çevredeki tüm olumsuz koşullara karşı savunmasız olan çocuk olarak ifade etmiştir. Son yıllarda bu tanımın çocuklar üzerinde olumsuz bir etki meydana getirdiğini düşünülmüş ve kavramı korumaya ihtiyacı olan çocuk olarak değiştirilmiştir (Sosyal Hizmetler).

2.3. Çocuk Koruma Sistemi Tarihi ve Gelişimi

Gelişmekte olan ülkelerde ve tüm toplumlarda çocuk koruma sistemi her zaman gündemin odak noktası olmuştur. Çocuğun korunması sosyal, din ve vicdani değerler ile yaptığı yardımlarla sınırlı olmaktadır. Günümüzde sosyal değişimler ve gelişmeler nedeniyle çocuklara verilen önem ve değer sürekli artmaktadır. Bu durum çocuk koruma sisteminde değişiklikler ve düzenlemelere yol açmaktadır.

Her ülke, toplumundan ve geleceğinden az ya da çok korumaya ihtiyacı olan çocuklar için gerekli koruma programlarını uygulamaktadır.

Tarihsel perspektif açısından, 1924 yılında Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Atatürk’ün de imzasının bulunduğu Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi ile başlayan bu süreç II. Dünya Savaşı’nın başlaması ile kesintiye uğramış, savaş sonrası kurulan Birleşmiş Milletler (BM) örgütünün öncülüğünde sürdürülmüştür. “Dünyadaki çocuklara asgari bir özen gösterilmelidir” ilkesini temel alan “Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi”, 1959 yılında BM Genel Kurulunda kabul edilmiştir. 1979 yılında ilan edilen “Dünya Çocuk Yılında başlayan çalışmalar, 20 Kasım 1989 tarihinde Çocuk Hakları Sözleşmesinin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilmesiyle sonuçlanmıştır (Müftü, 1997).

2.3.1. Dünyada Çocuk Koruma Sistemi Tarihi ve Gelişimi

Eski zamanlardan beri çeşitli toplumlar gelecekteki toplumun sağlam bir temel oluşturmasını sağlamak için çocuklara karşı özel bir ilgi oluşturmuşlardır. Özellikle milattan önceki çağlarda yaşayan Sümerlere ait kalıntılardan biri olan Nippur üzerinde yapılan kazılarda, daha sonra Moğolistan’da keşfedilen yazıtlardan biri olan Von Le Cop’un, Doğu Türkistan’da Turfan bölgesinde bulunduğu kayıtlarda çocukların korunmasına yönelik hükümlere rastlamışlardır. Çocukların korunması meselesinin devlet tarafından ilk defa düzenli bir şekilde ele alınmasına İlhanlılar devletinde rastlanmaktadır. 1295- 1304 yılları arasında hüküm sürmüş olan Gazan Mahmut Han

ülkedeki çocukların eğitimi ve bakımı için yetimhaneler açmıştır. Bu yetimhanelerden her biri 100 tane çocuk barındırmaktadır (Zevkliler, 1987).

Çocuk bakım ve koruma sisteminin ilk temelleri 1822 yılında çocuk ıslahevlerinin kurulmasıyla atılmıştır.

Çocuk hakları dört önemli belge ile kanunlaştırılmıştır. Bu bölgeler:

- 1924 Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi
- 1959 Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi
- 1963 Türk Çocuk Hakları Bildirisi
- 1989 Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi

İngiltere

İngiltere’de çocukları koruma görevinin devlet ve toplumun tüm kesimleri tarafından yapılması anlayışı vardır. Çocuk için gerekli olan tüm ihtiyaçları belirleme politikaları oluşturma bu ihtiyaçları uygulama noktasında yerel yönetimlere rehberlik yapma birincil derede Eğitim Bakanlığı sorumlu tutulmuştur. Çocuk Hizmetleri Direktörlüğü ile Yerel Çocuk Koruma Kurulları diğer çocuk koruma kuruluşlarındandır. Yerel yönetimler çocuklar için tüm ihtiyaçları tespit etme ve bu ihtiyaçları çocuğa ulaştırma konusunda birincil dereceden sorumludur (House of Commons Education Committee, 2012).

1966 yılında korunma altında bulunan 6 yaştan küçük çocukların birçoğu için uygun olmayan kışla tipi bakım modelinden, küçük gruplar şeklinde bakıma geçilmiştir. Çocuklar açısından küçük gruplara adaptasyonun, kışla tipi kuruluşlardaki adaptasyondan daha kolay olması düşünülerek bu amaca uygun yapılar inşa edilmiştir (Boss, 1971 & Gökçearsan, 2003).

“Grup Evleri (Grouped Cottage Homes), birbirine bitişik, her birinde 10-20 çocuğun kaldığı, ev annesi ve bir yardımcısının veya evli bir çiftin görevlendirildiği evlerdir” (Gökçearslan, 2003). İngiltere’de çocuk koruma sisteminde kışla tipi kurumlar yerine daha küçük ölçekli yapılarda çocuklara yönelik hizmet sunulduğu görülmektedir.

İngiltere’de bulunan çocuk bakım kurumları az da olsa hizmet vermektedir. İngiltere’de Çocuk koruma sistemi en çok evlat edindirme koruyucu aile sistemi, çocuk

evi sistemi şeklinde yapılmaktadır.

Şekil 1. İngiltere’de bulunan çocuk evlerinden görüntüler

(<https://www.expatica.com/uk/living/family/preschool-in-the-united-kingdom-107705/>)

Amerika Birleşik Devletleri (ABD)

Amerika’da çocuklara yönelik kurum bakımı modelleri 200 yıldan daha uzun süredir kullanılmaktadır. Kurum bakımı, iyi bir koruyucu aile bulunana kadar, zor

durumda olan çocuk için alternatif bir bakım şekli olarak kabul edilmektedir. 19. yy'dan önce Amerika Birleşik Devletlerinde sadece birkaç tane yetimhane kurulmuştur. 1709'da Güney Carolina'da Charleston Yetim Evi ilk kamu yetimhanesi olarak açılmıştır (Tuncer, 2019).

19.yy ve 20. yy boyunca yetimhanelerin hızlı gelişimine ek olarak bu kurumların dezavantajları insanların dikkatini çekmeye başlamıştır. 1853'te ihmal edilmiş çocuklara koruyucu bakım sağlamak için 'New York Çocuklara Yardım Topluluğu' kurulmuştur. Topluluğun en önemli etkinliği, yoksul ya da evsiz çocukların kırsal alanlarda yaşayan çiftçilere ve tamircilere "toplu olarak sürgün edilme" organizasyonu oluşturmıştır. Bu durum pek çok çocuk için olumlu olsa da, bir kısmı aşına olmadıkları kırsal yaşama ve tarımsal işlere uyum sağlayamamaktadır. Çocuklarına bakmak zorunda olan çoğu çiftçi yoksul olup temel amaçları ucuz iş gücü sağlamaktır.

Amerika Birleşik Devletlerinin eyaletlerinde, birçok çocuk yardım topluluğu oluşturulmaktadır. 1883'te Chicago'da Amerikan Eğitim Topluluğu kurulmuştur. Kuruluş ilk büyük ölçekli çocuk yerleştirme kuruluşu olup, başka eyaletlerle işbirliği yaparak hizmetlerini Ulusal Çocuk Evi Topluluğu olarak genişletmiştir. Pek çok eyalet, çocukları sosyal yardım birimlerine bağlı koruyucu evlere yerleştirmeye başlamıştır. İlerleyen süreçte çocukların, sadece ekonomik anlamda değerli görülmesinin yanlış olduğu fikri gelişmeye başlanmıştır. Bu düşünceye sahip ailelerin seçimine başlanmıştır. Zaman zaman devletin görevlendirdiği kişiler aileleri ziyaret ederek, aileleri denetlemektedir (Anonim a, 2020).

Amerika'da oluşturulan kurumlar çocukların sorunlarına göre farklılık göstermektedir. Suçlu, psikolojik sorun yaşayan, ergen, bağımlı, fiziksel ve zihinsel engelle sahip olan çocuklar için farklı kategorilerde kurumlar oluşturulmuştur. Bu kurumların ortak özelliği çocukların sorunlarını çözüme ulaştırmak ve çocukların sosyal refahını sağlamaktır (Costin, 1961).

Oluşturulan bu kurumlar:

1. Bağımlı çocuklar için oluşturulmuş; bakım, koruma ve tedavi yapılan kurumlar
2. Suça sürüklenen çocuklar için oluşturulan ıslahevleri, tedavi kurumları, bakım ve korumaya yönelik kurumlar

3. Zihinsel engeli bulunan çocukların bakımı ve korunması için oluşturulan kurumlar
4. Psikolojik anlamda zarar görmüş çocuklar için psikolojik destek amacıyla oluşturulan kurumlar
5. Fiziksel anlamda engeli bulunan çocuklar için oluşturulan özel yatılı kurumlardır.

Şekil 2. ABD’de bulunan bir çocuk evi (Cornwall dergisi)

Fransa

1804 tarihli Fransa Medeni Kanunu, 1810 tarihli Fransa Ceza Kanunu ve 1858 tarihli Türk Ceza Kanunu çocuklara ilişkin hükümler içermekle birlikte çocukların korunmasına yönelik özgün ve kapsayıcı kanunlar çıkarmıştır. 19. yy’ın ortalarında Fransa’da korunması gereken çocuklar terk edilmiş, öksüz, yetim, ailesiz çocuklardır. Bunlara ek olarak korunmaya muhtaç çocuklar, kötü muameleye maruz kalan çocuklar gibi yeni başlıklar eklenmiştir. Bunun sonucunda, koruma alanı geniş bir yayılma göstermiştir. Başka bir ifadeyle, fiziksel olarak ailesinden yoksun çocuklardan manevi yönden ailesi eksik olan çocuklara geçiş görülmüştür (Şirin, 2017).

Fransa'nın 1982'de yaptığı yerinden yönetim reformu ile devletin sosyal hizmetler ile ilgili uygulamaları belediyelere devredilmiştir. Her ne kadar bu uygulamalar belediyeye devredilmiş olsa da gerekli denetimleri devlet yapmaktadır (Gümüş, 2005).

Şekil 3. Fransa'da bulunan bir çocuk evinden fotoğraflar

(<https://www.armedusalut.fr/actions-sociales/jeunesse/foyers-educatifs-et-maisons-denfants-mecs>)

Hollanda

Hollanda'da korunmaya muhtaç çocuklar için bakanlık kurulmuş fakat kısa bir süre sonra bakanlık bu sorumluluğu sivil toplum kuruluşlarına devretmiştir. Belirli durumlarda bu kuruluşlar, devlet tarafından denetlenip ihtiyaç duyulan durumlarda destek sağlanmaktadır (Arca, 2000).

Şekil 4. Hollanda’da bulunan bir çocuk evinden fotoğraflar (Google görseller)

Çin

1949 yılına kadar Çin, korunmaya muhtaç çocuklara dini kurumlar, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimler ile hizmet vermiştir. Bu hizmetler daha sonra devlet denetimine alınmıştır. Yönetimin değişmesi sonucunda hizmet veren kurumların birçoğu değiştirilmiş ve kapatılmıştır. Bu kurumlar devlet yetimhaneleri olarak kullanılmaya başlanmıştır. Artık günümüzde Çin çocuk bakım evleri ve koruyucu aile bakımını destekleyerek korunmaya muhtaç çocuklara hizmet vermektedir (Elmacı, 2007). Dünya Sağlık Örgütü gelişimsel bakım programı kapsamında Çin’de, kırsal alanlarda yaşayan ve düşük sosyo-ekonomik şartlara bağlı olarak risk altında bulunan

çocukların anneleri ile çocukların oyun davranışları ve çocukla iletişim kurma stratejileri üzerine çalışılmaktadır (Akoğlu & Şipal, 2012).

Şekil 5. Çin’de bulunan bir çocuk evinden fotoğraflar (www.zyjmw.com)

2.3.2. Türkiye’de Çocuk Koruma Sistemi

Türk toplumu; geçmişten bu yana yardıma muhtaç insanları, kimsesizleri, korumaya muhtaç çocuklara yardımı görev bilmiş ve bu görevi yerine getirmeye çalışmıştır. Türkiye’de çocuk koruma sistemini Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet sonrası dönem olarak iki dönemde incelemek konuyu daha rahat anlamamızı sağlayacaktır (Ünal, 2012).

2.3.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem Çocuk Koruma Faaliyetlerinin Tarihsel Gelişimi

Çocuklarla ilgili kurumsallaşma faaliyetleri batıda 16 yüzyılda başlamıştır. Osmanlı Devleti'nde kurumsallaşma faaliyetleri 19. yüzyılda başlamıştır. Kurumlaşma faaliyetinin geç başlamasının nedeni Osmanlı da çocukları hedef alan çalışmaların yeterince olmamasıdır (Onur, 2009). Bu nedenle kurumlaşma süreci korunmaya muhtaç çocuklar için Batıdaki devletlere göre daha geç başlamıştır. Kurumsallaşma sürecine kadar olan dönemde korunmaya muhtaç çocuklar; vakıflar, dini ve vicdani duygularla yapılan yardımlar, sadaka vb. vasıtası ile yapılmıştır. Vakıflara bu dönemde devlet yardım etmemiştir (Ünal, 2012).

Osmanlı zamanında vakıflar dışında, korunmaya muhtaç çocuklar için yapılan faaliyetler arasında; yoksulluk nedeni ile çocuklarına bakmada zorlanan aileler, çocuklarını zengin ailelere vererek çocuklarının daha iyi koşullarda büyümesini ya da anne babasız çocukları büyütmek isteyen ailelere devlet hazinesinden destek verilmesi sağlanmıştır (Onur, 2005). Devletin zayıflaması ve savaşların uzun sürmesi nedeniyle korunmaya muhtaç çocuk sayısı artmış ve zamanla bu faaliyetler yetersiz kalmıştır. Bu nedenle kurumsallaşma oluşumuna ihtiyaç duyulduğunu söylenebilir.

Bu kurumsallaşma oluşumunun nedenleri;

1. Yapılan savaşlar sonucunda, Osmanlı devletinin zayıflaması ve topraklarını kaybetmesiyle beraber yaşanan göçler, bu göçler sırasında çok sayıda çocuğun kimsesiz kalması,
2. Savaşlar sırasında birçok insanın hayatını kaybetmesi ve çocuklarını yetim kalması nedeniyle şehit çocuklarına yardım edilme düşüncesi,
3. Tanzimat dönemi ile birlikte modernleşme oluşumunun hızlanması,
4. Modernleşme ve reform süreciyle birlikte açılan kurumlar için bilgili ve donanımlı insan ihtiyacı,
5. Osmanlı devletinin son dönemlerine oluşan misyonerlik çalışmalarıyla birlikte korunmaya muhtaç çocuklar ile ilgili faaliyetlerin hızlanması (Ünal, 2012).

Yukarıda açıklanan nitelikler Osmanlı devletinde kurumsallaşma ihtiyacının nedeni olarak ele alınabilir. Bu doğrultuda, cumhuriyet sonrası döneme kadar, korunmaya muhtaç çocuklar için devletin oluşturduğu politikalar uygulanmış ve yardımlar yapılmıştır. Bu politikalar neticesinde kurumlar kurulmuştur.

Osmanlı Döneminde misafirlerin, medrese öğrencilerinin, yetimlerin vb. barınabilecekleri mekânlar *imarethane* olarak tanımlanmaktadır. Evliya Çelebi birçok krallık gezdiğini fakat Osmanlı devletinde bulunan imarethane sayısının hiçbir yerde olmadığı belirtmiştir (Şeker, 2007). Bu da gösteriyor ki Osmanlı döneminde korunmaya muhtaç insan sayısı çok fazladır.

Tuna vilayetinde 1868 yılında Vali olan Mithat Paşa görevi döneminde; yetim ve suça karışan çocuklar için *ıslahhaneler* açmıştır. Islahhanelerin kurulma amacı ilk başta korunmaya muhtaç yetim çocukları büyütmek olmasına rağmen zamanla suç işleyen ve aile tarafından bakılmayan çocuklar içinde hizmet vermiştir (Gökçe, 1983). Açılan ıslahhanelerle 6-12 yaş arasındaki muhtaç çocuklar tespit edilmiş, barınma, giyinme, beslenme, ihtiyaçları giderilerek, gerekli eğitim verilmiş ve çocuklar dinlerine göre ayrılarak, din görevlilerine yetiştirilmeleri için görev verilmiştir. Mahkûm çocuklar içinde ıslahhanelerde farklı bir bölüm yapılmıştır (Yazıcı, 2007). Osmanlı devletinde açılan bir diğer kurum ise Darüşşafaka'dır. Darüşşafaka kimsesiz çocukların eğitimi ve öğretimi amacıyla 1873 yılında Yusuf Ziya Bey liderliğinde kurulmuştur (Ünal, 2012). Korunmaya muhtaç çocuklar için oluşturulan bu iki kurumdan ıslahhaneler günümüzdeki yetiştirme yurtlarıdır. Darüşşafaka ise günümüzde hala bir eğitim ve koruma kurumu olarak varlığını sürdürmektedir. Bu açıdan Osmanlı döneminde açılan bu iki kurum yalnızca yetimhane olarak işlev görmemiş, korunmaya muhtaç çocuklar için eğitim kurumu olarak da hizmet vermiştir (Ünal, 2012).

Osmanlı devletinde açılan bir diğer kurum ise II. Abdülhamit tarafından açılan *Darülhayr-ı Ali* yatılı okuludur. Bu kurum; yetim, başıboş, dilencilik yapan, kötü ve tehlikeli alışkanlıklara yöneltilen çocukları içinde bulundukları kötü yaşam biçiminden kurtarmak ve sanayi mektebine hazırlamak maksadıyla kurulmuştur. Korunmaya muhtaç çocuklar için bu okul kurulan ilk yatılı kurum olma özelliği taşımaktadır (Karatay, 2007).

Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik bu kurumlar yetersiz kalınca yeni kurumların açılması fikri oluşmuştur. İstanbul'daki çocukların dileniyor olması ve bu

çocukların sayısının çok fazla olması uluslararası sahneyi olumsuz etkilemesi sebebiyle bu çocukları eğitmek ve korumak için II. Abdülhamit adına Darülaceze kurulmuştur (Özen, 2000). Birinci Dünya Savaşı ve Balkan Savaşı'nda ölen şehitlerin çocukları için kurulan Darüleytâm adlı kurum, temel bakımla onları korumak ve meslek sahibi olmak için kullanıldı (Ünal, 2012).

Kurulan bir diğer kurum Himaye-i Etfal Cemiyeti'dir. Dernek, 1908 yılında Kırıkkale'de kurulmuştur. Kırıkkale'de kurulmasının ilk nedeni, korunmaya muhtaç çok sayıda çocuk ve savaşa getirilen göçmenlerin bulunmasıydı. Daha sonra göç ve yetimlerin artması nedeniyle toplum bir yapılanma dönemine girdi. Bu dönemde milli alanda faaliyet göstermeye başladı ve 1917 yılında İstanbul'da Himaye-i Etfal Derneği'ni kuruldu. Korunmaya muhtaç yetimlere hizmet veren; çocukların ülkenin geleceği olduğu düşüncesiyle, tüm çocukları en iyi şekilde yetiştirmeyi ve topluma faydalı bireyler haline getirmeyi amaçlamaktadır. Derneğin adı 1935 yılında Çocuk Esirgeme Kurumu olarak değiştirildi. 1937 yılında Bakanlar Kurulu'nun kararına göre toplum yararına kurumlardan biri haline geldi (Ünal, 2012).

Tablo 1

Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Uzanan Dönem: Merkezi Yönetimin Kurumsallaşma Çalışmaları (Ünal, 2012).

Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Uzanan Dönem: Merkezi Yönetimin Kurumsallaşma Çalışmaları
Osmanlı Döneminde misafirlerin, medrese öğrencilerinin, yetimlerin vb. barınabilecekleri mekânlar <i>imarethane</i> olarak tanımlanmaktadır
Tuna vilayetinde 1868 yılında Vali olan Mithat Paşa görevi döneminde; yetim ve suça karışan çocuklar için <i>ıslahhaneler</i> açmıştır.
Darüşşafaka kimsesiz çocukların eğitimi ve öğretimi amacıyla 1873 yılında Yusuf Ziya Bey liderliğinde kurulmuştur
<i>Darülhayr-ı Ali</i> yatılı okulu bu kurum; yetim, başıboş, dilencilik yapan, kötü ve tehlikeli alışkanlıklara yöneltilen çocukları içinde bulundukları kötü yaşam biçiminden kurtarmak ve sanayi mektebine hazırlamak maksadıyla kurulmuştur.
Darülaceze İstanbul'daki çocukların dileniyor olması ve bu çocukların sayısının çok fazla olması uluslararası sahneyi olumsuz etkilemesi sebebiyle bu çocukları eğitmek ve korumak için kurulmuştur.

Darüleytâm Birinci Dünya Savaşı ve Balkan Savaşı'nda ölen şehitlerin çocukları için kurulmuştur.
Himaye-i Etfal Cemiyeti dernek, 1908 yılında Kırıkkale'de kurulmuştur. Kırıkkale'de kurulmasının ilk nedeni, korunmaya muhtaç çok sayıda çocuk ve savaşıla getirilen göçmenlerin bulunmasıydı
1917 yılında İstanbul'da Himaye-i Etfal Derneği'ni kuruldu. Korunmaya muhtaç yetimlere hizmet veren; çocukların ülkenin geleceği olduğu düşüncesiyle, tüm çocukları en iyi şekilde yetiştirmeyi ve topluma faydalı bireyler haline getirmeyi amaçlamaktadır.
Derneğin adı 1935 yılında Çocuk Esirgeme Kurumu olarak değiştirildi.
1937 yılında Bakanlar Kurulu'nun kararına göre toplum yararına kurumlardan biri haline geldi.

2.3.2.2. Cumhuriyet Sonrası Dönem Çocuk Kavramı

Çocukluk kavramı, modernleşme ile ortaya çıkan sosyal politika anlayışının toplumsal hayata yansımaları sonucu ortaya çıkmıştır. Orta çağ dönemi sonlarında Rönesans ve aydınlanmanın etkisiyle, çocuğa yönelik ilgi artarken bir yandan da çocukların korunması için ilk sosyal politika tedbirleri uygulamaya başlanmıştır (Sunall, 2009). Çocuğa yönelik sosyal politikaların gelişmeye başlaması ile çocuk işçiliğinde hızlı bir artış görölmeye başlandığı endüstri devrimi ve sonrası dönem dönüm noktası olarak düşünülmektedir. Çünkü çocukların içinde bulundukları durumu düzeltmek için kanunlara dayanan uygulamalar, çocuk işçiliği konusunda başlamış, çocuk emeği çok yaygın ve acımasızca kullanılmıştır. Bu nedenle çocukların çalışma şartlarını düzeltmeye yönelik uygulamalar yapılmaya başlanmıştır.

İngiltere'de çıkarılan 1802 tarihinde 'Çırakların Sağlığı ve Ahlakı' yasası ile çocukların gece çalıştırılmaları yasaklanmıştır. İlk çalışma yasalarından biri Çocukların çalışma yaşını 9'a yükselten 1819 tarihli 'Pamuklu Dokuma Fabrikalarının Düzenlenmesi Yasası'dır. Bunu, İngiltere'de 1833 yılında dokuma sanayinde çalışan 9-13 yaşındaki çocuk işçilerin, günlük çalışma süresini 9 saat, haftalık çalışma süresini de 48 saat ile sınırlayan düzenleme izlemiştir (Tuna,1970; Demir, 2010). Daha sonra, Fransa'da 1841 yılında çocukların çalışma hayatını düzenleyen ilk kanun çıkarılmıştır. Bu kanun 8 yaşından küçük çocukların çalıştırılmaları yasaklanırken, 8-12

yaşındakilerin çalışma süreleri günde 8 saat, 12-16 yaşındakilerin çalışma süreleri de 12 saatle sınırlandırılmıştır. Buna ek olarak 13 yaşından küçüklerin fabrika ve imalathanelerde gece çalıştırılmaları yasaklanmış, çocuk işçilere hafta sonu tatil hakkı sağlanmıştır (Talas 1981 & Centel 1972, Demir 2010).

Daha sonraki süreçte 1890 yılında Berlin'de toplanan Uluslararası İş Mevzuatı Konferansı ile çocuk işgücü ilk kez uluslararası düzeyde korunmaya başlanmıştır. Bu konferansta alınan kararlar ile belirli bir yaş altındaki kız ve erkek çocukların, fabrikalarda çalıştırılması yasaklanmıştır (Demir,2010).

19. yüzyıl ortasında Amerika ve Avrupa'nın büyük kentlerinde on binlerle ifade edilen 'terk edilmiş, serseri, suça karışan' çocuktan söz edilmektedir. Bu sorunun çözümü için 19. yüzyıl ortalarından itibaren yaygın yatılı kurumlar açılarak çözüm bulunmaya çalışılmıştır. ABD'de 1910 yılında 151 kurumda ihmal edilen, suça karışan veya bakıma muhtaç toplam 150.000 korunmaya muhtaç çocuk kurumlarda bakılmıştır (Karatay, 2007). 19. yüzyıl çocuk koruma tarihinde 'kurumların oluşturulması çağı' olarak tanımlanmaktadır. 19. yüzyılda çocukların korunmasında başka önemli bir gelişme de 'Çocuk Mahkemeleri'nin kurulmasıdır. İlk çocuk mahkemesi 1899 yılında Amerika'nın Chicago kentinde kurulmuştur. Amerika'yı daha sonraları İngiltere, Belçika, Fransa, Hollanda, Almanya ve İtalya gibi Batı Avrupa ülkeleri izlemiştir (Uluğtekin, 1994). 19. yüzyıl, çocukların korunması konusunda kurumsallaşmaya gidildiği bir dönemin başlangıcı olmuştur. Sosyal devletin çocuklara yönelik ilgisinin artmasının etkisiyle, aynı zamanda çocuğun özel bir varlık olduğu ortaya çıkarılmış, çocuğa yönelik sosyal politika uygulamalarının kapsamı da genişletilmiştir. Aynı zamanda yoksul, hasta, terk edilmiş, suçlu çocukların korunması değil; çocuğun duygusal, fiziksel ve kültürel, gelişmesinin sağlanması hedeflenmiştir.

Çocukların korunmasında sadece aile değil, devletin de sorumluluğu üstlenmesi gerektiği yaklaşımının uluslararası alanda kabul görmesiyle birlikte Birleşmiş Milletlerin 20 Kasım 1989 tarihinde New York'ta yapılan Genel Kurulu'nda Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) kabul edilmiştir (Franklin, 1993). Bundan sonra diğer dönemlere göre çocuk sorununun daha ciddi bir şekilde ele alındığı 20. yy. çocuklarla ilgili çok önemli bir belge olan Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

2.4. Türkiye’de Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yönelik Sunulan Hizmetler

Türkiye’de korumaya muhtaç tüm çocuklara aynı metotlar kullanılmaktadır. Çocukların korunma nedenlerine ve çocukların özelliklerine göre hizmet sunmak için çocuklara en faydalı bakım yöntemleri seçilmektedir. Bu bakım yöntemleri şunlardır: koruyucu bakım, kurumsal bakım, aile bakımı ve evlat edinme yöntemleridir.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün 2019 yılı sonunda yayınlanan Tablo 1’deki istatistiklere baktığımızda korunmaya muhtaç çocuklara hizmet veren 1.366 kuruluş ve bu kuruluşlarda yaşayan 13.867 korunmaya muhtaç çocuk olduğu görülmektedir (Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

Tablo 2

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2019 Yıl Sonu Verileri. (Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

Kuruluş İsmi	Kuruluş Sayısı	Bakılan Çocuk Sayısı
Çocuk Evleri Sitesi	112	6.132
Çocuk Evleri	1.192	6.164
Çocuk Destek Merkezi	65	1.571
TOPLAM	1.369	13.867

Çocuğa Yönelik Hizmetler	Çocuk Sayıları
Kuruluş Bakımı Altında Bulunan	13.867
Koruma Altına Alınmadan Aile Yanında Destek Verilen	125.258
Toplam Evlat Edindirilen	17.403
Koruyucu Aile Yanında Bakımı Sağlanan	7.259
Koruyucu Aile Sayısı	5.967
Özel Kreş ve Gündüz Bakım Evlerinde Ücretsiz Bakılan	3.300

2.4.1. Koruyucu aile hizmeti

Toplumun geleceği olan çocuklara verilmesi gereken önem ve koruma, devletin temel görevleri arasında yer almaktadır. Geleceğin büyükleri olan çocuklar, devlet tarafından korunması gerekmektedir (Taşcı, 2010).

Koruyucu aile hizmeti, herhangi bir sebepten ötürü biyolojik ailesinin yanında kalması mümkün olmayan çocukların, uzun veya kısa süreli olarak, ücretli veya gönüllü statüde, devlet denetiminde, aileler tarafından kendi aile ortamlarında bakılması ve yetiştirilmesidir (Aile yanında destek hizmetleri, 2020).

Koruyucu aile bakım yöntemi, İngilizcede ‘Foster Family veya Foster Care’, Türkçede ise, “koruyucu aile” olarak adlandırılmaktadır. Aile yanında bakım ve destek temelli bir hizmettir. Biyolojik ailesinin yanında gerekli bakımı sağlanamayan korunma muhtaç çocukların, biyolojik ailelerine dönüşü gerçekleşene kadar koruyucu aile hizmetinden sorumlu resmi kurum denetimi ve takibinde; çocuğun bakımını üstlenecek yakın çevresi ya da akrabaları olabileceği gibi aralarında herhangi bir kan bağı olmayan başka bir aile yanında bakımının sağlanmasıdır (Şahin, 2019).

2017 yılsonu itibarıyla koruyucu aile yanında 5.642 çocuk bulunmakta olup; 2018 yılı sonu itibari ile 5289 aile yanında 6468 çocuk; 2019 yılı 5967 koruyucu aile koruyucu aile yanında 7259 çocuk bulunmaktadır.

Tablo 3

Koruyucu Aile ve Hizmetten Yararlandırılan Çocuk Sayısı (Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

Yıllar	Koruyucu Aile Sayısı	Koruyucu Aile Yanında Bakılan Çocuk Sayısı
2014	3.283	4.008
2015	3.820	4.650
2016	4.115	5.004
2017	4.654	5.642
2018	5.289	6.468
2019	5.967	7.259

2.4.2. Evlat Edinme Hizmeti

Geçmişte evlat edinme, evlat edinilen ailenin dini, politik, ekonomik, psikolojik, sosyal ve ahlaki amaçlarının devamlılığını sürdürmenin bir yolu olsa da bu işlev şimdi değişmiştir. Şimdi evlat edinmeniz esas amaç, çocuğu olmayanlar için mirasçı bulmak ve onların evlat edinme arzusunu tatmin etmek değil, aile konutundan yoksun ve korunmaya muhtaç çocuklara en uygun aile ve ortamı sağlamaktır (Akyüz, 1995, Işık, 2005) .

Çocukları korumaya yönelik bir sosyal hizmet yöntemi olarak evlat edinme, diğer bakım yöntemleri gibi çocukların ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan sosyal hizmetler ve çocuk refahı alanında önemli bir düzenlemedir. Evlat edinme açısından, evlat edinme yöntemi çocuğa geçici değil sürekli bakım sağlar. Evlat edinme, ebeveynler ile çocuklar arasındaki bağı kan ilişkisine dayanmadan yasal ve sosyal olarak kurmaktır. Bu bağ ile evlat edinilen ailenin çocuklara olan hakları ve sorumlulukları ile evlat edinilen ailenin çocuklarına karşı sorumlulukları oluşturulmakta ve anne-babası olmayan çocukların anne babaları ve çocuk sahibi olmak isteyen aile ile iletişime geçmesi sağlanmaktadır (Koşar, 1992, 94; Yazıcı, 2012, 505).

Tablo 4

Yıllar İtibariyle Evlat Edindirilme Hizmetinden Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı (Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

Yıllar	Evlat Edinme Hizmetinden Yararlanan Aile Sayısı	Evlat Edinme Hizmetinden Yararlanan Çocuk Sayısı
2010	521	538
2011	554	570
2012	591	613
2013	745	765
2014	812	824
2015	858	869
2016	803	814
2017	808	817
2018	639	647
2019	575	585

2.4.3. Aile Yanında Bakım Hizmeti

Aile, çocuğun kendini duygusal ve düşünsel anlamda geliştirip sağlıklı bir birey olarak yaşamına devam ettiği, kendini güvende hissettiği bir alandır. Değişik nedenlerle aile çocuğa model olma, bakım ve koruma rolünü yerine getiremediği durumlarda, ailenin bu rolünü sağlamak için çeşitli çözümler üretilmiştir (Erkan, 1995).

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerince yapılan sosyal inceleme çalışmaları sonucunda, bir çocuğun sosyal yardımlarla desteklenerek ailesi yanında korunması uygun görülmüş ise, çocuğun ailesine geçici veya sürekli nitelikte ayni ve nakdi sosyal yardımlar yapılarak çocuk ailesinin yanına yerleştirilir. Yapılan yardımlardan; haklarında korunma kararı alınmış olan çocuklarını yanlarına alabilecek aileler ile çocukların annesi, babası ve diğer akrabaları ile yuvalara veya yurtlara yerleştirilmek üzere sıra bekleyen çocuklar ve yaş sınırlarını tamamlamaları nedeniyle yetiştirme yurtlarından ayrılan fakat hâlen ihtiyacı olan çocuklar da yararlanmaktadır.

Bu yaklaşım ve yöntemle çocukların ailelerinin yanında kalması sağlanmaktadır (Yazıcı, 2012).

Tablo 5

Korunma Kararı Alınmadan Ailesi Yanında Desteklenen Çocuk Sayısı (Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

Yıllar	Aile Yanında Destek Hizmetinden Yararlanan Çocuk Sayısı
2014	56.018
2015	71.845
2016	84.872
2017	104.729
2018	119.537
2019	125.258

2.4.4. Kurum Bakımı Hizmeti

Öncelikle bakım yöntemlerinde biri kurumsal bakım hizmetidir. Çocuğun ailesinin olmaması ya da ailesi tarafından bakılmaması durumunda resmi ve özel kuruluşlar tarafından korunmaya muhtaç çocuklara verilen geçici veya sürekli bir hizmettir (Güran, 1983). Kurum bakımı altındaki çocuklar, onlarla genetik bağı olmayan aynı durumdaki çocuklar ile bir arada topluca yaşamakta ve kendileriyle biyolojik bir kan bağı olmayan yetişkinlerde bakılmaktadır (Cılga, 1966).

Kurum bakımı, benzer özellikleri olan çocukların belli bir yerde topluca bakılıp korunması veya bir aile ortamına sahip ya da aile ortamında yaşama şansı bulunmayan çocukların gruplar şeklinde veya toplu olarak bir kurum içerisinde yaşamaları ve bu süre içerisinde kendilerine anne, babalarının yerini alan yetişkinler tarafından bakılmaları olarak tanımlanmaktadır. Bir başka ifadeyle kurum bakımı, korunmaya muhtaç çocukların bakımlarını, fiziksel ve ruhsal sağlıklarını koruma ve sürdürmelerini, hayata sağlıklı bir birey olarak güven ve huzurla katılmalarını ve böylelikle topluma faydalı kişiler olarak yetişmelerini sağlamayı amaçlayan bir yöntemdir (Demirbilek, 1998). Bu bakım yönteminin verildiği kurumların birkaç tipi bulunmaktadır.

2.4.4.1. Kışla tipi kurumlar

Kışla tipi hizmet verilen kurumlarda çocuklar yakınlık kurabileceği, düşüncelerini ve duygularını etkileyecek, sevgi, şefkat ve ilgi eksikliğinden kaynaklı algı ve tutumlarını şekillendirecek kişilerden yoksun kalmaktadırlar. Kurumlardaki kişiler çocuklara ne kadar önem verse de çocukların benlik kavramı birebir duygusal ilişki kurularak geliştirilebilmektedir (Keten, 2017).

Şekil 6. Kışla tipi kurumlara örnek bir oda

Kışla tipi kurumlar, kurum bakımı tarafından sorumluluğunu aldığı çocukların yaşlarına göre çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

2.4.4.1.1. Çocuk Yuvaları

Çocuk yuvaları; 0–12 yaş arası korunmaya muhtaç çocuklar ile gerektiğinde 12 yaşını doldurup da tek başına yaşamlarını sürdüremeyecek ve kurumca himaye olunan kız çocuklarının, bedensel, eğitsel, psikososyal gelişmelerini, sağlıklı bir kişilik veya iyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamakla görevli ve yükümlü yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır. Çocuk Yuvaları “SHÇEK Çocuk Yuvaları Yönetmeliği”ne göre faaliyette bulunurlar ve 0-6, 7-12 ve 0-12 yaş aralığında üç sınıfa ayrılırlar (SHÇEK, Erişim 2).

Çocuk yuvalarında, mesleki çalışmaları koordineli bir şekilde yürütmek üzere, sosyal hizmet uzmanı (sosyal çalışmacı) psikolog ve çocuk gelişimciden oluşan bir sosyal servis bulunmaktadır. Servis çalışmalarını müdür yönetiminde yürütmektedir. Sosyal servis elemanları kuruluştaki çocuklarla doğrudan ilgili olan personeli yönlendirme sorumluluğu taşımaktadır (Çocuk Yuvaları Yönetmeliği, Madde 7).

Şekil 7. Antalya’da bulunan çocuk yuvasından bir görüntü

2.4.4.1.2. Yetiştirme Yurtları

Yetiştirme yurtları, korunma ihtiyacı olan 13–18 yaş arasındaki çocukları bakmak, korumak ve bir iş veya meslek edinmeleri ve topluma faydalı bireyler olarak yetiştirilmelerini sağlamakla görevli ve yükümlü olan yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır (Yıldırım, 2017).

Yurtlarda çocuk sayısının fazla olması ve farklı yaşlarda çocukların aynı kurumda yaşaması bazı durumlarda olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Kurumda 18 yaşını doldurup reşit olan çocuklar yurtlardan ayrılarak yaşamlarını devam ettirmekte ve toplum içerisinde bir yer edinmeye çalışmaktadırlar (Cılga, 1999). Yetiştirme yurtları da çocuk yuvaları gibi çocuk evlerine dönüştürülmüş ve 2017 itibariyle yetiştirme yurtlarının hepsi kapanmıştır (Soylu, 2019).

Şekil 8. Yetiştirme yurdundan bir görüntü

2.4.4.2. Kışla Tipi Kurumlardan Ev Tipi Kurumlara Geçiş

Kurum bakımı üzerine yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde kışla tipi kurumların çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Aile ortamından yoksun kalabalık gruplar halinde yaşayan ve aile sıcaklığını hissedemeyen çocukların diğer çocuklara göre zihinsel, duygusal, ruhsal ve fiziksel gelişimlerinin daha zayıf olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, çocuğun sağlıklı bir gelişim gösterebilmesi için aile ortamında hissedebileceği ve sürekli etkileşim halinde bulunabileceği ortamlar oluşturulmalıdır (Bıyıklı, 1995). Kışla tipi kurumlarda fazla sayıda çocuk barındırılmasına rağmen, az sayıda ve nitelik bakımından yetersiz personel ile çalışılmıştır. Nicelik ve nitelik bakımından eksik kalan personel ile sınırlı iletişim kurmak çocukların sağlıklı bir benlik oluşturmalarını zorlaştırmıştır (Akman & Üstün, 2002).

Ayrıca bu kurumların bulunduğu büyük binalar, geniş koridorlar ve büyük merdiven boşlukları, mekân da aşırı bir gürültü oluşmasına, büyük koğuşlarda toplu halde yaşayan bir çocuğun rahatsız olmasının diğer çocukları da olumsuz etkilediği görülmüştür (II. Milli Sosyal Hizmetler Konferansı). Kışla tipi kurumların çocuklar üzerinde oluşturduğu bu olumsuz etkiler zamanla bu yapıların fonksiyonelliğini, niteliğini ve yeterliliklerini sorgulama ihtiyacını doğurmuştur. Böylelikle kışla tipinden daha düşük kapasiteli, daha az çocuğun barındığı, nicelik ve nitelik bakımından daha yeterli personelin hizmet verdiği, ev ortamının oluşmasını sağlayacak sıcak mekânların oluşturulduğu ev tipi kurumlara geçişler başlanmıştır. Kışla tipi kurumlar 2017 yılı itibarıyla tamamen dönüştürülerek, hizmetlerine çocuk evleri, çocuk evleri sitesi ve çocuk destek merkezleri olarak devam etmektedir (Aykul, 2019).

2.4.4.3. Ev tipi kurumlar

Ev tipi kurumlar çocuk evleri olarak da bilinmektedir. Bu tip kurumlar az sayıda çocuk grubunun bir arada bakıldığı yerlerdir (Taştekil, 1992). Bu kurumlarda çocuk sayısı az olduğundan kurumdan çalışan personel çocuklarla daha yakından ilgilenebilmektedir (Yazıcı, 2012). Kendilerine bakan kişiler ve çocuklar arasında sağlanacak güven duygusu ve bağlılık onların kişisel gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Bu tür kurumlarda çalışan kişilerin çocukların ihtiyaçlarına cevap verebilecek, şefkatli, duyarlı donanımlı kişiler olmaları ve çocuklara sıcak bir aile ortamını da hissettirmeleri gerekmektedir. Ev tipi kurumların amacı bu doğrultuda

kurulmuş kurumlardır. Ev tipi kurumlarda çocuklar küçük gruplar halinde onlara bakan yetişkinlerle bir aile ortamında yaşadığını hissettiren kurumlardır. Çocuklar 18 yaşını doldurana kadar bu tür kurumlarda hayata hazırlanmaktadır (Oktay, 1989). Dolayısı ile topluma uyum sağlamak için gerekli olan becerileri bu kurumlarda oluşturulan aile ortamlarından kazanarak yaşama hazırlanırlar. Bu uyumun sağlandığı aile ile birlikte yaşamanın gelişimi olumlu etkilediği; mümkün olmayan durumlarda ise çocuğu koruması altına alan kurumda çocuklarla kurulacak bireysel yakınlığın çocukların elde edeceği beceriler açısından olumlu bir adım olduğu söylenebilir (Özdemir ve ark., 2008). Ev tipi kurumlar, çocuklara yanlarında yetişecekleri bir aile modeli sunmaktadır. Normal şartlarda bir anne ve baba modelinin olması istenirken bazen sadece anne modelinin yer alması yeterli olmaktadır. Ancak çocuğa bakan anne modelinin kurumdan ayrılması geride kalan çocuğu mutsuz etmekle birlikte, var olan düzenini bozmakta, hayal kırıklığı yaratmakta, güvenini kırmakta ve yeni gelecek olan anne modeline uyum sağlamasını zorlaştırabilmektedir. Dolayısı ile bu tip kurumlarda çocuğun gençlik evine gidene kadar sürekli bir anne modeli ile birlikte olması sağlanmalıdır.

Şekil 9. Ev tipi kurumundan bir fotoğraf

2.4.4.3.1. Çocuk evleri

Çocuk evleri hizmeti, korunmaya muhtaç çocuklar için sunulan bakım ve koruma yöntemlerinden biridir. Çocuk Evleri, her ilin sosyal, kültürel ve fiziksel yapı açısından çocuk yetiştirmeye uygun bölgelerinde, tercihen il merkezinde okul ve hastanelere yakın apartman dairesi veya müstakil dairelerde 0-18 yaş grubu 5-8 çocuğun bir ev ortamı oluşturularak korunma ve bakımının yapıldığı bir sosyal hizmet kuruluşudur. Çocuk evi hizmet modelinde esas olan çocukların bedensel ve psiko-sosyal gelişimlerini, eğitimlerini ve bir meslek sahibi olarak topluma faydalı kişiler olmalarınıdır (<https://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/teskilat-yapisi>)

2.4.4.3.2. Çocuk evleri sitesi

Çocuk evleri siteleri kuruluş bakımı yerine daha küçük birimlerde, aile ortamına benzer yapılar ve ilişki sistemi içerisinde çocukların yetiştirilebileceği küçük müstakil binalardan oluşturulan site içerisinde hizmetin verildiği sosyal hizmet kuruluşlarıdır. Aslında çocuk evleri sitesi çocuk yuvalarına benzer kuruluşlardır. Ancak çocuk yuvaları büyük binalar içinde çocuklara bakım hizmeti verirken bu site aynı yerde bulunan birden fazla küçük binadan oluşturulmuştur. Daha önce sevgi evi olarak bilinen çocuk evleri sitesi en fazla 12 çocuğun üçer kişilik odalarda kaldığı, çocukların yaşlarına uygun gelişim ihtiyaçları dikkate alınarak site içerisinde inşa edilen, müstakil villa tipi evlerden oluşan aile ortamına benzer yapı ve ilişki sisteminde hizmet veren yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır (ASPB, 2014). Bu site koğuş tipi bakımdan ev tipi bakıma geçişi amaçlamakla birlikte çocuk evleri gibi toplumun için de değil de yine bir kuruluşun çatısı altında hizmet vermektedir.

2.4.4.3.3. Çocuk Destek Merkezleri

Çocuk Destek Merkezleri; çocuklara güvenli bir ortam hazırlandığı, dış tehlikelere karşı güvenlik tedbirlerinin alındığı merkezlerdir. Bu merkezlerde hem merkez hakkında hem de çocuklar hakkında yapılacak araştırma ve çalışmalarda, çocukların tanınmasına neden olacak kişisel herhangi bir bilgi hiçbir şekilde paylaşılmamaktadır. Merkeze yerleştirilen çocukların, sosyal çevreleri ile toplumdan gelebilecek olumsuz etkilere karşı korunması amacıyla merkezin adresinin gizli tutulmakta, iletişim bilgilerinin elektronik ortamda dahil olmak üzere paylaşılmamakta ve merkeze tabela asılmamaktadır (Buran & Var, 2019).

Çocuk destek merkezine kabulü yapılan çocukların ilk 15 gün içinde oryantasyonu tamamlanmaktadır. Uyum sürecini tamamlayan çocukların kendini kontrol etme becerisi, güvenlik gereksinimi, hizmeti reddetme gibi durumlar dikkate alınarak merkez dışındaki aktivitelere refakatli veya refakatsiz katılımının kararı çocuğun danışmanı ile diğer meslek elemanlarından oluşan bir komisyon tarafından karar verilmektedir.

Çocukların yaşamış oldukları olumsuz hayat deneyimleri ve travmalarının sağlıklı bir şekilde atlatılabilmesi için Çocuk Destek Merkezleri özel alanlara kurulmaktadır. Bu özel alanları; suçun mağduru olan çocuklara hizmet sunan merkezler, suça sürüklenen çocuklara hizmet sunan merkezler, madde bağımlısı çocuklara hizmet

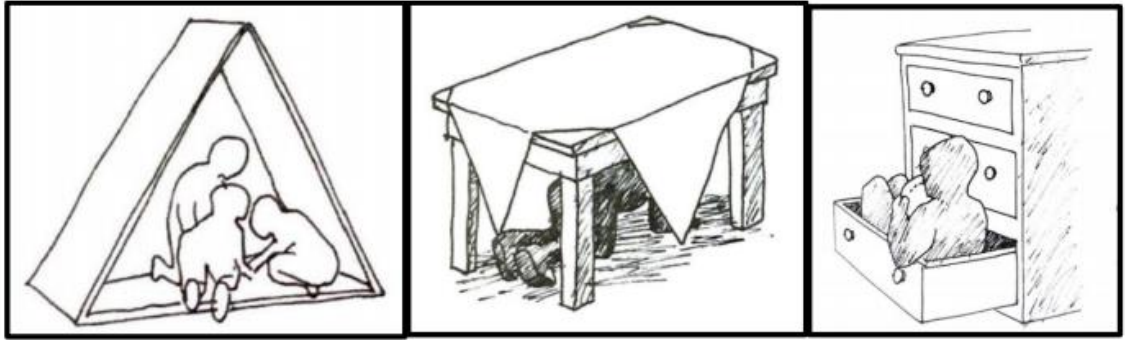
sunan merkezler, refakatsiz sığınmacı çocuklara hizmet sunan merkezler, sokakta risk altında yaşayan çocuklara hizmet sunan merkezler, gebe çocuklar ve 18 yaş altı anne alan çocuklara hizmet sunan merkezler olarak belirlenmiştir. Bu merkezlerin her birinde ayrı risk gruplarına ait çocuklar belli bir psikososyal destek programına tabii tutulmaktadır (Buran & Var 2019).

BÖLÜM III

ÇOCUK ve MEKÂN İLİŞKİSİ

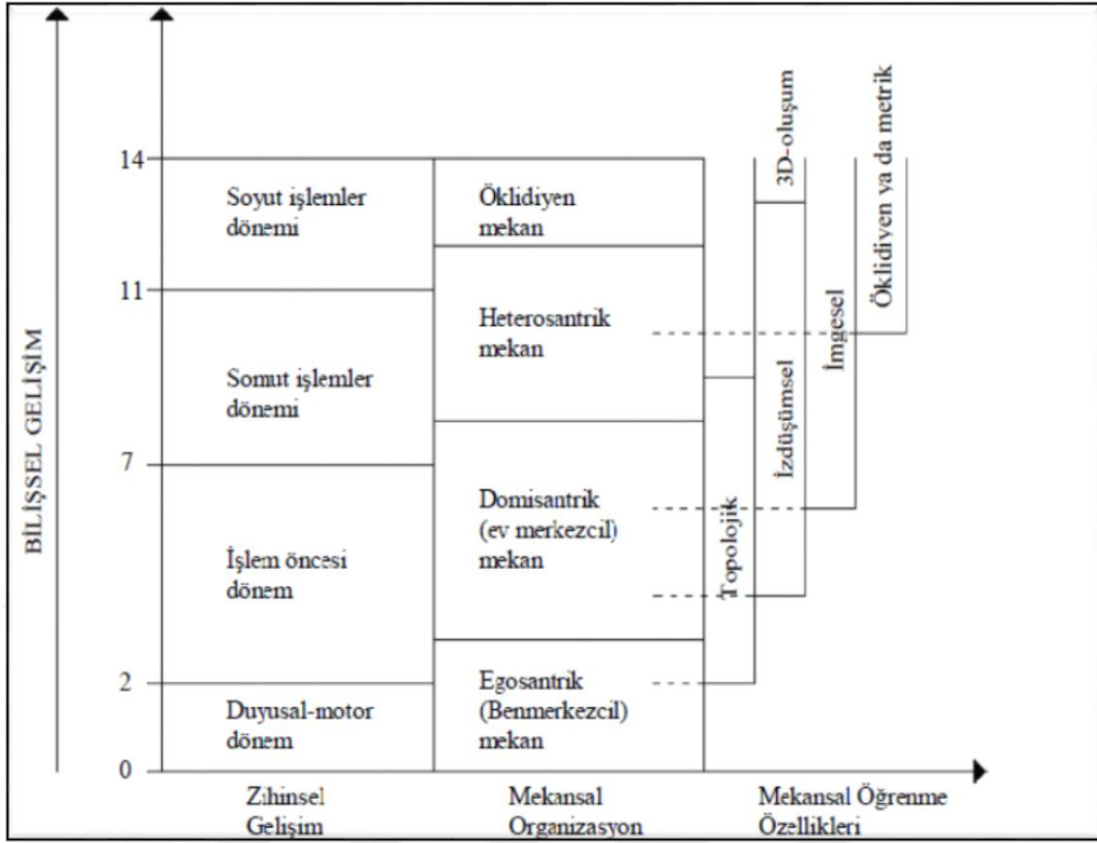
3.1. Çocukta Mekân Kavramı ve Mekân Algısı

Çocukların mekân algısı, nesne konumlarının anlaşılmasıyla yakından ilgilidir. Bu süreçte çocuk etrafındaki nesneleri göremese bile hala var olduklarını anlamaya başlar. Top ile oynayan çocuk daha sonra ortadan kaybolda bile topun hala var olduğunu bilir ve topu takip eder. Piaget, bu aşamayı obje korunumunun kavranması olarak ifade eder (Altman & Chemers, 1980).

Şekil 10. Çocuk ve mekân oluşumu üzerine örnek görseller (Day,2007).

Özak ve Gökmen (2009), yetişkinlerin çocukluk anılarında sıklıkla bir “yer” olgusu olduğunu ifade ederler. Mekânsal bellekle alakalı araştırmalarda yetişkinlere hatırladıkları mekân data ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Elde edilen veriler 7-12 yaşlarındaki çocukların daha çok mekânsal data elde ettiği ortaya çıkarmıştır. Mekânsal ilişkilerle alakalı üç sınırlandırma yapılmaktadır. Bunlar topolojik, projektif ve öklidyen (metrik) ilişkiler olarak belirtilmektedir. Çocukta mekân kavramı ile ilişkili olarak Piaget ve Inhelder’in çocuklar ile yaptıkları deneylerde topolojik mekânın zihinsel olarak yeniden canlandırılmasının önce ortaya çıktığını, ardından projektif ve öklidyen mekânlarına ilişkin işlemlerin geldiğini belirtmektedirler. (Akarsu, 1984). Topolojik mekân ilişkileri olarak zihinde kavranan mekânsal ilişkiler yakınlık, düzen, kopukluk, çevreleme ve süreklilik olarak ifade edilebilir (Çanakçıoğlu, 2012).

Şekil 11. Çocuğun algısında zihinsel ve mekânsal ilişki (Ünlü ve Çakır, 2002).

Perspektif görünümünden nesnelerin ve öğelerin konumunu ve çevre ile ilişkisini belirlemek, yansıtmalı bir mekânsal ilişkidir. Öklid ilişkileri kapsamında ise nesnelerin konumu evrensel bir referans sisteminde veya sabit bir Kartezyen (X-Y) referans sisteminde belirtilmelidir. Yani öklidyen mekân ilişkisinde çocuklar, kendileri dışındaki noktalara atıfta bulunarak mekânda bulunan nesnelerin boyutlarını ve mesafelerini koruyabileceklerini ve farklı referans durumlarına göre değiştirilebileceklerini kavramış olurlar (Piaget ve Inhelder, 1967). Bunların yanı sıra çocukların algısı da yaratıcı mekânsal özelliklere sahiptir. Bu mekânın imajinatif özellikleri Kevin Lynch'in sınıflandırmasına dayanmaktadır (Lynch, 1960). Bu sınıflandırma; kenarlar, işaretler, yollar, düğümler, bölgeler ve sınırlardır. Sonuç olarak, çevrenin yaratıcı özellikleridir ve akılda iz bırakırlar (Ünlü ve Çakır, 2002).

Tablo 6

Topolojik, projektif ve metrik mekân özellikleri (Buluklu, 2015).

	Topolojik mekân	Projektif mekân	Metrik mekân
Yaş aralığı	0-7	7-10	10-+
Bilişsel gelişim dönemi	Duyusal devinimsel dönem- İşlem öncesi dönem	Somut işlem dönemi	Soyut işlem dönemi
Mekân parametreleri	Yakınlık, kopukluk, düzen, süreklilik, çevreleme	Perspektif, paralel çizgi	Korunum, blok
Nesne algısı	Çevreden izole edilmiş	Çevredeki diğer nesnelerle ilişkisi kavranmaya başlanmış	Nesnelerin yerlerinin ve çevredekilerle ilişkilerinin koordinatları belli
Bakış noktası	Ben merkezci	Tek referans noktası yok	Tek referans noktası belirlenir
Ölçme yeteneği	Nitel mekân kavramı	Nicel mekân kavramı oluşmaya başlar	Nicel mekân kavramı

3.1.1 Çocuk mekân algısında renk ve aydınlatmanın etkisi

Bir şekli algılayabilmek için, diğer şekillerden veya arka plan renklerinden farklı bir kalite ve miktarda renk ve parlaklık göstermesi gerekir (Arnheim, 1974). Işığın mobilyaya yansıttığı ışığın ürettiği her his renk olarak adlandırılır. CIE'nin "görünür" olduğunu belirlediği 380 nm ve 780 nm dalga boyları arasında, renkler uzun dalga boylarından (700 nm) kısa dalga boylarına (400 nm), kırmızı, lacivert, mor, yeşil, mavi, turuncu ve sarıdır. Nesne güneşte depolanan rengi yansıtmaz ve absorbe etmezse, nesne siyah olarak görüntülenir ve tamamı yansıtılırsa nesne beyaz olarak görüntülenir. Bu nedenle, siyah, beyaz ve bunların karışımlarından oluşan gri, aslında renksiz ve nötr renkler grubundadır (Park, 2007).

Rengin şiddetine ve insanlar üzerindeki etkisine göre renkler sıcak renkler ve soğuk renkler olarak ikiye ayrılır. Kırmızı, turuncu sıcak renkler olarak tanımlanır ve kendisiyle ilişkilendirilen ateş, kan ve güneş gibi renkleri vardır. Havada kuvvetli titreşen bu renkler, gözleri diğer renklere göre daha erken etkiler. Yeşil, mavi ve mor soğuk renklerdir. "Fiziksel, fizyolojik ve psikolojik ortamların birleşiminde renk algısı; ışığa, nesneye ve gözlemcinin fiziksel ve psikolojik özelliklerine bağlıdır (Sarica, 2011).

Tablo 7

Renklerin ruh hali üzerindeki etkilerine göre gruplandırılması (Day, 2007'den uyarlanmıştır).

Zengin renkler	En çok doymuş, güçlü ve yoğun renklerdir.
Canlı ve taze renkler	Siyah rengi barındırmayan, saf ve temiz hissi uyandıran renklerdir.
Sıcak renkler	Yumuşak, nazik ve gözü yormayan renklerdir.
Sakin renkler	Sade, gri içeren ve gölgeli renklerdir.

Şekil 12. Mekân ve renk örneği

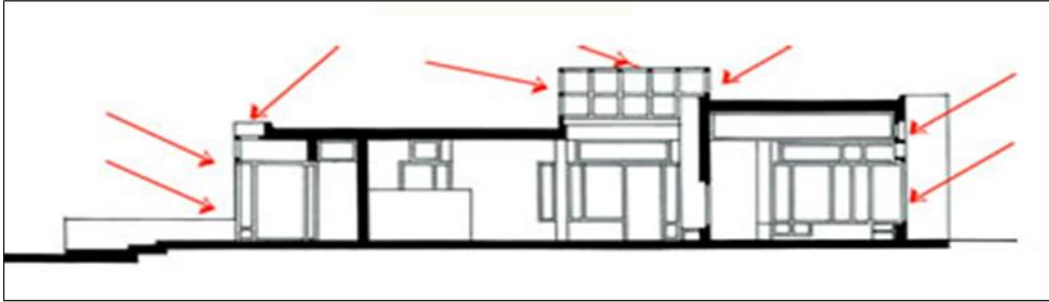
Araştırmalar, rengin insanın psikolojik tepkisini ve fiziksel formunu etkilediğini ve canlılar üzerinde görsel ve görsel olmayan etkileri olduğunu göstermiştir (Cockerill ve Miller, 1983; Dutczak, 1985; Grangaard, 1993; Read, Sugawara & Brandt, 1999; Güller). Renk, beyin dalgalarını, sinir sistemi işlevini ve hormonal aktiviteyi etkiler; duygu ve estetik değeri harekete geçirir. Görme, koklama, tatma, duyma, dokunma gibi duyuların uyarılmasında etkilidir (Güller, 2007). Bu nedenle rengin insanlar üzerindeki fiziksel ve psikolojik etkileri mekân algısını da etkileyecektir. Bu etkileri genel olarak Heuser (1976) ve Frieling'in (1978) araştırma sonuçlarından yola çıkarak ifade edersek; sıcak renklerin küçük ve sıcak bir mekâna yol açtığı, mekândaki ses seviyesinin mekândan daha yüksek, doku yumuşak, fonksiyonun aktif ve dışa dönük olduğu, ne kadar az fiziksel kuvvet uygulanırsa, uzayda geçirilen süre o kadar uzun ve nesnelerin gittikçe büyüdüğü hissi. Uyarıcı etkisi vardır. Bunun yerine, dikkat ve konsantrasyon gerektiren işler için soğuk renkler önerilmektedir.

Aydınlatma, ortamın ve eşyaların gerektiği şekilde görünebilmesini sağlamak için ışık uygulamaktır. Aydınlatma teknolojisi ise; insan gözünün ışık ve renk görme özelliklerinin, ışık kaynaklarının ve aydınlatma armatürlerinin çeşitli özelliklerini,

yüzeylerin ve araçların ışık yansıtma ve geçirme özelliklerini, estetik ve mimari kavramları, çeşitli ölçme tekniklerinin kullanıldığı çok karmaşık hesapları barındıran, bilimsel veri ve bilgilerden yararlanılan bir bilim, sanat ve uzmanlık alanıdır (Esen, 2005).

Işık, çocukların biliş ve algısının gelişmesinde önemli bir rol oynar. Işık, doku ve renk üçlüsünün doğru kullanımı, mekânı tasarlarken dikkat edilmesi gereken konulardan biri olan iç mekânın uyarıcı faktörüdür. Mekân algısı görüntüleme ile oluşturulur ve görsel olaylar aydınlatma ile sağlanır. Bir yaşam alanı tasarlarken aydınlatmanın temel kuralları dikkate alınmalı, tasarım insanların ruh hallerine ve görsel rahatlığına göre yapılmalıdır. İyi aydınlatılmış bir yerde göz sağlığını koruyabilir, görmeyi artırabilir, göz hastalıklarını azaltabilir ve bu durumda görsel kaliteyi artırabilir. Görsel kalite sağlayan bir mekânda bireyler kendilerini mutlu hissedecek ve iş verimliliği artacaktır. Tüm canlıların hayatta kalmak için ışığa ihtiyacı vardır (Şahin, 2006).

Mekân oluşum aşamasında ışık, mekân algısını güçlendirir. Güneş ışığının yoğunluğu günün saatlerine göre değişir ve sadece doğal ışık altında mekânsal farklılıklar görülebilir

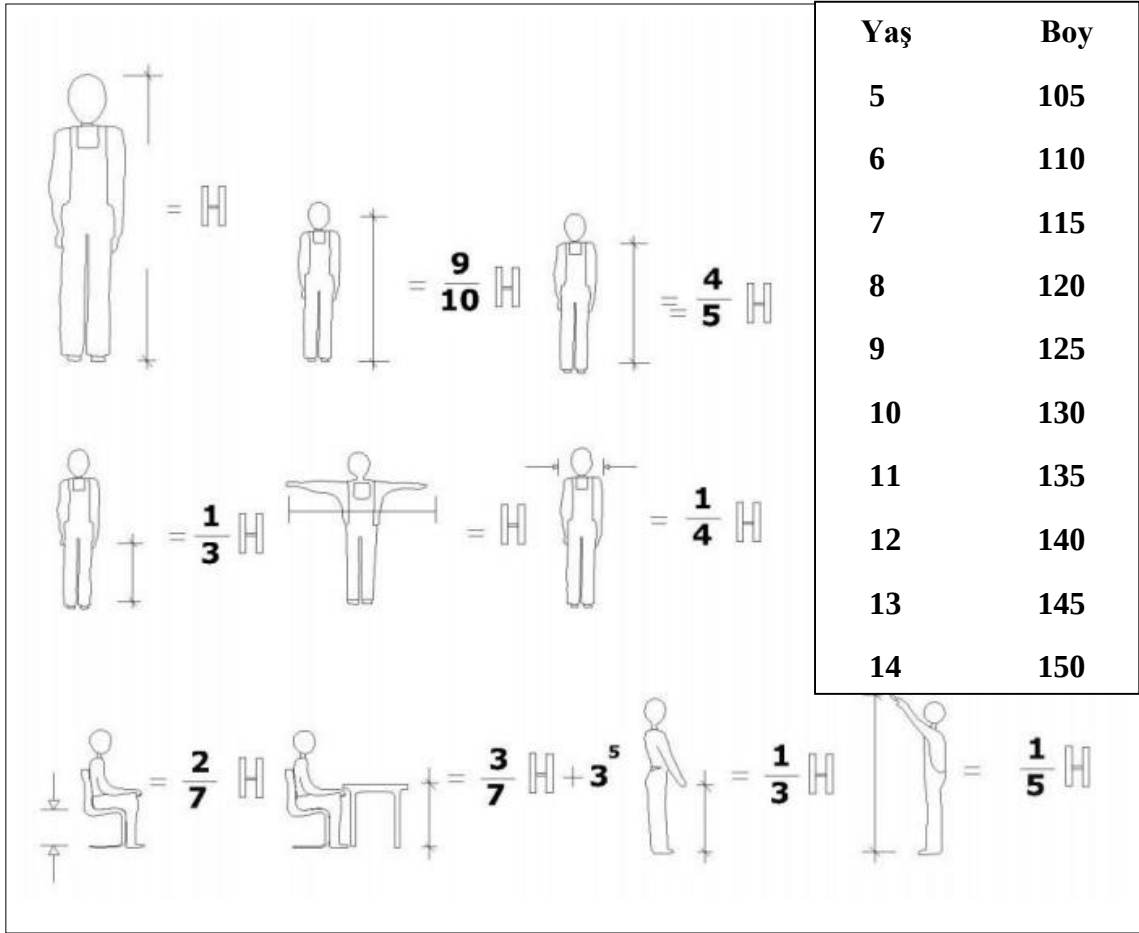
Şekil 13. Doğal aydınlatma kavramının mekâna yansımaları

Yapay ışık sadece bireyin kontrolü altındadır, bu da aydınlatma sorununu çözer ve doğal aydınlatmanın düşük veriminde rol oynar. Çocuk mekânlarını tasarlarken çocukların kapalı mekânda olduğunu göz önünde bulundurmak gerekir. Çocukların evde olmadığını unutmamalı, onları evdeki kadar güvenli, rahat ve mutlu kılmak için ekipman ve aydınlatma elemanları kullanılmalıdır. Doğru aydınlatma kalitesine sahip bir çocuk mekânında, kullanılan ışık, mekânda kullanılan renkler ve mekânı oluşturmak için kullanılan nesneler çocukların kendilerini rahat ve güvende hissetmelerine yardımcı

olabilir. Işık kalitesinin düşük olduğu bir mekânda çocukların görsel rahatlığı azalacak, dikkatleri ve motivasyonları dağılacak ve büyümesi üzerinde olumsuz bir etkisi olacaktır. Bu durumda mekân tasarlarken aydınlatmanın yanında görsel konfor da çok önemlidir. Aydınlatma tasarımı, bir mekân tasarlarken dikkat edilmesi gereken en önemli konulardan biridir (Hidayetoglu, 2010).

3.2. Çocukların Antropolojik Özellikleri

Antropometri; insan vücudunun büyüklüğünü içeren özel bir bilimdir. Bu boyutlar, uzunluk, genişlik, yükseklik, ağırlık ve çevresel boyutlar gibi farklı alanları içerir. Uzun yıllardır insan antropometrik özellikleri çeşitli nedenlerle araştırma konusu olmuştur. Terziler, müşterilere dikmek için kişiye özel kıyafetlerle başlar, antropometri ve seri üretilen tekstil endüstrisi miktarları, ev eşyası ve ekipmanı üreten kuruluşun insani boyutuna dayalı tasarım araştırması yapar ve astronotları belirlemek için en ileri teknolojiyi kullanır. Uzay uçuşunda koltuklar ve aktivite alanları. Birçok alanda klasik antropolojik ölçüm teknikleri kullanılmaktadır (Çarman, 2000). Bebeklikten ölüme kadar insan vücuduna antropometri, yöntemler ve ölçüm teknikleri uygulanmış, yaşam boyunca yüzlerce kez insan vücudu ölçülerek birçok sonuç elde edilmiş ve yorumlanmıştır (Sağır, 2007).

Şekil 14. Çocuklara Ait Antropometrik ölçüler (Erdoğan, 2001)

Antropometri kişiyi üretken ve sağlıklı kılmak için yaşadığı yer ve kullanılan ekipmanlar antropometrik ve biyomekanik özelliklere uygun şekle getirilir. Antropometrinin kullanıldığı alanlar şu şekilde özetlenmiştir:

- Tüm toplumu veya belirli kullanıcı gruplarını içeren tasarım önlemlerini formüle ederken,
- Hastaneler, eğitim kurumları, işyerleri, eğlence mekânları, konutlar vb. Bir anlamda insanların bulunabileceği çeşitli kapalı alanların bulunduğu mekân tasarımlarında,
- Kullanılan her türlü tezgâh, araç ve gerecin tasarımında,
- Herhangi bir sistem ve/veya aygıt içinde kullanılan parçaların, gereçlerin tasarımında,
- Askeri ve sivil amaçlı üretim yapan giyim sanayiinde,

Çeşitli mobilya sanayi vb. ile tekerlekli sandalye, baston, yatak, ve protez gibi çeşitli materyallerin yapımı gibi alanlarda uygulanır (Gönen ve Kalıncara, 1991).

Şekil 15. Antropometrik Tasarım kavramının hertzberger okullarında mekâna yansımaları

3.3. Çocuk Ergonomisi

Ergonomi, kişiler ve çalışanlar ile çalışma ortamı arasındaki ilişkiyi bilimsel olarak inceleyen ve uygulama alanına aktaran disiplinler arası bir bilim dalıdır. Ergonomik çalışma sayesinde gereksiz ve aşırı yorgunluk önlenabilir, çalışanların işyerinde yaralanması önlenabilir ve yaşam verimliliği artırılabilir. Ergonomi, kullanıcı verilerini bina tasarımına dahil etmeye de yardımcı olur (Erkan, 1988). Kullanıcı verilerinin uygulanabilirliği ve kullanıcı için seçilen ilgili donanım boyutu da iş verimliliğini artırma etkisine sahiptir. Kullanıcının yöntemlerini anlamak için kullanılan geleneksel yöntemler ve iş verimliliğini artırma ihtiyacı çocuklardan bilgi edinmede başarısız olmuştur. Araştırmanın sonuçları, yaş ve ilgili faaliyetlerdeki farklılıkların ihtiyaçların belirlenmesinde hatalara yol açabileceğini göstermektedir (Baek ve Lee, 2003).

Çocukların gelişimini genetik ve çevresel koşullar oluşturur, aynı zamanda bu gelişimde mekân ve mekânı zenginleştiren unsurların rolü önemli rol oynar. Fiziksel ve zihinsel gelişim ile tasarlanmış alanların çocukların algısal ve bilişsel gelişimini

hızlandırabileceği düşünüldüğünde, özellikle kaza riskini azaltarak, eğitim ve rehberlik yoluyla zihinsel davranışlarını geliştirmek hayati hale gelmiştir (Megep, 2006)

Beşikler çocuk odası faaliyetlerine uygun bir şekilde tasarlanmaktadır. 0-6 yaş grubundaki çocukların uyku eylemi için beşik kullanılmaktadır. Beşikler sallanır ve sabit olarak iki şekilde yapılmaktadır. Beşik yatak standart ölçüleri: 60x120, 70x130, 70x40'tır. Standart beşik iç ölçüsü hesaplanırken yatak esneme payı düşünülerek genişlik ve uzunluğuna +1 cm eklenerek hesaplanmaktadır. Genelde beşik tasarımlarında korkuluklar; anne ve babanın çocuğa rahat ulaşabilmesi, uyurken veya ayağa kalkarken düşmemesi için yapılmaktadır. Korkuluklar arası mesafe çocuğun rahat görülebilecek ölçüde olması gerekmektedir. TSE; beşiklerin korkuluk ölçülerinin en az 13 cm olması gerektiğini bildirmiştir. Korkuluklar çocukların yatağa yatırılması veya yataktan alınması için aşağı yukarı hareketli olabilecek özellikte olması gerekmektedir. Çocuğun bel bölgesine gelebilecek yükü azaltmak için çocuk yataktan alınırken korkuluk aşağı indirilebilir bir özelliğe sahip bir şekilde yapılmaktadır (Megep, 2006).

Masa ve sandalye yükseklikleri her yaş grubuna ayrı ayrı yapılabileceği gibi yüksekliği değişebilen masa daha tercih edilen olabilir.

Emekleme dönemindeki çocuklar için oyun parkları çocukların kendilerine zarar vermeyecekleri şekilde alan sınırlandırılması yapılmaktadır. Bu sınırlandırma korkuluklu ve dört tarafı çevrili olmaktadır. Korkuluklar arası en az 13 cm olmalıdır. Korkuluklar arası mesafe çocuğun kafasını araya sıkıştıramayacağı bir şekilde tasarlanmaktadır. Korkuluk yüksekliği 55-65 cm arasında olabilir. Oyun parkının genişliği ve uzunluğu 100-150 cm arasında olabilir (Megep, 2006)

Tablo 8

Yaş Gruplarına Göre Mobilyalarda Aranılan Ölçüler (Ceylan'dan akt. Sofuoğlu ve Kuşçuoğlu, 2009)

Yaş	Oturma Yüksekliği (cm)	Masa Yüksekliği (cm)	Göz Hizası (cm)
2-3	25-30	45-50	96
3-6	30-37	50-52	102
6-8	37-38	62-65	107
8-10	38-40	68-70	107
10-14	42-44	72-73	127

3.4. Çocuk Kullanıcıların Gereksinimleri

Kullanıcı ihtiyaçları, sosyal yapıya ve kullanıcıların psikolojik ve fizyolojik özelliklerine göre değişen bağımlı değişkenlerdir. Bu nedenle, farklı kullanıcılar farklı gereksinimler gösterir. Çocuk evlerinin tasarımı için önemli bir girdi oluşturur. Bu evlerin yönetimi, personeli, beslenme ve yemek kalitesi de çok önemlidir. Çocuk evleri, çocukları, çocuğun psikolojisi üzerinde beklenen olumlu etkiyi sağlayacak şekilde uygun bir şekilde olmalıdır (Özçelik,1996).

Çocukların biyolojik ihtiyaçları sağlıklı beslenme, iyi ve rahat koşullarda uyumak, temizliği ve bakımı sağlamak, kısacası sağlıklı ve uygun bir ortamda büyümeleri ve gelişmeleri gerektiği şeklinde özetlenebilir. Güvenlik gereksinimleri, fiziksel ve psikososyal güvenlik sorunlarını kapsar. Can güvenliği; bu, ölüme, yaralanmaya, yanmaya, zehirlenmeye, kırılmaya ve yerinden çıkmaya neden olan kaza riskini azaltmak için mekânı tasarlarken önleyici tedbirlerin alınması anlamına gelir. Bu koşullar çocuklar tarafından değil, ebeveynler, akrabalar ve mimarlar tarafından sağlanmaktadır. Kişisel güvenlik, yalnızca zararlı dış etkenlerden kurtulmak anlamına gelmez, aynı zamanda uzun vadeli sağlığın sürdürülmesi anlamına da gelir. Çocuğun sağlıklı bir yaşam sürmesi için etrafındaki ekipman ve nesnelerin çocuğun statik ve dinamik vücut ölçülerine uygun olması gerekir. Uzun süre uygun olmayan ölçü ve büyüklükte aksesuarlar kullanan çocukların sağlıksız kemik ve kas gelişimine sahip oldukları bilinmektedir. Ek olarak, uygun ekipman ve öge boyutları, çocukların beceri

ve yeteneklerini zamanında geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Ayrıca mekân sıcaklığı, nem ve ışık koşullarının uygunluğu da çocukların sağlıklı büyümesi için gerekli faktörlerdir (Baran vd. 2007).

Maslow'un insan ihtiyaçlarını karşılamak için, 3-6 yaş arası okul çağındaki çocukların psikolojik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının bir listesini aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 9

Maslow'un gereksinim tablosu

Biyolojik Gereksinmeler Barınma, bütünlük, düzen, süreklilik, bağamlılık
Güvenlik Gereksinmesi Duygusal güvenlik, finansal güvenlik (istihdam, sosyal refah), yasa ve düzen, korkudan kurtulma, sosyal istikrar, mülk, sağlık ve refah (kazalara ve yaralanmaya karşı güvenlik) bunlara örnek verilebilir.
Ait Olma Gereksinmesi Dostluk, samimiyet, güven ve kabul, sevmeye ve sevilme, bir grubun parçası olmak (aile, arkadaşlar, iş) bu basamakta ihtiyaç duyulan şeylerdir.
Saygınlık Gereksinmesi Maslow, saygı ve itibar ihtiyacının çocuklar ve ergenler için en önemlisi olduğunu ve gerçekte benlik saygısından önce geldiğini belirtir.
Kendini Kanıtlama Gereksinmesi Toplumsal örgütlenmelerde görev alma, katılma ve seçme özgürlüğüne sahip olma, üretme yolu ile kendini dışa vurma, mekânda esneklik, geliştirilebilirlik, dinamiklik, tamamlanmamışlık
Entelektüel, Duygusal ve estetik Gereksinmesi Estetik kavramlarının çeşitlenmesi, karmaşıklık, enerji ve canlıya gösterilen duyarlılık, toplumsal bilinci pekiştirme

BÖLÜM IV

ÇOCUK EVLERİ YAPILARI

4.1. Çocuk Evleri Yapılarına Yönelik Mevzuatlardan Bölümler

Çocukların aidiyet duygusunun gelişmesi açısından çok sık mekân değişikliği yaşamamaları gerekmektedir. Aidiyet duygusunun gelişmesi bakımından kiralanacak daireler daha önceden iyi araştırılıp, birçok özellik açısından incelenmektedir. İncelenecek dairenin komşuluk ilişkilerinin iyi analiz edilerek; yapı olarak bitişik nizamlı olmayan, bahçeli, bol güneş alan, karanlık odası mevcut, oldukça eski yığma binalardan ziyade, trafiğin yoğun olmadığı, baz istasyonu, lpg ve akaryakıt tesisi, fabrikalar vb. gibi çeşitli risk faktörü oluşturan yapılardan uzakta, ısınma için soba kullanılmayan, kat sayısı az, havadar yeni binalarda hizmetin planlanması ve İl Müdürlüğünce ev sahipleriyle kira kontratı yapılmadan önce evlerin genel yapısı hakkında ilgili Daire Başkanlıklarına bilgi verilmesine dikkat edilmektedir. (cocukhizmetleri.gov.tr.2013d). Özellikle yaş grubu 0-6 yaş olan çocukların alınmasının planlanması halinde çocukların güvenliği açısından dubleks, tripleks ev olmamasına ve çok katlı yüksek binalarda bulunmamasına dikkat edilir. (Çocuk Evleri Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Uygulanması Hakkında Genelge, 2011).

Çocuk evlerine, ‘çocuk evi’ yazan herhangi bir tabela asmak sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu genel müdürlüğü çocuk evleri çalışma usul ve esasları hakkında yönetmeliğe göre yasaklanmıştır.(Usul ve esaslar, 14. Madde). Bütün çocuk evlerinde binanın fiziksel durumuna ve olanaklarına uygun olarak düzenlenmiş oturma ve yatak odaları, yemek salonu, mutfak, banyo, tuvalet ve diğer ihtiyaç duyulan bölümler bulunur. Bu bölümlerin belirlenen kapasiteye cevap verebilecek büyüklükte olması gerekir (Sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu genel müdürlüğü çocuk evleri çalışma usul ve esasları hakkında yönetmelik).

4.2. Çocuk Evleri Yapılarında Genel Planlama Özellikleri

Çocuk Evleri yönetmeliğinin 35. maddesinde belirtildiği üzere İl Genel Müdürlüğün belirleyeceği üç temsilci ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek üç temsilci ile oluşturulacak komisyon kararıyla açılacak çocuk evlerinin sayısı her yıl haziran ayında belirlenmektedir (cocukhizmetleri.gov.tr.2013ç).

Maliye Bakanlığı'nın talebi doğrultusunda verilen bütçede sayı sınırı bulunan çocuk evlerinin açılışının planlanması aşamasında; Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, KMC (korunmaya muhtaç çocuk) yoğunluğu yüksek kuruluşlar kapasitesinin üstünde hizmet vermekte olan illere veya çocuk sayısı az olup kuruluşun kapanma aşamasında olan illere öncelik tanımaktadır. Ayrıca ilinde çocuk evleri kuruluşu olmayıp sürekli il dışına çocuk tertibi talebi bulunan illere öncelik verilmektedir (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü).

Ev giderlerinin yerel imkânlarla karşılanacak olması durumunda, çocuk evinin açılmasında herhangi bir engel bulunmamakta, bu evler her yıl bütçe doğrultusunda belirlenen sayı dışında değerlendirilmektedir.

4.3. Çocuk Evleri Yapılarında Bulunması Gereken Mekânlar

Çocuk evinin bulunduğu binanın özelliği bakımından zemin kat, giriş kat ve çok yüksek katlarda olması uygun bulunmamaktadır. Çok katlı binalarda pencerelerin güvenliğinin sağlanmasına, asansör konusunda çocukların bilgilendirilmesine önem verilmektedir. Önem verilen bir başka konu ise, çocuk evlerinde ranza kullanılmaması, yatak odalarının çocuklar için bağımsız yatak ve dolaplar ile düzenlenmesi şeklindedir. Evlerin genişliği dikkate alınarak mümkün olduğunca ev sistemine uygun mekân düzenlemesine gidilmektedir. Kuruluşlarda olduğu gibi çocuk evlerinde de personel odası, büro gibi bir yapılanma bulunmamakta tamamen normal bir ev şeklinde düzenlenmektedir (Başer, 2013).

4.3.1. Giriş Bölümü

Çocukların ve personelin ayakkabı ile giysilerini koyabilecekleri ayakkabılık ve portmanto bulunur. Genel olarak çocuk yuvalarında idare personel, personel ve çocuklar aynı portmanto ve ayakkabılığı kullanmamaktadır. Personel için ayrı dolaplar mevcuttur.

Şekil 16. Çocuk evleri için giriş bölümü örneği

4.3.2. Oturma ve yemek salonu

Oturma salonları; çocukların televizyon seyredebilecekleri, sohbet edebilecekleri, oyunlar oynayabilecekleri ve gerektiğinde yemek yiyebilecekleri şekilde düzenlenmektedir. Mobilyalar, çocukların kullanımına ve güvenliğine dikkat edilerek seçilmektedir.

Şekil 17. Çocuk evleri için tasarlanmış oturma odası

4.3.3. Mutfak

Mutfak duvarları ve yerleri kolay temizlenebilir malzeme ile kaplanmaktadır. Yemek pişirmede kullanılan araç ve gereçler çelik, porselen ve cam malzemeden olup, korunabileceği raf ve dolaplarda, yeterli havalandırma sağlanarak tasarlanmaktadır. Çocukların istediği zaman çay, kahve pişirip yemek hazırlayabileceği şekilde düzenlenerek, mutfak kazalarına karşı önlemler alınarak tasarlanmaktadır.

Şekil 18. Çocuk Evlerinde Mutfak

4.3.4. Yatak odası

Yatak odalarında kalacak çocuk sayısı, her bir çocuğa en az 4 m² alan düşecek şekilde hesaplanmaktadır. Her yaş grubunun uygun boy ölçüsünde bir karyola, bir adet kapaksız raflı bir dolap ve odada kalacak çocuk sayısına uygun elbise dolabı bulundurulmaktadır. 0-24 aylık bebeklerin bulunduğu çocuk evlerinde; yatak odaları bebek karyolaları, çekmeceli dolaplar ve alt açma masası bulundurulur. Ayrıca, okul grubu çocukların odalarında çocukların rahat hareket etmelerini engellemeyecek ölçüde bir çalışma masası ve kitaplık yer almaktadır.

Şekil 19. Çocuk evlerinde 0-6 yaş grubu çocuklar için yatak tasarımı

4.3.5. Banyo ve duşlar

Banyolarda, çocukların düşmelerini engelleyici önlemlere uygun bir şekilde düzenlenmektedir. Banyo araç gereçleri çocukların yaş ve özelliklerine göre hijyenik koşullara uygun düzenlenmektedir.

Şekil 20. Çocuk evlerinde banyo duş tasarımı örneği

4.3.6. Tuvalet ve lavabolar

Tuvaletlerde çocukların kayıp düşmelerini engelleyici önlemler alınmalı, tuvalet kapılarının kilidi, içerden ve dışarıdan açılma özelliğine sahip olmalıdır. Tuvaletler çocukların yaşlarına uygun olarak tasarlanmaktadır (Sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu genel müdürlüğü çocuk evleri çalışma usul ve esasları hakkında

Şekil 21. Çocuk yuvalarında tuvalet tasarımı

4.3.7. Bilgisayar odası

Bilgisayar odaları çocukların ders ödevlerini ve araştırmalarını rahat yapabilecekleri bir yapıda düzenlenmektedir. Bilgisayarlara güvenli internet erişimi sağlanıp çocukların istedikleri bilgilere kolay ve güvenli bir şekilde ulaşmaları sağlanmaktadır.

Şekil 22. Çocuk evleri için tasarlanmış bilgisayar odaları

4.3.8. Oyun odası

Oyun odaları, çocukların rahat hareket edebileceği, oyuncaklarına kolay ulaşabileceği bir ortam olması gerekmektedir. Çocukları oyuna teşvik edecek ve dikkatlerini çekebilecek renklerin kullanılması oldukça önemlidir.

Şekil 23. Çocuk evleri için tasarlanmış oyun odası

4.4. Çocuk evleri yapılarında Mekân Boyutu ve Kapasitesi

Çocuk evinde kalacak çocuklar çocuk evleri koordinasyon merkezi ve çocuğun kaldığı yatılı kuruluştaki meslek elemanlarının ortak değerlendirmeleri ile çocuğun yaşı, cinsiyeti, kardeş durumu göz önünde bulundurularak belirlenmektedir. 0–18 yaş grubu çocuklarda farklı cinsiyetten çocukların aynı evde kalma gibi bir durum söz konusu değildir. Yine çocuklar arasında (kardeşler arasındaki bazı istisnalar hariç) en fazla 3 yaş fark olmasına özen gösterilmektedir. Burada çocukların yaşlarıyla ilişkilerinin güçlendirilmesine yönelik bir anlayış olduğu belirtilmektedir (Arzu Bek, Nalan Orun, kişisel görüşme, 16.08.2012 - Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Çocuk Evleri Koordinatörlüğü Sosyal Hizmet Uzmanları-)

Çocuk evleri mümkün olduğunca merkez ilçelerde ve merkeze yakın yerlerde olmaları çocukların sosyal yaşama daha kolay girmelerini sağlayacağı için önemli bir etkidir. Özellikle bahçeli büyük bir alan içerisinde çocuk evinin bulunması ve hatta yönetim merkezinin de bu alan içerisinde yer alması, yönetim merkezinde çalışacak meslek elemanlarının da çocuklara fiziksel olarak yakın olması ihtiyaç duydukları ya da gerekli gördükleri her an çocuğa ulaşabilme şansına sahip olmalarını sağlamaktadır. Böylece çocuğun yaşantısındaki tek inisiyatif sahibi kişiler bakım elemanları ve grup sorumluları olmayacağı gibi çocuğu her açıdan değerlendirecek bir ekip çalışması sonucu çocuğun gelişim süreçleri desteklenmektedir. Çocuk evlerinin döşenmesi sürecinde de çocukların istek ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulabilmektedir. Evin eşyalarının seçiminde mümkün olduğunca çocukların da görüşlerinin alınması ve kendilerine seçme şansı tanınması evi ve eşyalarını daha kolay benimsemelerini sağlamaktadır.

Ev döşemesi yapılırken bir çocuk gelişimci, bir iç mimar, grup sorumlusu ve İl Müdürlüğü'nde ödeme ile ilgili işlemleri yapmakla görevlendirilen bir meslek elemanından oluşan bir komisyon oluşturulmalı ve bu komisyon çocukların da görüşlerini alarak evi çocuklar için uygun hale getirmelidir.(Mekân boyutu pdfsi).

4.5. Çocuk Evleri Yapılarında Yapı Elemanları ve Malzeme Kullanımı

Mekân düzeninde izlenilen metot, binanın kat planını veya genel yerleşim planını da etkileyecektir ancak mekân düzeninde kullanılan unsurlar, mekânı veren temel özelliklerdir. Mekânın hissi, görünümü ve sesi bu unsurlara bağlıdır. Bu öğeler,

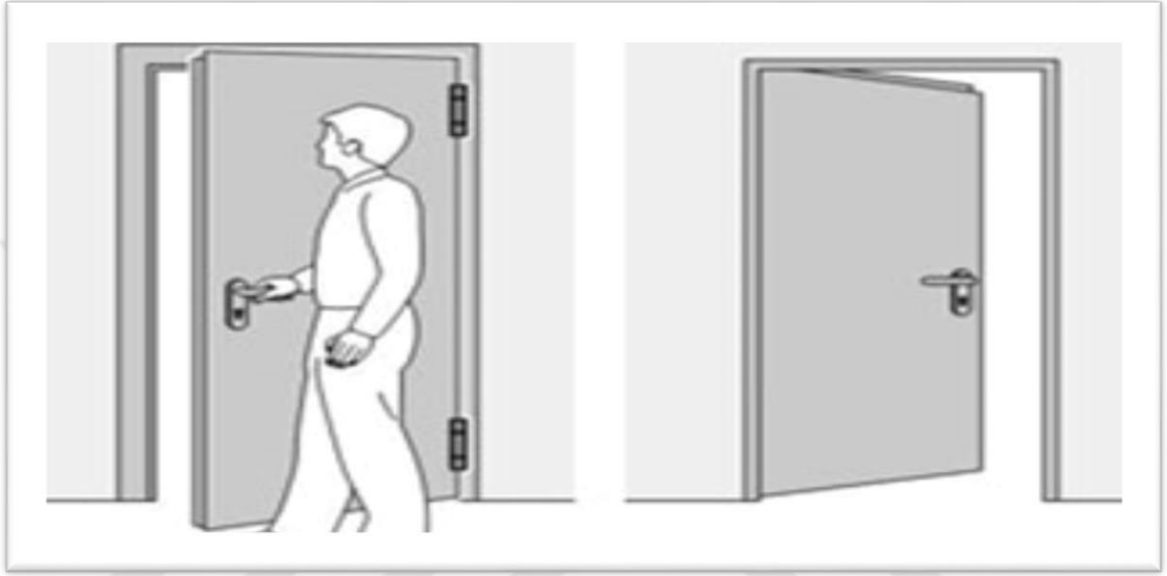
yapıyı meydana getiren kısımlar ve detaylardır. Binaları ve fonksiyonlarını ifade ederler; binaların özelliklerini betimlerler ve özelliklerini ortaya çıkarırlar. Yenilenen ya da canlanan yapıya özelliklerini kazandıran bu unsurların kullanılmasıdır. Detayları okumak tüm bina hakkında fikir verir. Örneğin merdivenlerin konumuna bağlı olarak duvarlar farklı olacaktır. Bu elementler konum, malzeme, işlev ve amaç ile birlikte tasarıma katkı sağlar. Bu farklı ve özel elementler arasında kurulan ilişki, mekâna atmosfer, kişilik ve stil katmaktadır (Brooker, Stone, 2012). Çocuklar çevredeki ortamı yaşarken duyularını kullanarak, merakı gidermeye, araştırmaya, düşünmeye, anlamaya ve ifade etmeye çalışırlar. Çocukların büyümesi dinamik bir aşamadır. Bundan dolayı çocukların değişen ve çeşitli gereksinimlerini karşılayabilecek ve çeşitli uyaranlarla çok boyutlu gelişimlerine destek olacak ve iyi bir öğrenme ortamının tasarlanması gerekmektedir. Bu nedenle çocuklar için oluşturulan mekân tasarımına çocuklar merkeze alınmalıdır. Bu tasarımlar biçimlendiğinde geliştirme uzmanları, psikologlar, çocuk doktorları, sosyologlar, mimarlar, ekonomistler vb. Diğer uzmanlarla işbirliği yapmak gerekmektedir (Barbaroğlu, 2018).

4.5.1. Kapılar

Tüm binalarda olduğu gibi kapılar da çocuk evleri kurumlarının iç mekânları arasında geçişleri sağlayan mimari unsurlardır. Kapılar tuvaletler, acil çıkışlar, odalar ve derslikler gibi hemen hemen her yerde kullanılabilir. Kapı, çocuk evlerinde özellikle dikkat edilmesi gereken bir unsurdur. Eğitim yapısında mobil ortam düşünüldüğünde kapı kullanımının güvenlik ve dayanıklılık açısından daha fazla dikkat çekmesi gerekmektedir. Kapının kullanımında kapının yeri, malzemesi, işlevi ve yönü çok önemlidir.

Öncelikle kapının kullanımında kapının malzemesi çok önemlidir. Kapının malzemesi çeşitli darbelere dayanabilmeli ve dayanıklı olmalıdır. Tercihen az bakım gerektirme ve kolay temizlenme özelliklerine sahip olmalıdır. Çocuk evlerinin bulunduğu şehir soğuk bir bölgedeyse kurum binasının ön kapısı rüzgara bakmamalıdır. Bina sıcak ve nemli bir iklim kuşağında ise, etkili doğal havalandırma nedeniyle kapı hâkim rüzgâra bakmalıdır. Olası acil durumlar göz önünde bulundurularak ana giriş kapısı dışarıya açılmalıdır. Ana girişte çocukların güvenliğini göz önünde bulundurun; döner kapılar, sürgülü kapılar veya fotoselli kapılar kullanmayın. Benzer şekilde okul öncesi eğitim yapısında tüm kapılar kullanılırken, kapılar çıkış/kaçış yönünde

açılmalıdır. Engellilerin kullanması ve olası güvenlik önlemlerini alması için kapı önünde 2,25 metre kare alan ayrılmalıdır. Merdivenlerin sonuna ve merdiven ve rampaların başlangıcına doğru açılan kapılar kullanmayın. Geçişteki katların yüksekliği farklı olmamalıdır. Değişken yükseklikteki yer döşemelerinde yükseklik, temiz kapı genişliğinin en az 1,5 katı olmalıdır. Kapı önünde eşik olmamalı, çarpma ve çarpışmayı önlemek için kapı yüzeyinde en az 20 cm metal kelepçeler bulunmalıdır (M.E.B.2015).

Şekil 24. Çocuk evlerinde kapıların açılış yönü (sağ taraf doğru), (sol taraf yanlış)

4.5.2. Pencereleler

Çocuk evlerinin yapısında pencerelerin kullanımı ve konumu çeşitli öneme sahiptir. Bunlar, estetik anlayışlardan tasarım alanından güvenlik unsurlarına, klimadan alan aydınlatmasına kadar geniş bir alan yelpazesine kadar uzanır. Bu nedenle, tüm bu faktörler pencereleri kullanmak için dikkate alınmalıdır. Çocuk odasının pencere boyutu ve amacı kullanım yerine göre değişiklik göstermektedir. Öncelikle mekânda kullanılan pencereler sağlam, dayanıklı ve sağlıklı olmalıdır. Doğru monte edilmiş pencerelerin herhangi bir tehlikesi olmamalıdır. Mahal iklimlendirmesine uygun olmalı ve ısı kaybına izin vermemelidir. Pencerelerde sertleştirilmiş çift katmanlı cam kullanılmalıdır. Pencereler kolay temizlenebilir, kirli olmamalıdır ve ışığı en etkili şekilde iletebilir ancak ışığı yansıtmaz. Kullanılan pencereler doğal havalandırmaya uygun olmalıdır. Çocuğun bulunduğu alanda kullanılan pencere yerden 90 cm yükseklikte başlamalı ve pencere kolu çocuktan en az 140 cm uzakta olmalıdır. Pencerelerde çift kullanım yapılmalı, pencere önlerine çıkmayı engelleyen uygulamalar düşünülmelidir.

Pencerelerin kullanıldığı alanda keskin dönüşler olmamalı, pencerelerin başlangıç ve bitiş alanları düz bir çizgi üzerinde sürekli olmalı, giriş çıkışlı alanlar oluşturulmamalıdır.

Pencerenin malzemesi sert koşullara dayanabilecek ahşap veya ısı yalıtımlı alüminyum olmalıdır. PVC kullanımlarında içerisinde kurşun barındırmayan özelliğe sahip olanı kullanılmalıdır. Gün ışığına aşırı maruz kalmayacak mekânlarda gün ışığını kontrol amacı ile gölge kırıcılar, söveler, bölücüler gibi mimari elamanlar kullanılabilir. Yeterli aydınlatmaya ve iklimlendirmeye sahip aktivite alanlarında pencere kullanılmayabilir (M.E.B.2015).

Şekil 25. Çocuk evlerinde tercih edilen pencere yapısına örnek

Şekil 26. Çocuk evlerinde tercih edilmeyen pencere yapısı

4.5.3. Duvarlar

Dış duvarlar, ısı, nem ve ses geçişlerini kontrol altına almalı ve yağmura, rüzgâr ve güneşe dayanıklı olmalıdır. İç duvar yüzeyleri iklimsel faktörlere dayanıklı olmak zorunda değildir, dolayısıyla malzeme seçenekleri çok daha fazladır. İç duvarlar iç mekânlar arası görüntüyü, sesi, ısıyı ve ışığı kontrol almalıdır. Bir duvar bitişik duvardan ya da tavan düzleminden, görsel olarak renk, doku veya malzeme değişikliğiyle ayrılır. İki düzlem arasındaki bu fark, silmeler (kabartma kenar) veya duvar açıklıkları ile daha da belirginleştirilir. Bir duvarın yüzey malzemesi, zeminin veya tavanın devamı niteliğinde olabilir. Zemin malzemesini yukarıya, yani duvarın alt kısmına taşımak görsel anlamda zemin alanını genişletir, bunun yanında görünür duvar yüksekliğini azaltır. Tavan malzemesini kısmen duvarın üst kısmına taşımak da aynı şekilde duvarın düşey ölçeğini azaltabilecektir. Daha gelişmiş bilgi ile:

- Düzensiz şekiller, kaba dokular ve baskın renkler duvarları görsel olarak canlı kılar.
- Renk, doku ve desen bir duvar düzlemini bir diğerinden ayıran ve mekânın biçimini oluşturan özellikler olarak kullanılabilir.
- Karşıt dokular yan yana getirildiklerinde, tıpkı renklerde olduğu gibi, kaba doku da, yumuşak doku da daha belirginleşir. 82 açık renkli duvarlar ışığı oldukça etkin bir biçimde yansıtır ve önlerine yerleştirilmiş nesneler için de etkili bir arka plan ögesi olurlar. Mekânı geniş gösterirler. Koyu renkli duvarlar ışığı yutar ve mekânı daha zor aydınlatılabilir hale getirir (Ching, 2006)

Şekil 27. Çocuk evlerinde duvarın yapısı ile ilgili bir örnek

4.5.4. Merdivenler

Okul öncesi eğitim yapılarında merdiven kullanımı önemli bir konudur. Eğitim yapılarında özellikle küçük yaşların bulunduğu yapılarda merdiven kullanımı için güvenlik, malzeme ve konum önemlidir. Merdivenler kullanıldıkları yere göre isimlendirirler. Binanın dış alanında kullanılan harici (dış) merdivenler ve binanın iç kısmında kullanılan dâhili merdivenlerdir. Merdivenler fonksiyonlarına göre de çeşitlenmektedir. Bunlar kat merdivenleri (Şekil 28) ve yangın merdivenleri (Şekil 29) olarak ayrılmaktadır.

Şekil 28. Çocuk yuvalarında iç mekân merdiven örneği

Şekil 29. Çocuk evlerinde bulunan yangın merdiveni örneği

Kullanılan malzeme ve konumuna göre çok çeşitli merdiven sistemleri vardır. Eğitim kurumlarında iki fonksiyonda merdiven bulunmaktadır. Yapıda merdiven boyutları hesaplaması yapının kullanım oranı ve kullanıcı sayısı dikkate alınmalıdır. Acil durumlarında merdivenlerin aynı anda çocuk ve personellerin kullanımına uygun olması gerekmektedir. Merdivenler güvenli ve rahat inip çıkabilecekleri ölçülere sahip olmalıdır. Merdiven basamakları kaymaz malzeme ile kaplanmalı, sabit olmalı ve tek parça olarak kullanılmalıdır. Merdiven kullanımında konsol merdivenlerden kaçınılmalıdır. Merdiven kenarlarında güvenlik önlemleri alınmalıdır, eğitim yapılarında bulunan merdivenler 90 cm yüksekliğinde parapetlere sahip olması daha güvenlidir. Parapet bulunmuyor ise küpeşte ile sonlanan 90 cm yüksekliğinde güvenli korkuluklar bulunmalıdır. Korkuluk kullanımı çocukların kaymasını, tırmanmasını engelleyecek şekilde olmalı ve başlangıç, sahanlık ve bitimine kadar kullanılmalıdır. Eğitim yapılarında merdiven kullanımı mevzuatta belirtilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı, “Özel Öğretim Kurumları Standartlar Yönergesinde merdiven genişlikleri belirtilmiştir. Mevzuata göre eğitim yapısı 250 öğrenci sayısına sahip ise merdiven genişlikleri en az 1.4 m, 100 öğrenci sayısına sahip okul öncesi eğitim yapılarında merdiven genişliklerinin 1 m’den az olmaması gerekmektedir. Mevzuata göre çok katlı binalarda veya eğitim kurumunun zemin katı dışında bulunması durumunda asansör barındıracağı yazmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan “Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları 2015 Yılı Kılavuzuna göre merdivenlerin konumu kuruma yapılabilecek gelecek tadilatlarda veya eklemelerde uyumlu olması gerekmektedir. Merdiven başlangıcı ve ilk sahanlık altında kalan alanlar için güvenlik tedbirlerinin alınması ve genel merdiven kullanımında uyarıcı yüzeylerin merdivenin başlangıç, sahanlık ve bitiminde bulunması gerekmektedir. Binada bulunan bütün merdivenler olası bir güvenlik sorununa karşı bodrum kata inmelidir. Hazırlanan mevzuatta uyulması gereken merdiven ölçüleri de belirtilmiştir. Merdivenlerde rıht yüksekliği en fazla 17 cm olması ve basamak genişliğinin en az 29 cm. olması gerekmektedir. Merdivenlerin rıhtlarının kapalı olması, açık rıhta sahip merdiven uygulamalarından kaçınılmalıdır. Merdiven basamaklarında sade ve karmaşık desenlere sahip olmayan yüzeyler oluşturulmalı ve basamaklar anlaşılır olmalıdır. Merdiven etrafında en az 1.10 m yüksekliğinde korkuluk bulundurulmalıdır. Merdiven küpeşterleri 90 cm yüksekliğinde olmalıdır. Küpeşterler ergonomik ve kullanışlı olmalıdır,

merdivenin 30 cm gerisinden başlamalıdır. Korkuluk uzantısı herhangi bir çarpma ve darbeye karşı oluşabilecek tehlikelere karşı kıvrımlı olmalıdır. Merdiven kol genişlikleri öğrenci kapasitesine göre değişmektedir. 360 öğrenci kapasitesine sahip kurumlarda bu ölçü en az 2 m olmalı ve kova genişlikleri 20 cm den fazla olmamalıdır. Merdiven boşluklarında güvenlik önlemleri alınmalıdır (M.E.B.2015). Eğitim kurumunda yangın merdiveni bulunması önemlidir. Yangın merdivenleri yapıda acil durumla karşılaşıldığında kolay tespit edilen ve kolay ulaşılabilen yerlerde olmalıdır. Yangın merdiveni genişlikleri bina içinde bulunan merdivenlerin toplam genişliği hesaba katılarak belirlenmelidir. Yangın merdiveninde azami kullanıcı sayısı dikkate alınmalıdır ve yükseklikleri iç alanda bulunan merdivenler ile aynı standartlara sahip olmalıdır. Yangın merdivenlerinin bulunduğu alan ve yapısı korunaklı olmalıdır. Çevresinde de güvenliği tehlikeye sokacak unsurlardan kaçınılmalıdır. Yangın merdiveni yapının bodrum katına kadar inmeli ve tahliye kapısının zemin katında bulunması gerekmektedir. Hazırlanan mevzuatta yangın merdivenleri, kaçış yolu açısından birbirine alternatif olacak şekilde, ana dolaşım merdivenleri ile ters yönde düzenlenmesi gerektiği ve üzerinin kapanmaması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca hazırlanan mevzuatta yapının olağan merdivenlerinden yangında kullanılabilecek özellikte olanları da yangın merdiveni olarak kullanılabileceği yazmaktadır (M.E.B.2015).

4.5.5. Döşemeler

Döşeme, iç mekân kullanımı için yüzey ve görsel arka plan olarak kabul edilse de, mekânın özelliklerini, rengini, desenini ve dokusunu belirleyen önemli bir mekânsal unsur gibi görünüyor. Açık renkli zemin, mekânın parlaklığını artırırken, koyu renkli zemin malzemesi yüzeyine düşen ışığın çoğunu emer. Zemin yüzeyinin sıcak ve açık renkleri ruh halini iyileştirme etkisine sahipken, sıcak ve karanlık iç mekânlar güven duygusu sağlıyor. Buzlu renkler, boşluk için yer bırakır ve cilalı zeminlerin düzgünlüğünü ve pürüzsüzlüğünü vurgular. Soğuk ve karanlık yüzey döşemeye ve dolayısıyla zemine derinlik ve ağırlık verir. Nötr ve desensiz zemin, kullanıcılar için basit bir arka plan ve mekânın yerleşimini sağlasa da desenli zemin mekânın ana unsurlarından biri olabilir. Bu mod, iç bölümler oluşturmak, küçük alanlar oluşturmak, hareket eksenini belirlemek veya sadece dokuma sırasında ilgi uyandırmak için kullanılabilir (Ching, 2006).

Şekil 30. Çocuk evlerinde tercih edilen zemin tonları

Şekil 31. Çocuk evlerinde tercih edilmeyen zemin renk tonları

4.5.6. Tavanlar

İç mekânda ki üçüncü temel mimari unsur tavadır. Tavan, duvarlar ve döşemeler gibi sıklıkla temas ettiğimiz bir uzay ögesi olmamasına ve aralarındaki mesafeye dokunulmasa da, iç mekânın şekillendirilmesinde ve dikey boyutunu sınırlamada önemli bir görsel rol oynamaktadır. Yüksek tavan, mekâna açıklık, ferahlık, havadar ve yüce anlamını verir. Alçak tavan, mekânın koruyucu özelliklerini vurgular

ve rahat, sıcak ve özel bir alan yaratır. Yüzey pürüzsüz ve açık renkli tavan, alanı yansıtacak ve ışığın çekilmesine izin vererek mekânda bir ferahlık hissi yaratacaktır. Duvar malzemesinin veya duvarın ucunun pozisyonunun tavan düzlemine taşınması da tavanın gerçek konumundan daha yüksek görünmesini sağlayacaktır. Bu yükseklik, özellikle duvardan tavana geçişte boyun (radius) adı verilen esnek bir köşe uygulandığında daha belirgin hale gelecektir. Koyu ve parlak renkler kullanarak veya duvar rengiyle kontrast oluşturan tavan malzemeleri kullanarak veya tavan kaplamasını duvara hareket ettirerek tavanın görünen yüksekliğini azaltmak da mümkündür. Tavan aynı zamanda işlevsel bir unsur olarak aydınlatmayı, mekânın ses kalitesini ve mekânı ısıtmak veya soğutmak için gereken enerjiyi de etkiler. Işık yoğunluğu, ışık kaynağına olan uzaklığın karesiyle orantılıdır (Ching, 2006).

Şekil 32. Çocuk evlerinde tavan örneği

4.6. Çocuk Evleri Yapılarında Mekânda Malzeme Kullanımı

Yatak odalarının olanakları ölçüsünde az sayıda çocuk gruplarının yararlanabileceği şekilde düzenlenmesi, geceleri hafif şekilde aydınlatılması sağlanır ve merkezin bulunduğu yörenin, iklim, fiziki ve sağlık koşulları dikkate alınarak ev ortamına uygun şekilde, tercihen ahşap malzeme ile yer döşemesi ise yanmaz malzeme kullanılarak döşenir.

Mutfak duvarları ve zemini kolay temizlenebilecek nitelikteki inşaat malzemeleri ile boyanır ve kaplanır. Mutfakta, yemek pişirmede ve dağıtılmasında kullanılan araç ve gereçlerin düzenli bir biçimde korunması için dolaplar bulundurulur. Yemek pişirmede sağlıklı ve hijyenik malzemeler kullanılır. Sebze ve meyveler ile bulaşıkların yıkanması için ayrı ayrı yerler düzenlenir. Mutfakta, günlük kuru erzak, sebze, meyve, ekmek, et, temizlik malzemesi gibi malzemelerin korunması için malzemelerin cinsine uygun nitelikte ayrı dolaplar bulundurulur. Yemek kokularının bina içinde dağılmasını önlemek için gerekli havalandırma düzeni sağlanır.

Revir yeteri kadar ışık ve hava almalı, duvar ve zemini temizlenebilir nitelikte olmalı ve yeterli ısıtma sağlanmalıdır. Merkezde bulaşıcı hastalıkların çıkması hâlinde, hasta çocukları tecrit etmek üzere bir tecrit yeri bulunur.

Banyo merkez binasında sağlık koşullarına uygun olarak düzenlenir, kolay temizlenebilecek malzeme ile döşenir (Sosyal Hizmet Yönetmenliği)

4.7. Çocuk Evleri Yapılarında İç Mekâna Yönelik Çevresel Sistemler

Bir binayı çevresinden bağımsız düşünmek imkansızdır. Özellikle evin içindeki enerjinin etkin bir şekilde kullanılması için iklim ve topografyaya dikkat edilmelidir. Hava koşulları; sıcaklık, yağış, rüzgar yönü ve hızı, nem vb. İklim verilerini evin enerji tüketimini belirlemede kullanılan temel veriler olarak belirleyebilir. Özellikle kullanıcı konfor şartlarının faktörleri göz önünde bulundurularak, gerekli termal konforun sağlanması için iklim koşullarının anlaşılması ve yapıda doğru havalandırma tipinin belirlenmesi gerekmektedir (Mendler ve Odell, 2000). Binanın bulunduğu arazinin topografyası, bitki örtüsü ve rakımı özellikle küçük evlerde enerjinin verimli kullanılmasına yardımcı olur (Katırcı, 2003). Bu aralıkta, bina çevresindeki bitki örtüsünün bina içindeki su, ısı ve ışık geçirgenliği üzerindeki etkisi belirlenmelidir. Doğru tesis yerleşimi, iç mekânın gölge, rüzgar, ses yalıtımı ve iç nem dengesini etkileyecektir. Böylelikle binanın enerji tasarrufunun sağlanması ve ısıtma-soğutma maliyetlerinin düşürülmesi mümkün olacaktır. Benzer şekilde, doğru tesis yerleşimi ile zararlı ışık ve ısıнын mekâna taşınması engellenebilir. Akşam güneşinin olumsuz etkilerinin mekâna bulaşmasını önlemek için ağaç ve çalı dikim yöntemleri özellikle batı ve kuzey cephelerde kullanıma uygun olsa da, kuzey cephesindeki yeşil bitkiler kış rüzgarının soğuk etkilerini engelleyebilmektedir ve Kış güneşinden tam olarak yararlanılabilir (Mendler, Odell & Lazarus, 2000; Çalışkan, 2007). Binaya doğru güneş

açısı getirilerek, iç mekândan etkin bir şekilde yararlanılabilir ve kullanıcılara rahat bir görüş alanı sağlanabilir. Özellikle iyi tasarlanmış iç mekânların doğal ışıkla algılanması daha kolaydır. Bu sayede yapay aydınlatma sistemlerinin kullanımı azalacağından, mekânı aydınlatmak için daha az enerji gerekecektir. Bu nedenle, gün ışığının geliş zamanı, geliş açısı, binanın konumu gibi tüm parametreler, pencerelerin yeri ve boyutu, cephe yüzeyinin yansıma özellikleri, binanın yönelimi gibi değişkenler değerlendirilmelidir. Özellikle, pencerelerin binalara uygulanma biçimi, odaya gün ışığı girmesinde doğrudan bir faktördür. Genellikle pencere tavana yakın olduğunda duvarın yatay düzlemine yerleştirilir, gün ışığının içeride daha geniş bir alana yayılmasına yardımcı olur. Mekâna olabildiğince fazla ışık girmesini sağlayarak dengeli ve aydınlık bir alan oluşturulabilir. Aynı zamanda geniş pencere açıklıkları mekân için daha yüksek bir aydınlatma seviyesi sağlar. Aydınlatılacak mekânın her bölümünün pencereden uzaklığı arttıkça ışık miktarı azalır. Böylelikle aydınlatılacak alanda farklı ölçü ve pozisyonlarda pencereler tasarlanarak ışık daha etkin alınabilmektedir. Pencereler yalnızca alan aydınlatmasında önemli bir rol oynamakla kalmaz, aynı zamanda alan havalandırmasında ve mekâna doğal havanın solunmasında da önemli bir rol oynar. Karşıt yüzeylerdeki pencere ve kapı açıklıklarının açılması da yüksek hava akışı sağlayacağı için iç mekânın soğutulmasına yardımcı olacaktır (Yaşa, 2004).

4.7.1. Aydınlatma sistemleri

Binalarda elektrik ve ısınmanın enerji tüketimini azaltmak için gün ışığı kullanımı da önemlidir. Küçük uygulamalarda güneş temelli bir sistem (fotovoltaik) yeterlidir. Sürdürülebilirlik kapsamında doğal aydınlatmanın yüksek düzeyde kullanılması gerektiği vurgulanmalıdır. Ek olarak, aydınlatma bileşenleri seçilirken enerji tüketimi ve sağlık üzerindeki etkisi ile olan ilişki değerlendirilmelidir. Geleneksel akkor lambalara göre % 75-80 daha az enerji tükettikleri ve ömrü en az 8-10 kat olduğu için kompakt floresan lambaların kullanılması tavsiye edilir. Yeni üretilen kompakt floresan lamba, önceden var olan soğuk mavi ışık yerine sıcak ışık yayma özelliğine sahip olup, kısa sürede ön ısıtma yaparak tam aydınlatma sağlayabilir. Genelde LED (Light Emitting Diodes) olarak adlandırılan ışık yayan diyotların kullanılmasının tüm ortamı aydınlatmak için yeterli olmadığı ancak küçük aydınlatma seçenekleri için 56'nın dikkate alınmasının faydalı olacağı söylenmektedir (Şahin & Dostoğlu, 2015). Yetersiz doğal ışık olması durumunda yapay aydınlatmadan yararlanmak gerekir. Günümüzde, önceki teknolojilere kıyasla, LED ampuller enerji tasarrufu sağlıyor ve daha uzun bir

ömre sahip. Aydınlatma seviyesi lüks adı verilen birimlerle ifade edilir. Çocuk evleri kurumlarında banyoda 50 lüks, çalışma alanında 100 lüks ve koridorda 100-200 lüks yeterlidir. Lümen, ampulün toplam ışık çıkışını temsil eder. Bu nedenle, lümen ne kadar yüksekse ışık o kadar parlaktır. Lüks ürünler ve lümenler arasındaki ilişki birçok değişkene bağlıdır, ancak temelde aydınlatma yerinin alanıyla ilgili olduğu söylenebilir (URL-14 www.aydinlatma.org)

Güneş ışığı ücretsizdir. Güneye bakan büyük pencereler, güneş ışığından ve ısıdan tam olarak yararlanarak binanın ısıtma maliyetini düşürür. Okul öğleden sonradır ve çocukların bahçede ne kadar kaldıkları da binanın güneşe bakan görünümünü belirlemede önemlidir. Yapı malzemelerinin seçimi, ne kadar ısıнын emileceğini ve yalıtım için kullanılacağını belirler. Güneş ışığını ve sıcaklığı tahmin etmek her zaman kolay değildir. Bazen sıcaklık, bina sakinlerine zarar veremeyecek kadar yüksektir. Bu nedenle yapı malzemelerinin ısı yutma ve ısı yalıtım özellikleri doğrudan güneş ışığına maruz kalan alana göre ayarlanmalıdır (Day, 2007)

Şekil 33. Aydınlatma sistemi Örneği

4.7.2. Havalandırma sistemleri

Kapalı bir alanda kullanılmış, kirli ve ısıtılmış havanın temiz, kirletici olmayan havayla değiştirilmesine havalandırma denir. Hava deplasmanı yani hava hareketi, hava sıcaklığına bağlı basınç farkından kaynaklanır. Çeşitli faktörlerle (ısınma, üretim, nakliye veya güneş ışığı) ısınan hava genişler ve basıncı azalır ve artar. Yükselen havanın yerini soğuk yüksek basınçlı hava alır. İnsanların hayatta kalması için gerekli oksijeni karşılamak ve binada çeşitli nedenlerle oluşabilecek hava kirliliğini ortadan kaldırmak için binalar uygun şekilde havalandırılmalıdır. Özel tasarlanmış ve uygulanan sistemler veya doğal yollarla havalandırma sağlanabilir. Enerji tasarrufu, ekonomi ve sağlık için tasarlanmış sistemlerle karşılaştırıldığında binalarda doğal havalandırma

sağlamak daha avantajlıdır. Ancak binaların doğal yöntemlerle havalandırılabilmesi, yapıya bina kabuğundan giren ve bina içinde yeterli ve uygun hava sirkülasyonu sağlayan binaya girmek için uygun dış hava gerektirir ve binadaki kirliliği ortadan kaldırır. Hava (Darçın, Balanlı, 2012) Okul binası tasarımında değerlendirilecek doğal havalandırma standartları tanımlanmıştır. Örneğin Birleşik Krallık'ta havalandırma okulları için tanımlanan standartlarda genel strateji; tek bir yüzeyde bir açıklık, tek bir yüzeyde alt ve üst kotta iki açıklık, farklı yüksekliklerde karşılıklı havalandırma ve karşılıklı havalandırma, baca etkisi içerir. Koridor/atriyum ve çatı kullanımı olarak sınıflandırılan açıklıklar sayesinde birden fazla sınıfa sağlanan baca etkisidir. Aynı raporda havalandırma ihtiyaçlarının belirlenmesinde kullanılması gereken teknik hesaplamalara ek olarak genel tasarım kuralları da tanımlanmıştır. Bu raporda havalandırma için çift yönlü yöntem kullanıldığında, sınıfın derinliği sınıf yüksekliğinin en fazla 5 katıdır; tek bir yüzey kullanıldığında, eğim derinliğinin notun yüksekliğinin 2,5 katına ulaşabileceği belirtilmiştir. Açıklığın boyutu ile ilgili olarak yazın tek taraflı havalandırma kullanıldığında bina alanının en az % 5'ini kaplaması gerekir. Karşılıklı havalandırma durumunda, açıklık alanının toplam inşaat alanının en az % 2'si olması ve her yüzeyin en az % 1'ini kaplaması gerektiği ifade etmektedir (Şahin, Dostoğlu, 2015).

Şekil 34. Havalandırma sistemi örneği

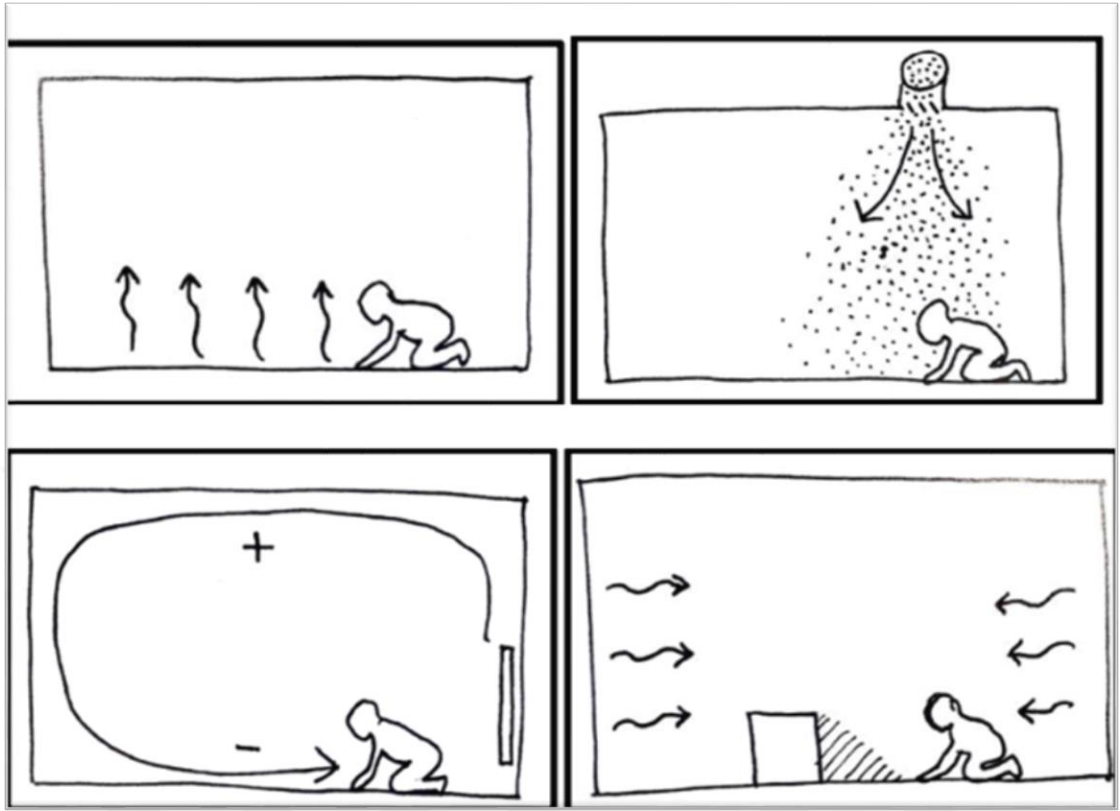
4.7.3. İklimlendirme sistemleri

Isıtma ve soğutma yöntemleri görülebilmekte, sürdürülebilirlik çerçevesinde ısı konforu sağlamak için gerekli sistem seçimine göre çeşitli uygulamalar geliştirilmektedir. Güneş enerjisi, rüzgar enerjisi, küçük hidroelektrik ve toprak ısısı kullanan jeotermal enerjinin etkili yenilenebilir enerji kaynakları olarak kullanılabileceği vurgulanmalıdır. Önemli bir tasarım konusu, pasif sistemler aracılığıyla genel enerji talebini en aza indirmektir. Pasif sistemde şu konular değerlendirildi: bina zarfının ısıtma gereksinimlerinin en aza indirilmesi, ortamın en iyi nasıl kullanılacağı (yönlendirme, altyapı, yerleşim ve mikro iklim), en az kirletici yakıtı seçme ve ısıtma gereksinimlerini en aza indirmektedir. Gelecekte insanlar mimarlık, mühendislik ve ekolojik planlama gibi disiplinlerin işbirliği ile pasif ısıtma ve soğutmanın öneminin artacağına inanmaktadırlar. Isıtma ve soğutma sağlayan pasif sistemler, toprak ısını kullanan jeotermal uygulamalardır. Bu sistemde bina dışındaki yer altı geçidinden geçen havanın sağladığı ön ısıtma veya soğutma etkisi kullanılmaktadır. Jeotermal ısıtma ve soğutma çözümlerinin kış ve yaz aylarında kullanılması tavsiye edilir. Çocuk evleri yapılarında ön ısıtma ve soğutma amacıyla kanal sisteminden yararlanılan çeşitli örnekler verilebilir. Yer altındaki hava kanallarıyla, mekanik bir teknoloji kullanılmaksızın mevsime göre uygun sıcaklıkla havanın eve akışı sağlanmaktadır (Şahin, Dostoğlu, 2015).

Norveç'te Gaia Architects tarafından tasarlanan Borhaug Anaokulu, sağlıklı bir iç mekân iklimi sağlamanın bir örneği olarak kabul edilir. Burada ön ısıtma sağlayan hava kanalı havalandırması ve dinamik yalıtım sağlayan katlar kullanılmakta, mikroklima adı verilen bir tasarımla düşük seviyede enerji ihtiyacı elde edilmektedir. Ayrıca çatıdan emilen hava, izolasyon malzemesi ile odaya girer ve delikli zeminden odaya girer. Binada toksik olmayan doğal malzemeler kullanılmış olup, nemi emebilen iki kat duvar detayı kullanılmıştır (Şahin, Dostoğlu, 2015).

Çocuklar için en iyi ısıtma yöntemi araştırılmış ve en iyi ısıtma etkisinin yerden ısıtma yöntemi olduğu görülmüştür. Zamanının çoğunu yerde geçiren çocuklar için ayaklarını sıcak tutmak sağlıkları için çok önemlidir. Tavandan ısıtma yönteminin kullanılması tavsiye edilmez, çünkü kafaya maksimum ısıyı getireceği gibi havadaki bakterileri de yayacak ve toz tutacaktır. Bir radyatör ve duvar ısıtma ortamı ile ısıtma

sıcaktır, ancak ayaklar yeterli sıcaklığı koruyamaz, bu nedenle ayaklar soğuk kalır, bu bir dezavantajdır.

Şekil 35. Farklı ısıtma tipleri (Sırasıyla; zemin, tavan, radyatör, duvar sistemleri) (Day, 2007)

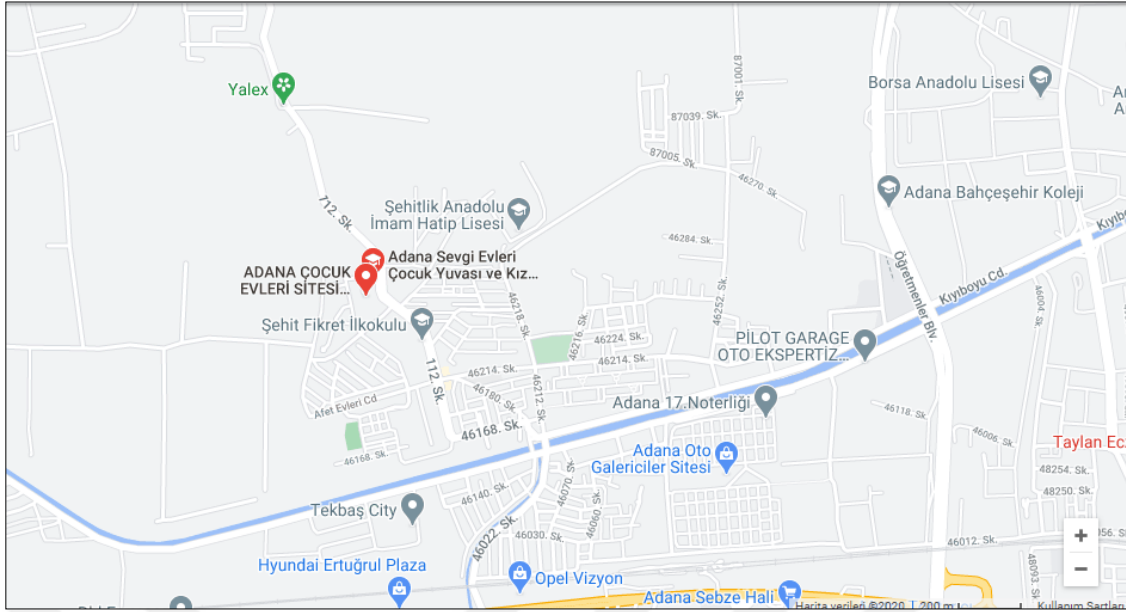
BÖLÜM V

İNCELENEN KURUMLAR

5.1. Adana İli Hakkında Genel Bilgiler

Akdeniz bölgesinde bulunan Adana ili yaklaşık 2.200.000 kişilik nüfusuyla Türkiye'nin en büyük beşinci şehridir. Tarihte önemli yere sahip olan şehir, birçok kültürü ve medeniyeti barındırmış 14.125 km² yüz ölçümüne sahip bir ildir. Adana ili Aladağ, Ceyhan, Feke, Seyhan, Çukurova, Yüreğir, Sarıçam, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Kozan, Tufanbeyli, Saimbeyli ve Yumurtalık olmak üzere toplamda 15 ilçesi bulunmaktadır. Adana ili yerleşke bakımından Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin oluşturduğu, Türkiye'nin en verimli tarımsal arazilerinin bulunduğu, Çukurova Deltasında bulunmaktadır. Adana, kuzeyinde Kayseri, kuzeybatısında Niğde, doğusunda Kahramanmaraş ve Osmaniye, güneydoğusunda Hatay, batısında Mersin illeri, güneyinde Akdeniz bulunmaktadır. Şehirleşmenin başlangıcı Akdeniz'den yaklaşık 40 km içerde bulunmaktadır. Şehir olarak Adana kenti merkez Seyhan ilçesinden dışa doğru halkalar halinde yayılmaktadır. En gelişmiş ilçeleri Seyhan ve Çukurova merkezlidir.

Gelişmekte olan diğer ilçeler ise; Sarıçam ve Yüreğir ilçeleridir. Bu dört ilçe şehir merkezine yakın gelişme süreçleri hızlı ilçelerdir. Adana iklimi kışları ılık ve yağışlı, yazları ise sıcak ve kurak olan tipik Akdeniz iklimine sahiptir. Kuzeyde bulunan Toros Dağları Adananın İç Anadolu'dan gelen soğuk hava akımlarının engellemektedir. İl daha çok güneyden gelen hava akımlarının etkisi altında bulunmaktadır. Adana bulunduğu konum ve çevresel durum nedeniyle sıcak iklim kuşağında bulunan sürekli göç alan ve göç veren bir ildir (Gültekin, 2017).

Şekil 36. Adana Çocuk Evi Sitesi Konumu

5.2. Adana İlinde Bulunan Çocuk Evleri Yapıları Hakkında Genel Bilgiler

5.2.2. Adana Çocuk Evleri Sitesi

17 Ekim 2009 tarihinde hizmete açılan kuruluşumuz 210 kişi kapasitelidir. 21 villa tipi evden oluşan kuruluşumuz 0-6 yaş grubu 6 ev, 7-12 yaş grubu 10 ev, 13-18 yaş grubu 5 ev (genç kızlar) olarak hizmet vermektedir.

Çocuğun sağlıklı gelişimi ancak bir aile yanında mümkün olabileceği ilkesinden hareketle Genel Müdürlüğümüzce korunmaya muhtaç çocukların öncelikle öz ailesi yanında bakımı bu mümkün değilse Koruyucu Aile, Evlat Edindirme, Ayni Nakdi Yardım hizmetinden yararlandırılması ilkesi benimsenmiştir. Fakat alınabilecek bu tedbirlerin çözüm üretmemesi durumunda en son çare olarak kuruluş bakımı hizmeti tercih edilmektedir. Kuruluş bakımı Ülkemizde çok sayıda çocuğun bir çatı altında toplandığı toplu bakım modelidir. Her ne kadar kuruluşlar ev ortamına yakın tefriş edilmeye başlanmış ise de yeterli olamamaktadır.

Son dönemde Genel Müdürlüğümüzce yeni model arayışına gidilerek farklı hizmet modellerinin devreye sokulması ve bu yönde yeni kuruluşlar açılmasına yönelik planlamalar yapılmaktadır. Bu planlamalar arasında çok önemli bir yere sahip olan Çocuk Evleri Projesi ile kuruluş bakımı yerine daha küçük birimlerde, aile ortamına benzer yapılar ve ilişki sistemi içerisinde çocukların yetiştirilebileceği küçük müstakil binalardan oluşturulan site içerisinde bakımının sağlanmasıdır.

Çocuk Evleri Sitesi 10–12 çocuğun barınıp yaşamlarını sürdürebileceği, temel gereksinimlerinin karşılanabileceği, toplu yaşamın getirdiği olumsuzlukları yaşamadan, aile ortamına benzer yapılar ve ilişki sistemi içinde yetiştirilebileceği kuruluşlardır. Bu kuruluşların yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar büyük bir hızla sürdürülmektedir. Aile ortamı şeklinde düzenlenmiş çocuk evleri, az sayıda personel tarafından sürekli ve değişmeyen hizmetin sağlanması ile çocuklarda temel güven duygusunu kazandırmakta, sağlam ve tutarlı davranış özelliği ile olası kişilik ve davranış bozukluklarını en aza indirmektedir.

5.3. Adana Çocuk Evleri Sitesi Genel Bilgiler

Adana çocuk evleri sitesi trafiği yoğun olmayan bir bölgededir. Site içerisinde park olarak ayrılmış bir kısım bulunmaktadır. Ulaşım şehir içi otobüsler ile sağlanabilmektedir. Çocuk evi sitesinin bulunduğu bölge giderek yapılaşmanın arttığı, toki konut yapılaşmasının olduğu, yatay mimari yapıların bulunduğu bir bölgedir. Mevcut durumda site konumu itibarıyla şehir gürültüsünden uzakta bulunmaktadır. Dışarıdan yönlendirme tabelaları vardır. Çocuk evleri sitesi yapısının etrafı bahçe duvarı ve tel çit örgülerle çevrili olup, güvenlik önlemleri alınmıştır. Bahçe duvarları dış cephe boyası ile boyanmıştır ve üzerinde renkli çiçek desenleri uygulanmıştır.

Şekil 37. Adana Çocuk Evi Sitesi Cephe Görünüşleri

5.3.1. Giriş

Adana çocuk evi sitesi tanımlı bir girişe sahiptir. Giriş alanında çatıya sahip güvenlik kulübesi vardır, kontrollü giriş sağlanmaktadır. Site içerisinde 21 tane çocuk evi bir tane idari bina bir tane sosyal tesis bir tane revir binası bulunmaktadır. 0-6 yaş grubu 6 ev, 7-12 yaş grubu 10 ev, 13-18 yaş grubu 5 ev (genç kızlar) olarak hizmet vermektedir.

Siteye nizamiye kulübesinin bulunduğu ana girişten girilmektedir. Ana girişte güvenlikten sorumlu memur bulunmaktadır. Bu alanda görüşmeye gelen aileler için bir bekleme odası bulunmaktadır.

Şekil 38. Adana Çocuk Evi Sitesi giriş ve güvenlik alanı görüntüleri

5.3.2. İdari Bina

Girişin sol kısmında idari bina bulunmaktadır. İdari bina girerken kot farkından dolayı merdiven ve rampa ile çıkılmaktadır. Yapıda bulunan rampanın eğimi standartlara uygundur. Rampa ve merdivende kayma önleyici şeritler kullanılmamıştır. Merdiven ve giriş kısmında zemin kaplaması olarak granit kullanılmıştır. Korkuluklarda paslanmaz krom korkuluk kullanılmıştır. Yapının dış cephesinde üç farklı tonda dış cephe boyası kullanılmıştır. Yapıda yangın merdiveni bulunmaktadır. Cephe olarak sade bir görünümü vardır. İdari yapıda ziyaretçi girişi ve idari giriş olmak üzere iki giriş kapısı vardır. İki giriş kapısı da çifte kapıdan oluşup, rüzgârlık alanı bulunmaktadır. Kapılar ve pencerelerde alüminyum çerçeve kullanılmıştır. Yapının iki girişinde de giriş holü bulunmaktadır.

Şekil 39. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina dış cephe görüntüleri

Giriş holü zemininde granit malzeme, duvarlarında su bazlı silikonlu iç cephe boyası kullanılmıştır. İdari bina içerisinde müdüriyet, rehberlik, sosyal servis, çok amaçlı salon, aileler için bekleme salonu, yeni gelen çocuklar için uyum salonu, arşiv ve depo bulunmaktadır. Yapının diğer bölümlerinin zemininde PVC zemin kaplama malzemesi kullanılmıştır. Giriş kapısının sağ tarafında çok amaçlı salon bulunmaktadır.

Çok amaçlı salon; çocuklar için konferans, eğitim, tiyatro, sinema ve gösterilerin yapıldığı alan olarak kullanılmaktadır. Salon 212 m² dir ve 140 kişilik konferans koltuğu vardır. Sahne arkasında küçük bir hazırlık bölümü mevcuttur. Salonun zemininde PVC kaplama, sahne zemininde ise doğal ahşap kaplama kullanılmıştır. Duvarlarda iç cephe boyası kullanılmıştır. Tavanda havalandırma tesisatı gizlenmeyip, sarkıt aydınlatma kullanılmıştır.

Şekil 40. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina konferans salonu görüntüleri

Plan da kışık oyun bahçesi olarak belirtilen 60 m² lik alan daha sonradan ziyaretçi bekleme alanı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Tavanın bir kısmı kışık oyun bahçesi olduğu için camdır, cam tavan daha sonradan membran örtü ile kapatılmıştır. Zemin döşemesi olarak PVC kaplama malzemesi kullanılmış ama zemin yer yer aşınmış ve malzemenin birleşim noktalarında sökülmeler oluşmuştur.

Şekil 41. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina bekleme salonu görüntüleri

Birinci katta bulunan idari birimlerin zemininde PVC zemin kaplama kullanılmıştır. Bu birimlerde masa sandalye bekleme koltuğu ve arşiv dolabı mevcuttur.

Şekil 42. Adana Çocuk Evi Sitesi idari bina oda görüntüsü

İdari binanın arka tarafında kalan çocuk evlerine bahçeden ve açık oyun alanlarından geçilerek ulaşılmaktadır. Genel olarak site geniş bir açık alana sahiptir. Sitenin büyük bir bahçesi vardır. Bahçe ve oyun alanlarında malzeme ve kot farklılıkları bulunmaktadır. Bahçe yürüme alanlarının yer döşemesinde kilit taşı parke kullanılmıştır. Sitenin açık alanlarında yeterince toprak alan bulunmamaktadır.

Şekil 43. Adana Çocuk Evi Sitesi park alanı görüntüsü

Bahçe içerisinde futbol ve basketbol sahaları mevcuttur. Futbol sahasının zemininde yapay çim kullanılmıştır. Basketbol zemini beton zemin olarak bırakılmış

Şekil 44. Adana Çocuk Evi Sitesi açık spor-oyun alanı görüntüleri

5.3.3. Sevgi Kümesi

Bahçe içerisinde çocuklara hayvan sevgisini aşılamak ve organik yumurta ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Sevgi Kümesi alanı kurularak yapıya dâhil edilmiştir. On kulübeden oluşan kümes, OSB malzeme ve tel çitlerden oluşturulmuş ve çatısında çatı sacı kullanılmıştır. Kümesin önünde tavuklar için açık bir alan bırakılmıştır.

Şekil 45. Adana Çocuk Evi Sitesi sevgi kümesi alanı görüntüleri

5.3.4. Çocuk Evi Giriş

Evin giriş kısmında yağışlı havalarda su birikintisi yaşanmaması için 15 cm'lik geniş bir basamak mevcuttur. Basamağın yan kısımları çerçeve şeklinde granit taş orta kısmında kilit taşı mevcuttur. Yapının cephesinin alt kısmında 30x60 doğal taşlar kullanılarak, yağış ve nemden korunmak için subasman yapılmıştır. Kapının üst kısmında basamağın ölçülerine göre sundurma yapılmıştır. Çocukların rahat ayakkabı giyebilmesi için kapının önünde bir bank bulunmaktadır. Binanın cephesinde üç farklı renkten oluşan dış cephe boyası kullanılmıştır.

Şekil 46. Adana Çocuk Evi Sitesi Çocuk Evi Cephe ve Giriş Görünüşü

Duvarlarda ve tavanda iç cephe boyası mevcuttur. Çocukların dışardan içeriye geldiğinde ayakkabılarını ve montlarını bırakması girişte MDF lam malzemeli aynalı vestiyer mevcuttur. Askılık alanı açık, ayakkabılık yeri kapaklıdır. Giriş alanı ile evin yaşam alanı arasında ahşap desenli PVC kapı mevcuttur.

Şekil 47. Adana Çocuk Evi Sitesi Giriş Vestiyer Alanı

Vestiyer alanından sonraki alanda zeminde açık tonlarda dersiz parke kullanılmıştır. Süpürgelikler vestiyer alanında olduğu gibi aynı malzemeden süpürgelik döşenmiştir. Tavanda mekânın aydınlanması için 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Girişin orta kısmında ahşap merdiven bulunmaktadır. Merdiven de ahşap işlemeli küpeşte kullanılmış, basamaklarda ise siyah kaydırmaz bant kullanılmıştır.

Şekil 48. Adana Çocuk Evi Sitesi merdiven görüntüsü

5.3.5. Görevli Memur Odası

Görevli memur odasının zemininde laminant parke kullanılmıştır. Oda 11.20 m² Memur çalışma masası olarak açılıp kapanan 60x120 metal ayaklı yemek masası kullanılmıştır. Misafirler için 50x50 sehpa mevcuttur. Oda da 2 adet farklı renkte dosya dolabı mevcuttur. Dolaplar sunta lam malzemedan imal edilmiştir. Çalışan memurun belgelerini asmak için mantar pano kullanılmıştır.

Şekil 49. Adana Çocuk Evi Sitesi görevli memur dinlenme odası görüntüsü

5.3.6. Çocuk Evi Dinlenme ve Etkinlik Alanı

Dinlenme ve etkinlik alanı 40.10 m²'den oluşmaktadır. Zemin kaplaması olarak laminant parke kullanılmıştır. Duvarlarda ve tavanda iç cephe boyası mevcuttur.

Şekil 50. Adana Çocuk Evi Sitesi pencere açılım görüntüsü

Tavanda ortamın aydınlanması için 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Pencere, ahşap desen kaplama PVC den oluşmaktadır. Pencere yukarıdan aşağıya doğru açılmaktadır. Bu durum çocuklar için tehlike arz etmektedir.

Mekân da koltuklar ve tv ünitesi ile rahat bir oturma alanı sağlanmıştır. Televizyon ünitesi duvara monte edilmemiştir. Ayrıca çocuklar için etkinlik masası ve beş adet sandalye bulunmaktadır.

Şekil 51. Adana Çocuk Evi Sitesi dinlenme alanı görüntüsü

5.3.7. Çocuk Evi Etüt-Çalışma Odası

Çalışma odası 27.30 m²'den oluşmaktadır. Çalışma odası asıl proje de 1.katta görünmektedir. Daha sonra kış bahçesi ile yeri değiştirilip zemin kata alınmıştır. Kış bahçesi kapatılıp çalışma odasına dönüştürüldüğü için çalışma odasından bahçeye açılan kapı mevcuttur. Kapı alüminyum çerçeveli cam kapıdır. Zeminde laminat parke kullanılmıştır. Duvarlarda ve tavanda iç cephe boyası kullanılmıştır. Kış bahçesinden dönüştürüldüğü için iki duvar cam kaplıdır Bu durum gün ışığından yararlanmayı

kolaylaştırmıştır. Gün ışığını desteklemek amacı ile tavanda 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Çalışma odasında bahçeye açılan kapı dışında iki kapı bulunmaktadır. Bir kapı etkinlik ve dinlenme odasına diğer kapı antreye açılmaktadır. Çalışma odasında kitaplıklı çalışma masaları tercih edilmiştir, masalar md f lam malzemeden yapılmıştır. Metal ayaklı çalışma sandalyeleri kullanılmıştır. Ayrıca çocukların ortak çalışabilmesi için yuvarlak masa bulunmaktadır. Duvarlarda çocuklar için mantar panolar vardır.

Şekil 52. Adana Çocuk Evi Sitesi etüt odası görüntüleri

5.3.8. Mutfak ve Yemek Alanı

Mutfak 16.60 m² yemek odası ise 13.70 m²'den oluşmaktadır. Mutfağın zemin döşemesinde ve süpürgeliğinde 30x30 zemin seramiği kullanılmıştır. Duvarda iç cephe boyası kullanılıp, tezgâh alın kısmında seramik mozaik kullanılmıştır. Tavanda mekânın aydınlanması için 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Mutfak dolapları düzensiz bir şekilde planlanmış, dolap kapaklarındaki menteşeler bozulduğu için bazı kapaklar kapanmamaktadır.

Şekil 53. Adana Çocuk Evi Sitesi mutfak görüntüsü

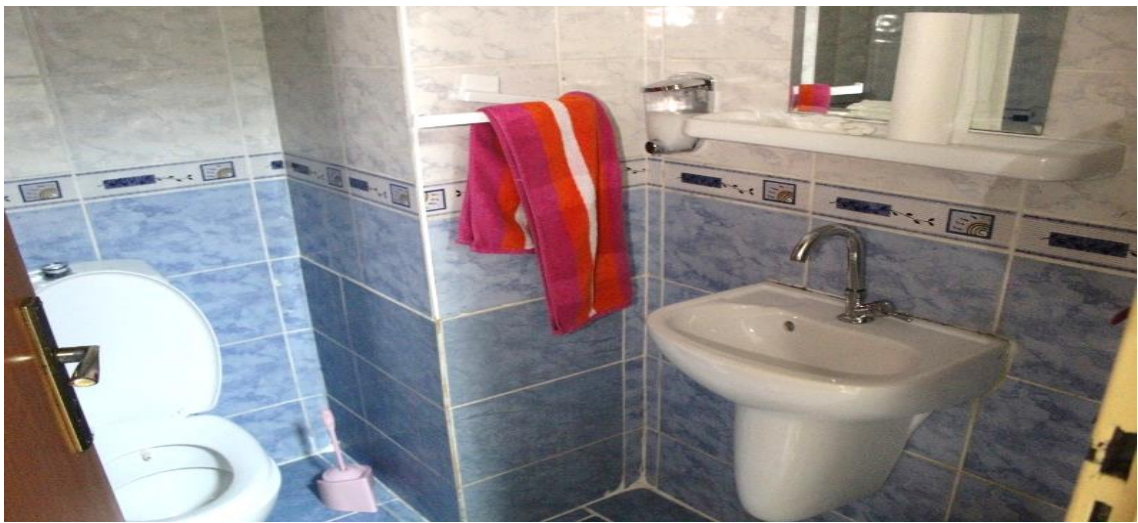
Mutfak ve yemek odası aynı alan içerisinde. Yemek alanında açılır-kapanır bir yemek masası ve dokuz adet sandalye bulunmaktadır. Odada küçük bir pencere bulunmaktadır. Pencere küçük olduğu için mekân yeterli gün ışığı almamaktadır. Odada aydınlatmayı destekleyen iki adet 60x60 led armatür mevcuttur. Hatalı planlamadan dolayı yemek odasında mutfak için depolama alanları oluşturulmuştur.

Şekil 54. Adana Çocuk Evi Sitesi yemek yeme alanı fotoğrafı

5.3.9. Tuvalet

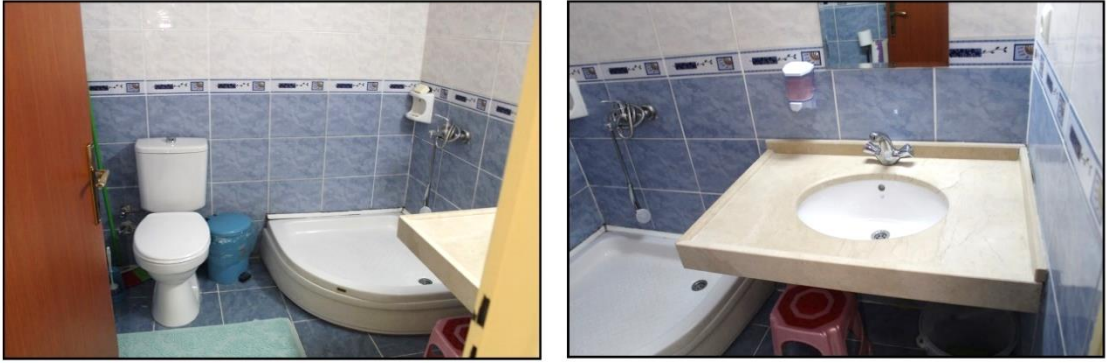
Adana çocuk evi tuvaleti 2.65 m²' den oluşmaktadır. Tuvaletin zemin döşemesi ve duvar kaplamasında seramik kullanılmıştır. Tavanda geçmeli PVC tavan kaplaması kullanılmıştır. Wc'de arkadan çıkışlı klozet ve yarım ayak el yıkama lavabosu bulunmaktadır. Lavabonun ölçülerine göre kullanılan armatür lavabonun üzerinde büyük olmaktadır. Kapının karşı duvarın havalandırma menfezi vardır.

Şekil 55. Adana Çocuk Evi Sitesi tuvalet görüntüsü

5.3.10. Banyo

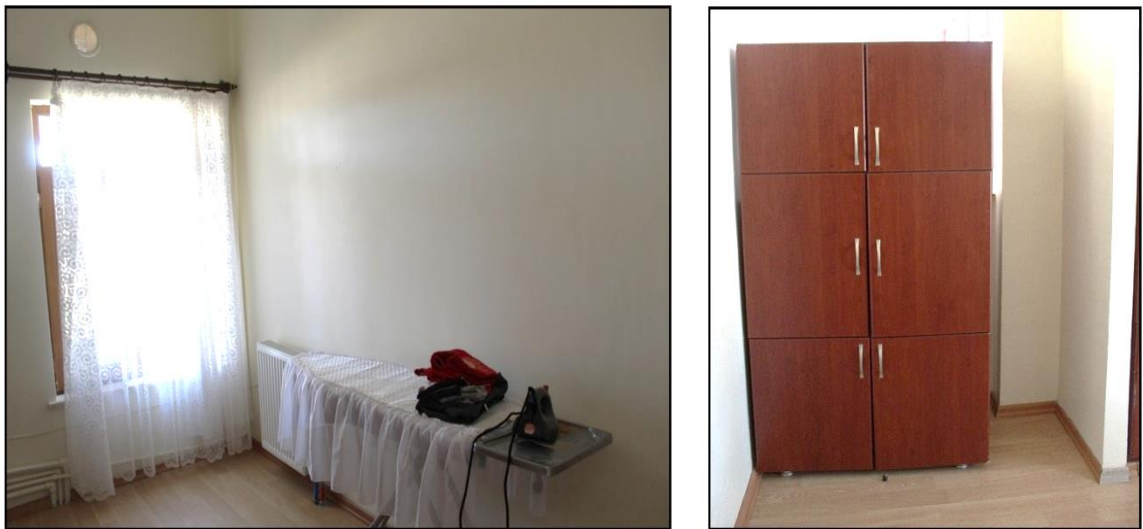
Adana çocuk evi banyosu 4.40'm² dir. Tuvaletin zemin döşemesi ve duvar kaplamasında seramik, tavanda geçmeli PVC tavan kaplaması kullanılmıştır. Kapının karşı duvarında havalandırma menfezi mevcuttur. Aydınlatma olarak duvara sabitlenmiş floresan aydınlatma kullanılmıştır. Banyoda sadece duş teknesi mevcuttur, duş teknesinin duvar ile birleşim yerleri deforme olmuş durumdadır. El yıkama lavabo tezgâhı mermerden oluşmaktadır, lavabo mermerin orta kısmına konumlandırılmıştır. Lavabonun sağ üst kısmında kapaksız bir priz bulunmaktadır.

Şekil 56. Adana Çocuk Evi Sitesi banyo görüntüsü

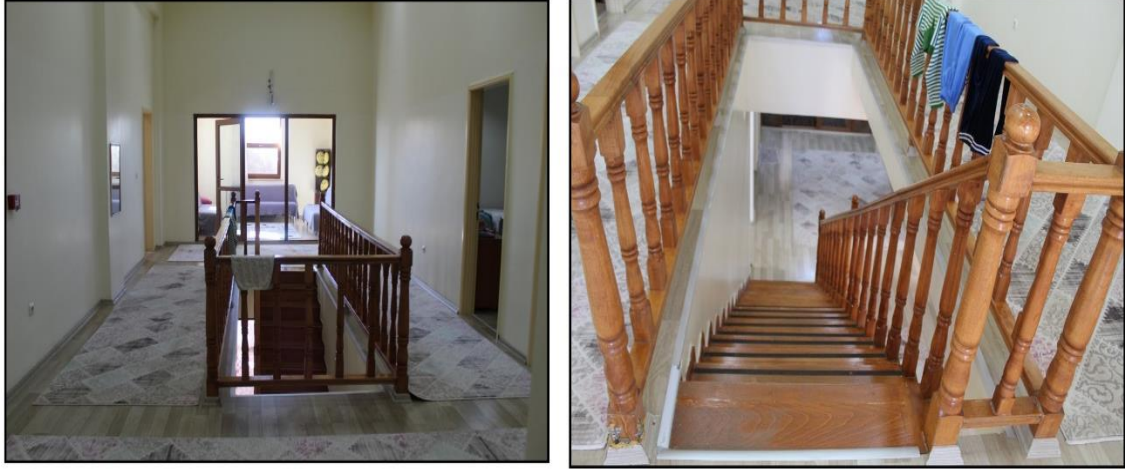
5.3.11. Depo ve Ütü Odası

Depo ve ütü odası 11 m²' den oluşmaktadır. Ütü odasında kombi mevcuttur. Altı kapaklı mdflam malzemeden yapılmış depolama dolabı bulunmaktadır. Ütü masası odanın girişinde sağ tarafta konumlandırılmıştır.

Şekil 57. Adana Çocuk Evi Sitesi ütü odası görüntüsü

Birinci kata çıkarken merdiven holün tam orta kısmına denk geldiği için merdiven boşluğu ahşap işlemeli küpeşte ile çevrilmiştir. Birinci kat zemin döşeme malzemesi olarak laminat parke kullanılmıştır. Acil durum düğmesi yatak odalarının çıkış kapısı karşısında bulunmaktadır.

Şekil 58. Adana Çocuk Evi Sitesi birinci kat ve merdiven görüntüsü

5.3.12. Kış Bahçesi ve Kış Balkonu

Kış bahçesi 18.20 m²' den oluşmaktadır. Birinci kattaki kış bahçesi de daha sonradan oturma odasına dönüştürülmüştür. Bundan dolayı üç tarafı da pencere ile çevrili olup, gün ışığını yeterince almaktadır. Kapının olduğu kısımda tamamen çerçevesiz cam kullanılmıştır. İkinci katta ise kış balkonu bulunmaktadır. Mekânda üç adet kanepe, köşe kısmında dört bölmeli oval açık raf bulunmaktadır.

Şekil 59. Adana Çocuk Evi Sitesi birinci kattaki kış balkonu fotoğrafı

5.3.13. 3 Kişilik Yatak Odası

Planda üç kişilik olarak yapılan tefrişata uyulmamış, daha sonradan oda dört kişiliğe dönüştürülmüştür. Dört adet baza, dört adet dört kapaklı mdflam malzemeli dolap ve dört adet komodin kullanılmıştır. Oda da sadece bir pencere mevcuttur. Tavanda ortamın aydınlanması için 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Zeminde döşeme olarak laminant parke kullanılmıştır. Duvarlarda ve tavanda su bazlı iç cephe boyası mevcuttur. Kışın odanın ısıtılması kalorifer peteğiyle sağlanmakta fakat yanlış konumlandırılmadan dolayı petek yatağın arkasında kalmış bir şekildedir. Bu durum kışın odanın yeterli derecede ısınmasına engel olmaktadır. Yapı da soğutma klima ile yapılmaktadır.

Şekil 60. Adana Çocuk Evi Sitesi üç kişilik yatak odası görüntüleri

5.3.14. 4 Kişilik Yatak Odası

Dört kişilik yatak odası 30.60 m² dir. Planda dört kişilik olarak yapılan tefrişata uyulmamış, oda beş kişiliğe dönüştürülmüştür. Zeminde döşemesinde laminat parke kullanılmıştır. Duvarlarda krem tonunda, tavanda beyaz renginde iç cephe boyası ile boyanmıştır. Kolon ve duvar arasına dört adet mdflam malzemeli giysi dolabı ve dört adet komodin bulunmaktadır. Oda da iki adet pencere mevcuttur. Pencere açılımları yukarıdan aşağıya doğrudur. Oda kışın merkezi sistemle ısıtılmaktadır, yazın da klima ile soğutulmaktadır.

Şekil 61. Adana Çocuk Evi Sitesi dört kişilik yatak odası fotoğrafı (1)

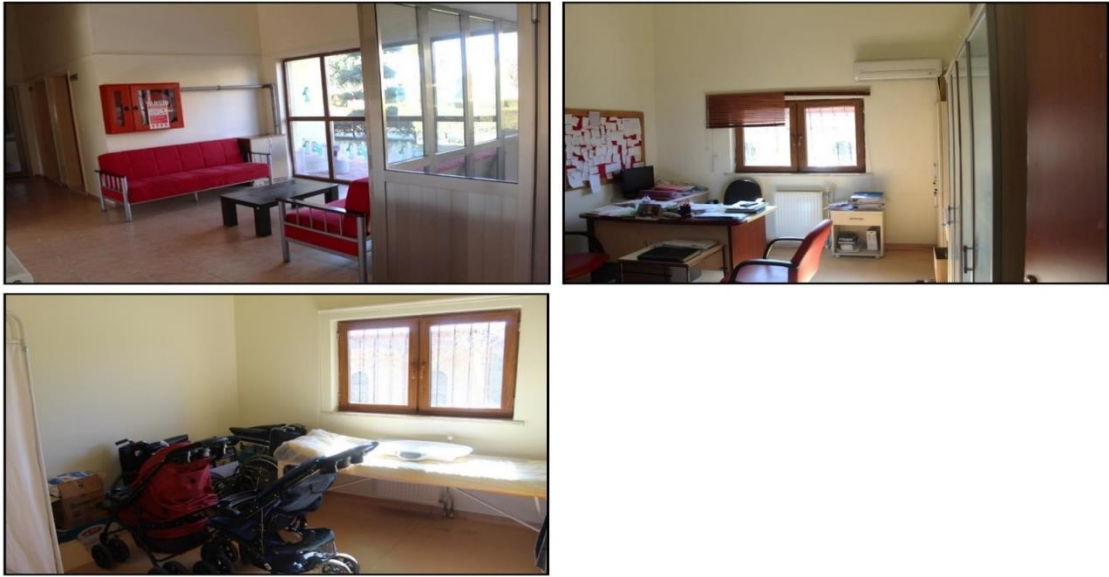
5.3.15. Revir Binası

Sitenin içerisinde revir binası bulunmaktadır. Yapının cephesinde dış cephe boyası kullanılıp, cephenin alt kısmında yağış ve nemden etkilenilmemesi için 30x60 doğal taş ile subasman yapılmıştır.

Şekil 62. Adana Çocuk Evi Sitesi revir binası cephe görünüşü

Revir de bir muayene odası, bir doktor odası, bir hemşire odası, bir yatış odası, bekleme alanı ve ilaç deposu bulunmaktadır. Bekleme ve sirkülasyon alanlarında zemin kaplama malzemesi olarak 60x60 seramik kullanılmıştır diğer odalarda PVC zemin kaplaması kullanılmıştır.

Şekil 63. Adana Çocuk Evi Sitesi revir iç mekân görüntüsü

5.3.16. Sosyal Tesis Binası

Sitenin içerisinde sosyal tesis binası bulunmaktadır. Bina da çalışanlar için bir yemekhane, bir mutfak, beş atölye, kuaför, kapalı spor salonu bulunmaktadır.

Şekil 64. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası cephe görünüşü

5.3.16.1. Dikiş Kursu Atölyesi

Atölyenin yer döşemesinde PVC zemin kaplama malzemesi kullanılmıştır. Duvarlarda krem renk iç cephe boyası kullanılmıştır. Tavan da aydınlatma olarak 4 adet 60x60 sıva üstü led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Mekan gün ışığı aldığı için yeterince aydınlanmaktadır. Atölye de üç adet dikiş masası, bir adet öğretmen masası, bir adet iki kapaklı mdf lam dolap, bir adet ütü vardır. Beş adet normal 70x120 plastik masa birleştirilerek uzun bir çalışma masası haline getirilmiştir. Atölye de bulunan dolap depolama için yeterli değildir. Atölye de çocuklara yönelik mekânsal tasarım oluşturulmamıştır.

Şekil 65. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası dikiş atölyesi görüntüsü

5.3.16.2. Resim Kursu Atölyesi

Atölyenin yer döşemesinde 60x60 seramik zemin kaplama malzemesi kullanılmıştır. Atölye yeterince gün ışığı almaktadır. Atölye de kullanılan mobilyalar yetersizdir ve resim kursu işlevine uygun değildir. Yapılan resimleri sergilemek ve depolamak için uygun alan bulunmamaktadır.

Şekil 66. Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası resim atölyesi görüntüsü

5.3.16.3. El Sanatları Kursu Atölyesi

Atölyenin yer döşemesinde PVC zemin kaplama malzemesi kullanılmış, malzeme zaman içinde oldukça eskimiştir.

Şekil 67. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası el sanatları atölyesi fotoğrafı

Tavan da aydınlatma olarak 6 adet 60x60 sıva üstü led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Pencereden doğal gün ışığı almaktadır. Duvarlarda yapılan işleri sergilemek için çerçeveler asılmış ve MDF lam malzemeli parçalardan raflar oluşturulmuştur. Farklı plastik masalar birleştirilmiş üzerlerine örtüler örtülerek çalışma alanları oluşturulmuştur. Masa ve sandalyelerin ayaklarındaki boyalarda yer yer

sökülmeler meydana gelmiştir. Atölye de depolama birimi bulunmadığı için malzemeler masaların üzerinde durmaktadır ve çocukların çalışma alanını daraltmaktadır.

Şekil 68. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası el sanatları atölyesi görüntüsü

5.3.16.4. Okuma Yazma Kursu Atölyesi

Atölyenin yer döşemesinde 60x60 seramik zemin kaplama malzemesi kullanılmıştır. Atölye de 100x220 sunta lam malzemeli kitaplıklar kullanılmıştır. Kitaplıklar iki duvara L şeklinde konumlandırılmıştır. Yazı tablalı eğitim sandalyeleri kullanılmıştır.

Şekil 69. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası okuma yazma kursu görüntüsü

5.3.16.5. Spor Salonu

Spor salonu olarak kullanılan alan asıl proje de konferans salonu olarak yapılmış daha sonra spor salonuna çevrilmiştir. Spor salonu zemininde PVC zemin kaplama malzemesi kullanılmıştır. Malzeme birleşim yerlerinden aşınıp deforme olmuştur.

Şekil 70. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası spor salonu görüntüsü

Sahne için yapılan yükseklik oyun zamanlarında çocuklar için tehlike arz etmektedir. Tribün kısmı olmadığı için sahne kısmına bırakılan sandalyelerde seyirciler oturmaktadır. Sahne arkasına top kaçmaması için file sistemi ile boşluk kısmı kapatılmıştır.

Şekil 71. Adana Çocuk Evi Sitesi sosyal tesis binası yemek alanı ve kuaför görüntüsü

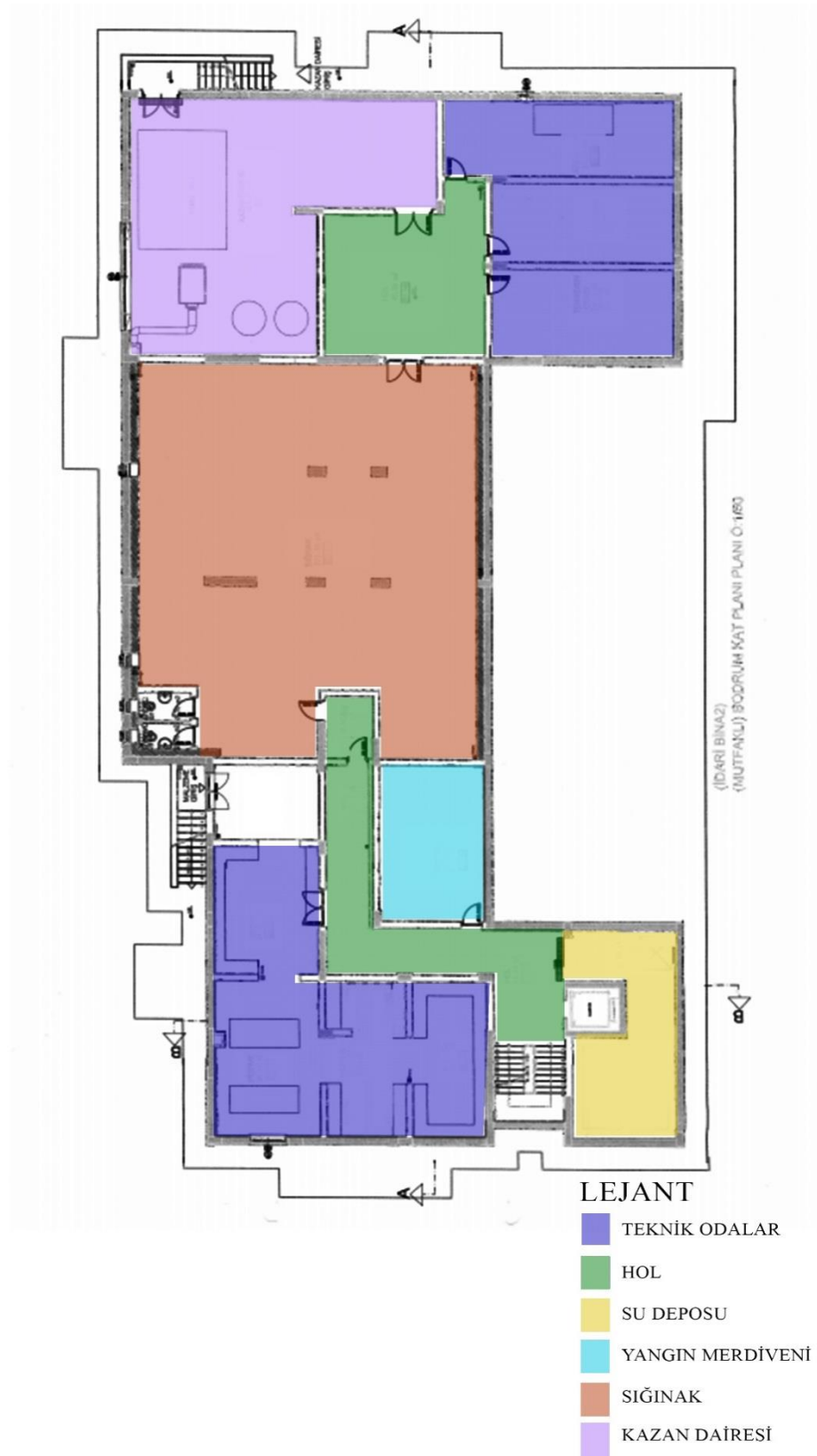
Genel olarak atölyelerde depolama alanı yetersizdir. Küçük çocukların ulaşmaması gereken alet edevatları saklamak için gerekli olan dolaplar bulunmamaktadır. Kurum içerisinde 0-18 yaş arasında çocuk olmasına rağmen kullanılan sandalye ve masa ölçüleri her çocuk için uygun değildir. Kışın ısıtma doğal gaz ile yapılmaktadır. Atölyelerde bulunan petekler çocuklar için güvenli bir şekilde getirilmemiştir. Yazın iklimlendirme klima ile yapılmaktadır. Genel olarak doğal aydınlatma yeterlidir. Pencereleer sağ sol açılımlı, alüminyum çerçeveden yapılmıştır. Kapılar metal kasalı MDF lam dan yapılmıştır. Kapıların kol yükseklikleri, ölçüleri standartlara uygun, kapı açılış yönü iç kısma doğrudur. Atölyelerde bulunan tesisat boruları, kalorifer ve klima boruları duvar yüzeylerinde kötü bir görüntü oluşmasına sebep olmuştur.

Tablo 10.

Adana Çocuk Evi Sitesi Vaziyet Planı

Tablo 11

Adana Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Bodrum Planı

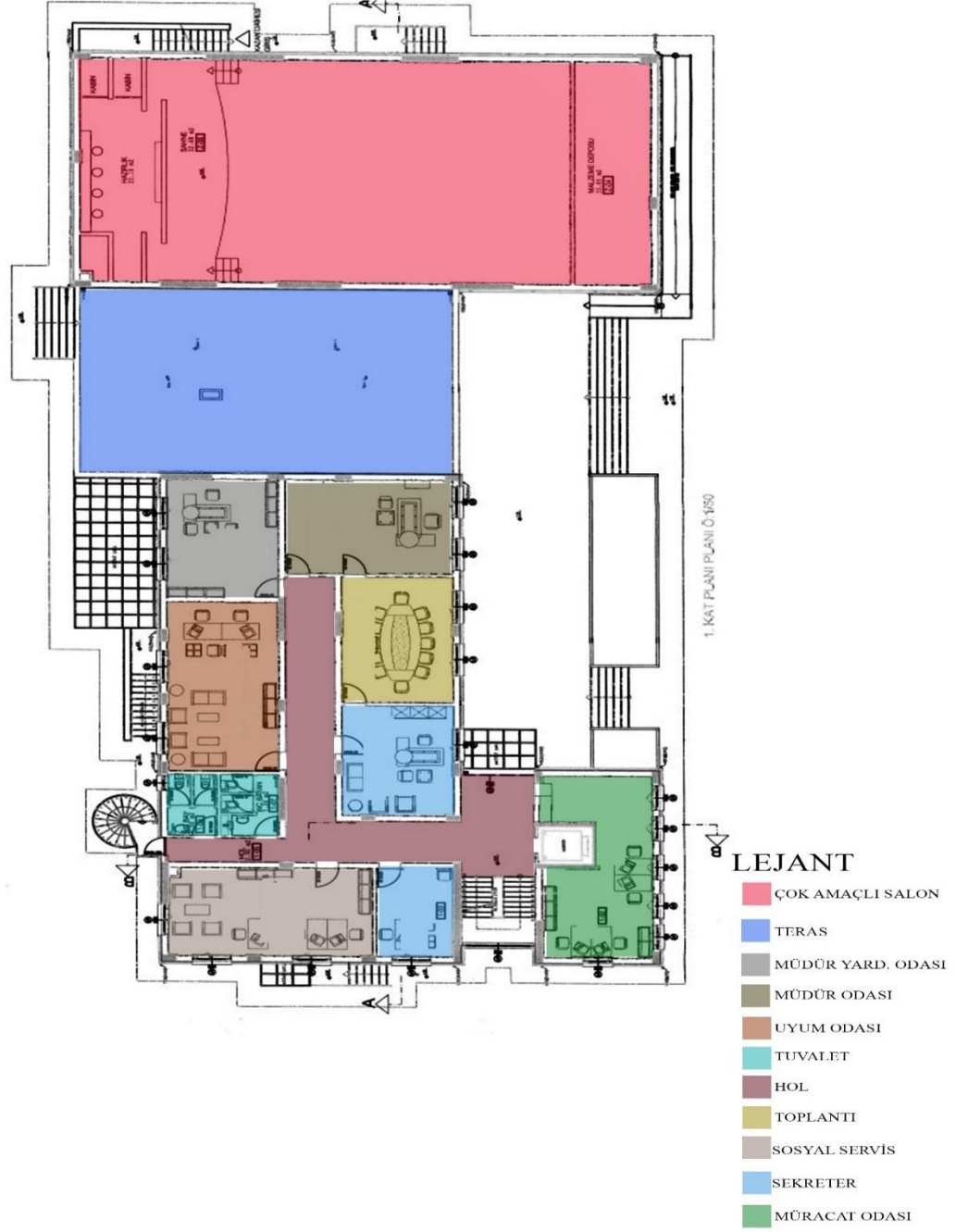
Tablo 12

Adana Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Zemin Kat Planı**LEJANT**

- GİRİŞ HOLÜ- HOL
- MEMUR ODASI
- BEKLEME ALANI
- TUVALETLER
- ÇOK AMAÇLI SALONLAR
- MİSAFİRHANE

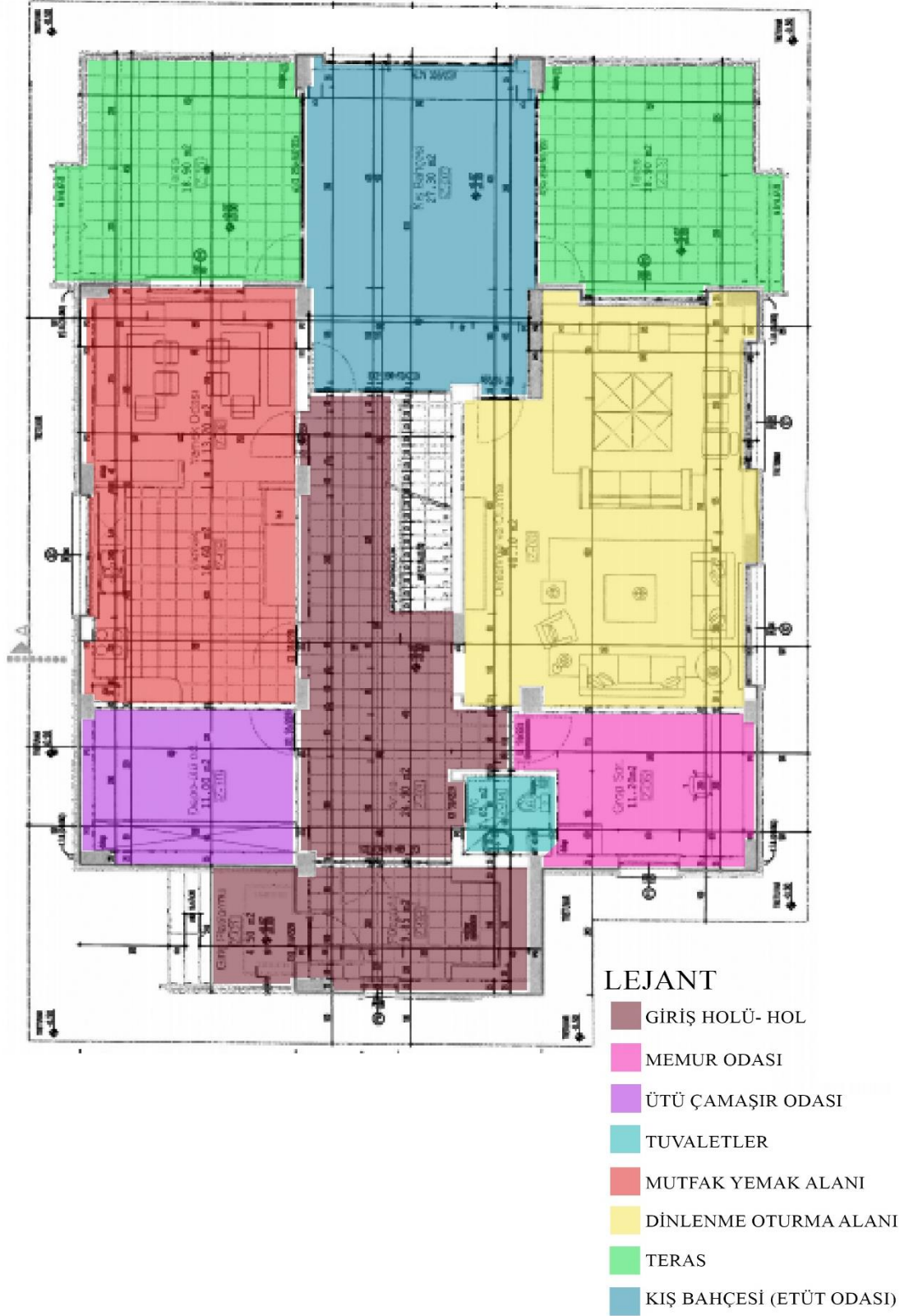
Tablo 13

Adana Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Birinci Kat Planı

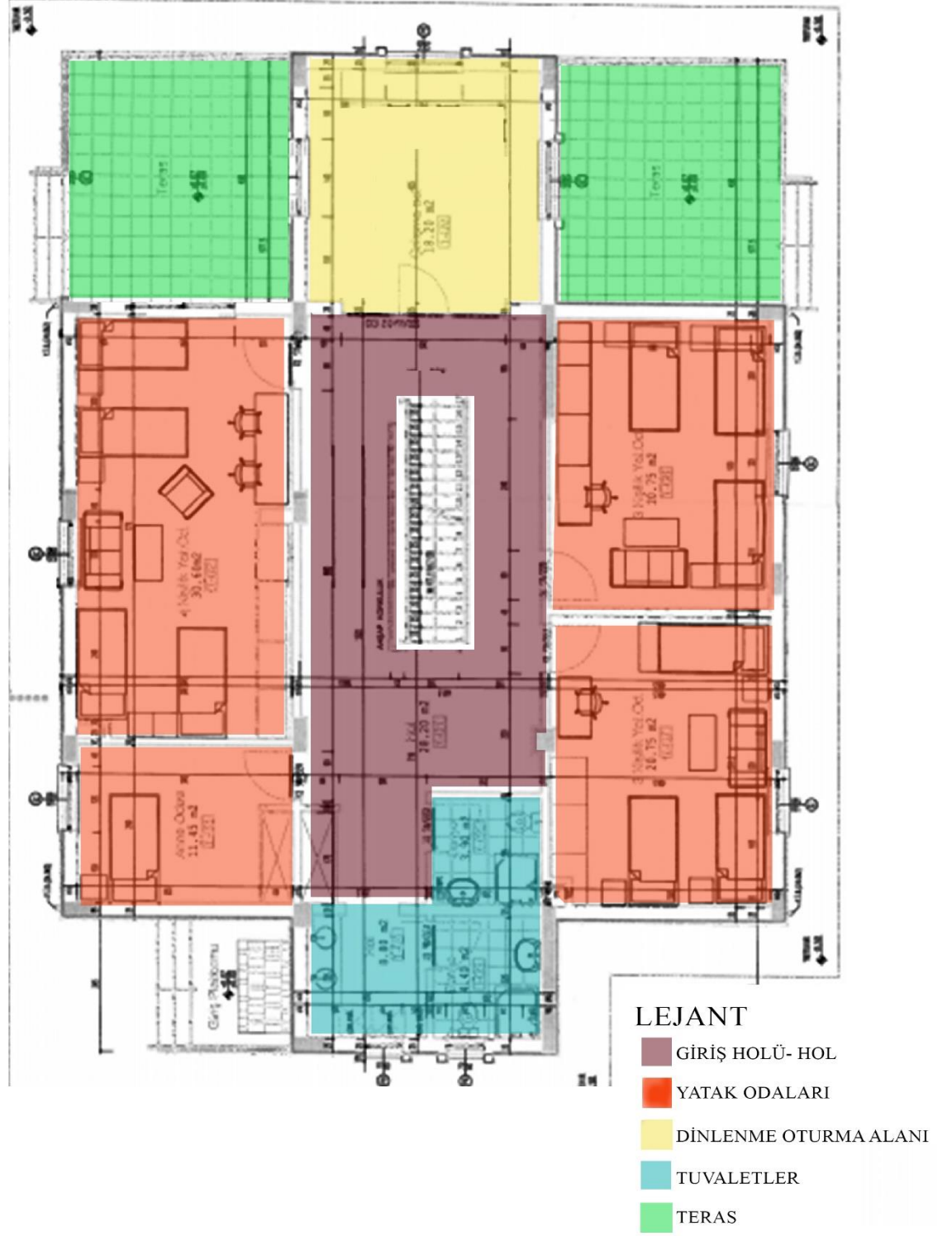

Tablo 14

Adana Çocuk Evi 7-18 Yaş Zemin Kat Planı

Tablo 15.

Adana Çocuk Evi 7-18 Yaş Birinci Kat Planı

5.5. Diyarbakır İlinde Bulunan Çocuk Evleri Yapıları Hakkında Bilgi

5.5.1. Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi

Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi 2018 yılında yapımına başlanan, Diyarbakır'da bulunan korunmaya muhtaç çocuklara hizmet vermek amacıyla 2019 yılının sonlarına doğru açılmış bir kurumdur. Sekiz adet villa, bir adet idari bina ve basketbol, voleybol ve tenis kortlarından oluşmaktadır. Konum olarak trafiğin yoğun olmadığı, şehir gürültüsünden uzakta yüksek bir tepe de bulunmaktadır. Toplu taşıma ile direkt kurum önüne ulaşım yoktur. Kurum bahçesinde otopark alanı bulunmaktadır. Yapının tanımlı, güvenlik kontrollü bir girişi vardır. Kurum girişinde güvenlik kulübesi bulunmaktadır. İdari bina cephesinde cam giydirme ve renkli kompozit paneller kullanılıp, her villanın cephesi farklı bir renktedir, genel olarak renkli bir görünüme sahiptir. Yapının renkli görünümü çocuklar için tasarlandığını vurgulamıştır.

Şekil 73. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri yapım aşamasından bir görüntü

Şekil 74. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi

5.5.2. İdari Bina

İdari bina iki kattan oluşmaktadır. Cephesinde silikon cam giydirme ve renkli kompozit güneş kırıcı kullanılmıştır. İdari bina içerisinde danışma, bekleme alanları, sosyal tesis alanları, memur odaları, müdür ve müdür yardımcısı odası, arşiv, konferans salonu, revir ve wc'ler bulunmaktadır.

Şekil 75. Diyarbakir Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idari bina görüntüsü

İdari yapının girişinde kapı olarak alüminyum çerçeveli çift kanat cam kapı kullanılmıştır. İçeri girdikten sonra sağ kısımda danışma, merdivenin olduğu kısımda bekleme alanı bulunmaktadır. Giriş alanında zemin döşeme malzemesi olarak 60x60 seramik kullanılmıştır. Duvarlarda beyaz renkte iç cephe boyası kullanılmıştır. Yeterince gün ışığı almaktadır. Ayrıca 60x60 sıvı üstü LED aydınlatma armatürü kullanılmıştır.

Şekil 76. Diyarbakir Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idare binası danışma bölümü görüntüsü

İdari binada asansör bulunmamaktadır. Katlara iniş ve çıkış merdiven ile gerçekleştirilmektedir. Merdiven basamakları mermer kaplama ile kaplanmıştır. Korkuluklarda ise krom malzeme kullanılmıştır. Basamaklarda kaymayı önleyen şeritler bulunmamaktadır. Birinci katta zemin döşeme malzemesi olarak laminant parke kullanılmıştır. Merdivenlerde galeri boşluğu bulunmaktadır. İdari odalarda büro mobilyaları kullanılmış ve bu alanlarda tasarım anlamında çocuk ile ilişkili hiçbir unsur bulunmamaktadır.

Şekil 77. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idare binası merdiven görüntüsü

Şekil 78. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi müdür odası görüntüsü

Birinci katta interaktif kütüphane alanı olarak kullanılan bir oda bulunmaktadır. Bu odada 12 kişilik elips şeklinde masa, dört adet tek kişilik masa, bir adet öğretmen masası yer almaktadır. Duvarlara renkli lake boyalı raflar takılmıştır. Isıtma merkezi sistemle sağlanmaktadır.

Şekil 79. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi interaktif kütüphane görüntüsü

İdari binanın birinci katında gelen ziyaretçiler için bir bekleme alanı bulunmaktadır. Bekleme alanında U şeklinde özel yapılmış bir koltuk ve bir masa yer almaktadır. Yapının pencereleri yerden tavana kadar yükseklikte alüminyum çerçevelidir. Üç cepheden de ışık alan bekleme alanı 60x60 led aydınlatma armatürü ile aydınlatılmaktadır.

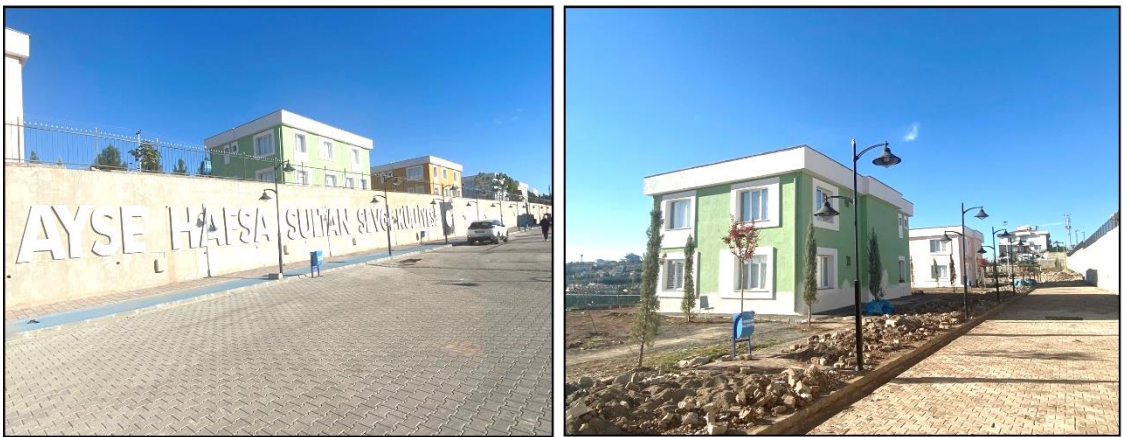
Şekil 80. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi idare binası oturma alanı fotoğrafı

Kurumun bahçesinde park alanı, basketbol sahası, futbol sahası, voleybol sahası ve tenis kortu bulunmaktadır. Bahçede yürüme alanlarında kilit taşı parke kullanılmıştır. Kurum yeni olduğu için kurumda bulunan park aletlerinde herhangi bir deformasyon söz konusu değildir. Park ve sahaların bulunduğu alanlarda kauçuk yer döşemesi kullanılarak çocuklar için gerekli önlemler alınmıştır. Genel olarak bahçede peyzaj uygulaması iyi yapılmış, bu alanda bulunan ağaçların etrafında oturma alanları oluşturulmuştur.

Şekil 81. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi bahçe fotoğrafı

Kurumda 8 adet villa bulunmaktadır. Villaların cephesinde beyaz söve yapı malzemesi kullanılmıştır. Her villa farklı renge boyanmıştır. Pencereleler, PVC penceredir.

Şekil 82. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi dış cephe görünüşü

5.5.3 Giriş

Villanın girişinde çelik kapı kullanılmıştır. Giriş alanında vestiyer ya da ayakkabılık bulunmamaktadır.

Şekil 83. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi evin giriş görüntüsü

5.5.4. Dinlenme Odası

Villa girişinde antre alanında dinlenme ve televizyon odası bulunmaktadır. Giriş zemininde döşeme malzemesi olarak laminat parke kullanılmıştır. Genel olarak duvarlara açık pembe boya uygulanmıştır. Kışın ısıtma doğal gaz ile yazın soğutma klima ile yapılmaktadır. Kalorifer peteklerinin etrafında herhangi bir koruma bulunmamaktadır.

Şekil 84. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi dinlenme alanı görüntüsü

5.5.5. Mutfak ve Yemek Odası

Dinlenme odasının yanında mutfak ve yemek odası bulunmaktadır. Mutfak ve yemek odası 35 m²'dir. Mutfağın zemin döşemesinde ve süpürgeliğinde 60x60 zemin seramiği kullanılmıştır. Mutfak dolapları yetersiz olduğu için depolama birimi olarak mdf lam bir dolap ve ahşap kaplama bir dolap bulunmaktadır. Yemek alanında altı kişilik bir yemek masası ve altı sandalye bulunmaktadır. Mutfak içinde bulunan pencereler doğal aydınlatma için yeterlidir.

Şekil 85. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi mutfak ve yemek yeme alanı görüntüsü

5.5.6. Etüt Odası

Zemin katta 12 m² olan bir etüt odası bulunmaktadır. Etüt odasında çocukların ders çalışmaları için masa ve sandalyeler bulunmaktadır. Mobilya boyutları çocukların kullanımına uygundur. Duvar önünde renkli mdf parçalardan oluşan bir kitaplık yer almaktadır. Etüt odası yeterince gün ışığı almaktadır. Gün ışığına ek olarak 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır.

Şekil 86. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi etüt odası görüntüsü

5.5.7. Etkinlik Odası

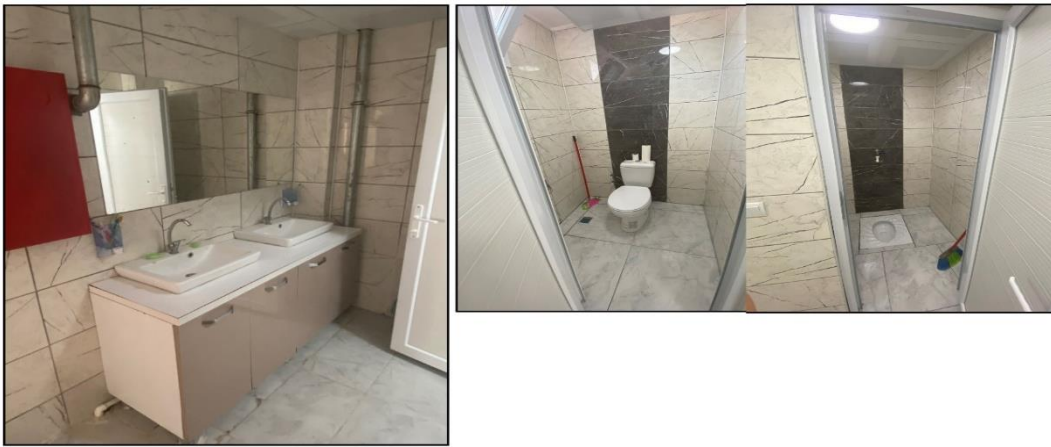
Etüt odasının yanında bir etkinlik odası bulunmaktadır. Oda da iki kişinin çalışabileceği masalar ve sandalyeler bulunmaktadır. Çocukların araç ve gereklilerini koyabileceği dolap bulunmaktadır. Ayrıca duvarda beyaz yazı tahtası yer almaktadır. Bu oda da genellikle resim, el işi vb. aktiviteler yapılmaktadır.

Şekil 87. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi etkinlik odası görüntüsü

5.5.8. Tuvalet

Zemin katta 8 m² olan bir tuvalet bulunmaktadır. Tuvalet zemin döşemesinde 60x60 seramik, duvar kaplamasında 30x60 seramik, tavan kaplamasında alüminyum asma tavan kullanılmıştır. Tavanda aydınlatma olarak yuvarlak spot kullanılmıştır. Tuvalette iki adet kabin bulunmaktadır. Kabin kapıları PVC kapıdır. Bir kabin alafranga tuvalet olarak, diğer kabin ise alaturka tuvalet olarak kullanılmaktadır. Tuvalette havalandırma penceresi bulunmaktadır. El yıkama alanında mdf lam dolap üzerinde iki adet tezgâh üstü lavabo bulunmaktadır.

Şekil 88. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi lavabo görüntüsü

5.5.9. Merdivenler

Merdiven mermer kaplama ve alüminyum korkuluklardan oluşmaktadır. Merdivenin altındaki boşluğa bir ayakkabılık ve ayaklı bir askılık yerleştirilmiştir. Bu askılık var olan ihtiyacı karşılamamaktadır. Ayakkabılık ve askılık merdiven altında hoş bir görüntü oluşturmamıştır.

Şekil 89. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi evin merdiven görüntüsü

5.5.10. Yatak Odası

Yatak odaları birinci katta yer almaktadır. Bu katta 22 m² lik bir antre bulunmaktadır. Bu katta zemin döşeme malzemesi olarak laminant parke kullanılmıştır. Dört adet yatak odası bulunmaktadır. Bu yatak odalarının üç tanesi ortalama 18 m², bir tanesi 25 m²'dir. Planda odalar üç kişilik olarak tefrişatlandırılmış fakat şu anda kurumda iki oda iki kişilik, iki oda üç kişilik olarak kullanılmaktadır. Çocuk sayısının artması durumunda odadaki yatak sayısı arttırılabilmektedir. Genel olarak odalarda yatak olarak tek kişilik baza ve her bir kişiye ait bir dolap temin edilmiştir. Odalarda bulunan mobilyalar standart ölçülerdedir.

Şekil 90. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi yatak odası görüntüsü

5.5.11. Banyo

Birinci katta 15 m² olan bir banyo bulunmaktadır. Banyonun içerisinde çamaşır bölümü mevcuttur. Çamaşır bölümü için bir adet çamaşır makinesi ve bir adet çamaşır kurutma makinesi vardır. Banyo zemin döşemesinde 60x60 zemin seramiği, duvar kaplamasında 60x30 duvar seramiği, tavanda alüminyum asma tavan bulunmaktadır. Banyo içerisinde üç adet kabin vardır. Kabin kapıları PVC malzemeden yapılmıştır.

Şekil 91. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi banyo görüntüsü

5.5.12. Depo

Merdivenin sağ tarafında depo olarak kullanılan 6 m² bir oda vardır. Bu odada kullanılmayan halılar ve fazla olan kıyafetler depolanmaktadır. Aynı zamanda bu odada elektrik panosu bulunmaktadır. Odadan çatıya çıkış için kullanılan bir merdiven bulunmaktadır.

Şekil 92. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi depolama alanı görüntüsü

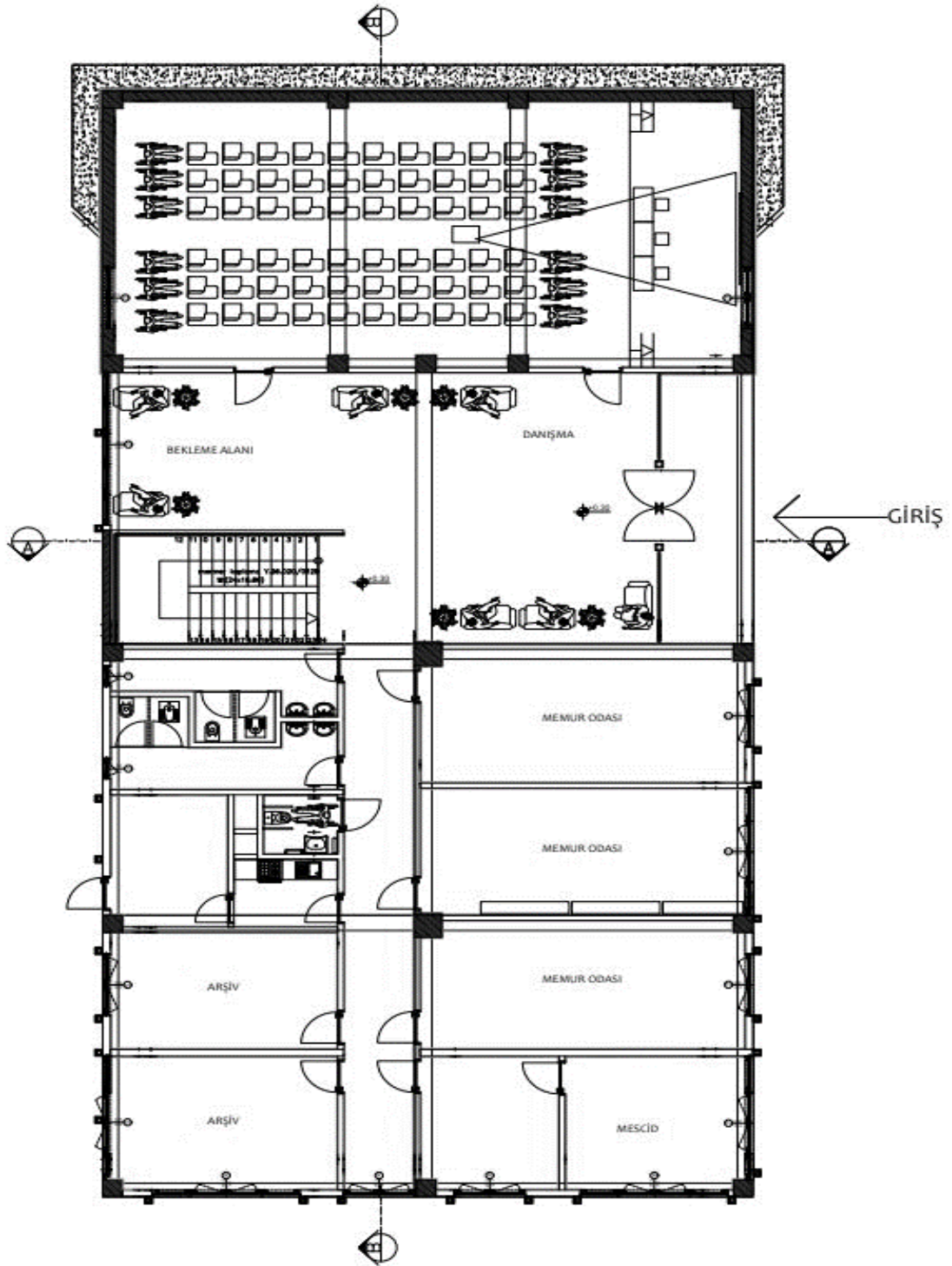
Kurumda kullanılan kapılar beyaz lake boyalı panel kapılardır. Kapıların kol yükseklikleri standartlara uygundur. Kapı açılış yönleri ise iç kısma doğrudur. Genel olarak iklimlendirme sistemi olarak merkezi ısıtma sistemi kullanılmaktadır. Peteklerin tesisatları sıva altı olarak yapılmış ve etrafında herhangi bir koruyucu kullanılmamıştır. Yangın merdiveni bulunmamaktadır. Genel olarak kurumun tamamında doğal aydınlatma yeterlidir. Yapay aydınlatma olarak yapılarda sıva üstü LED aydınlatmalar kullanılmıştır. Tavanda yangın sensörleri bulunmaktadır.

Şekil 93. Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi ev kapı ve pencere görüntüsü

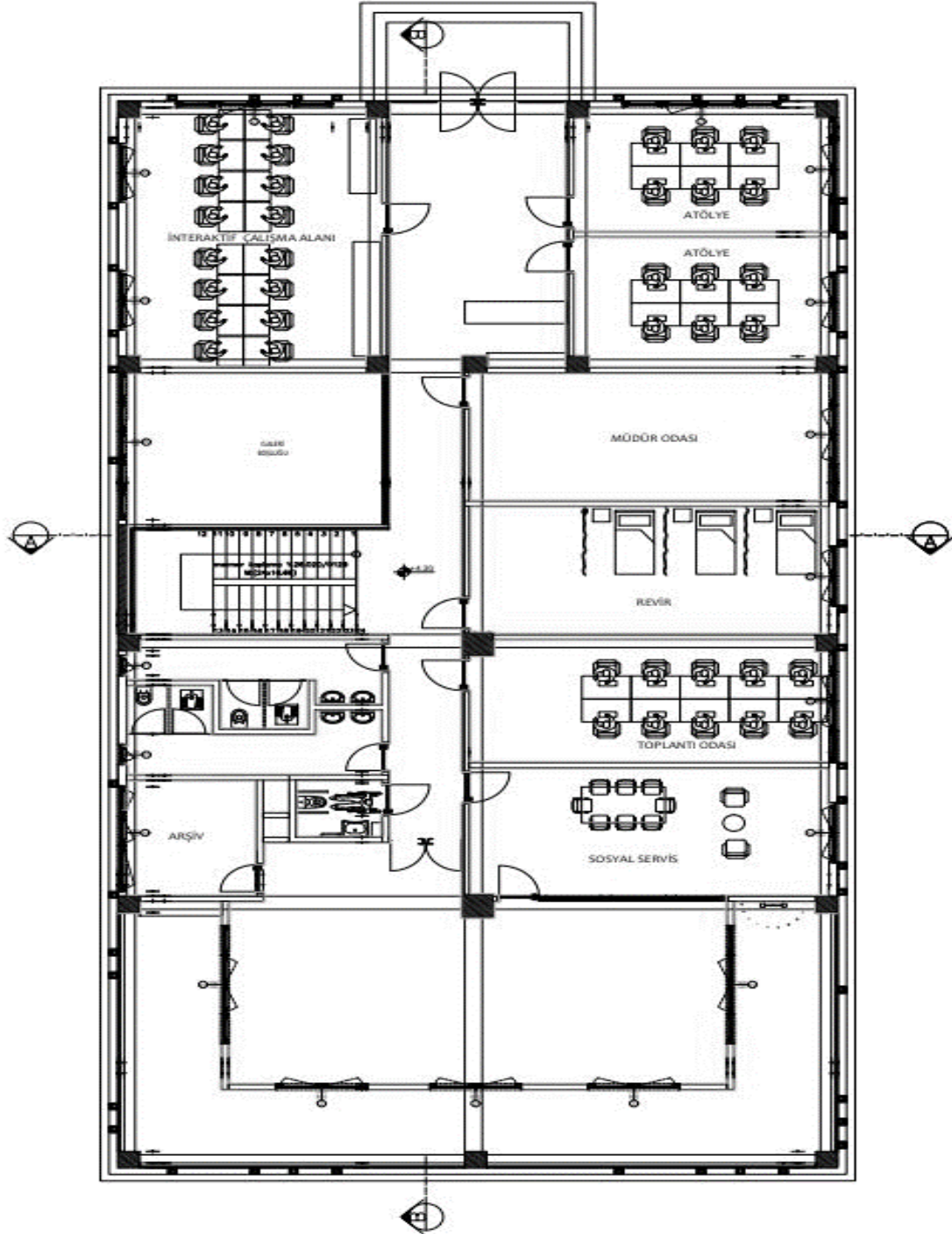
Tablo 17.

Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Zemin Kat Plan

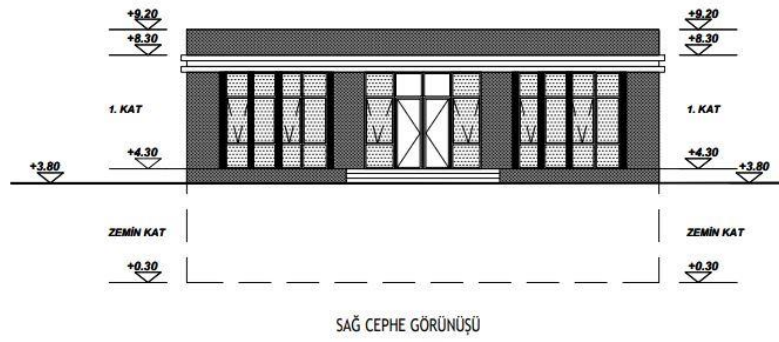
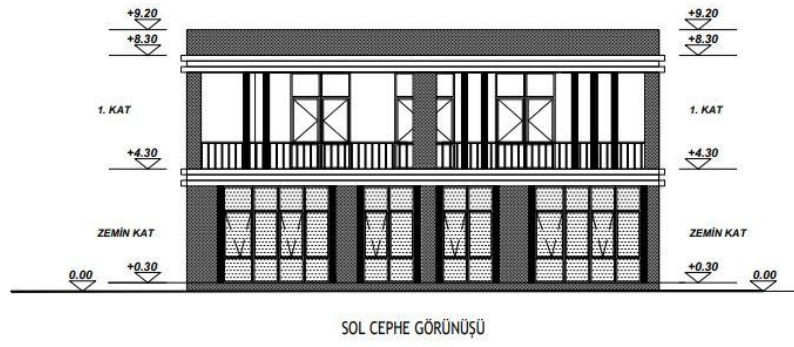
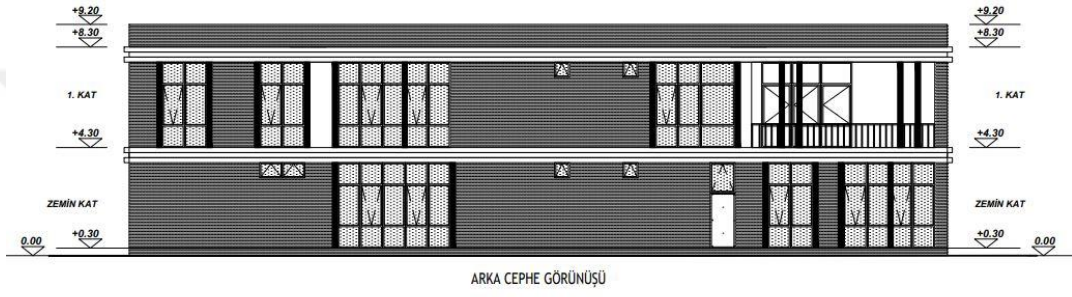
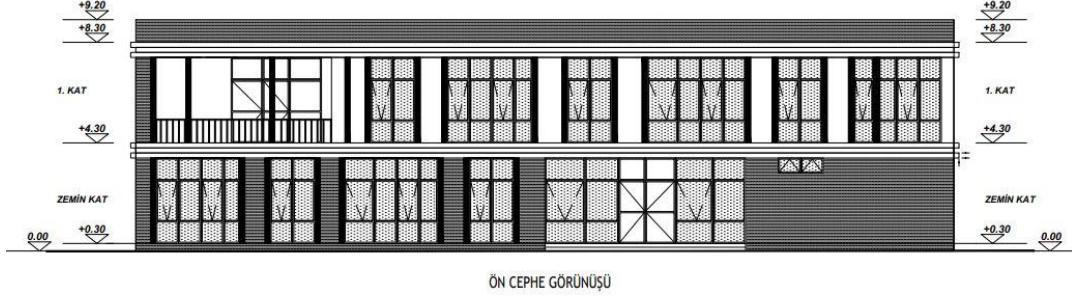

Tablo 18.

Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Birinci Kat Plan

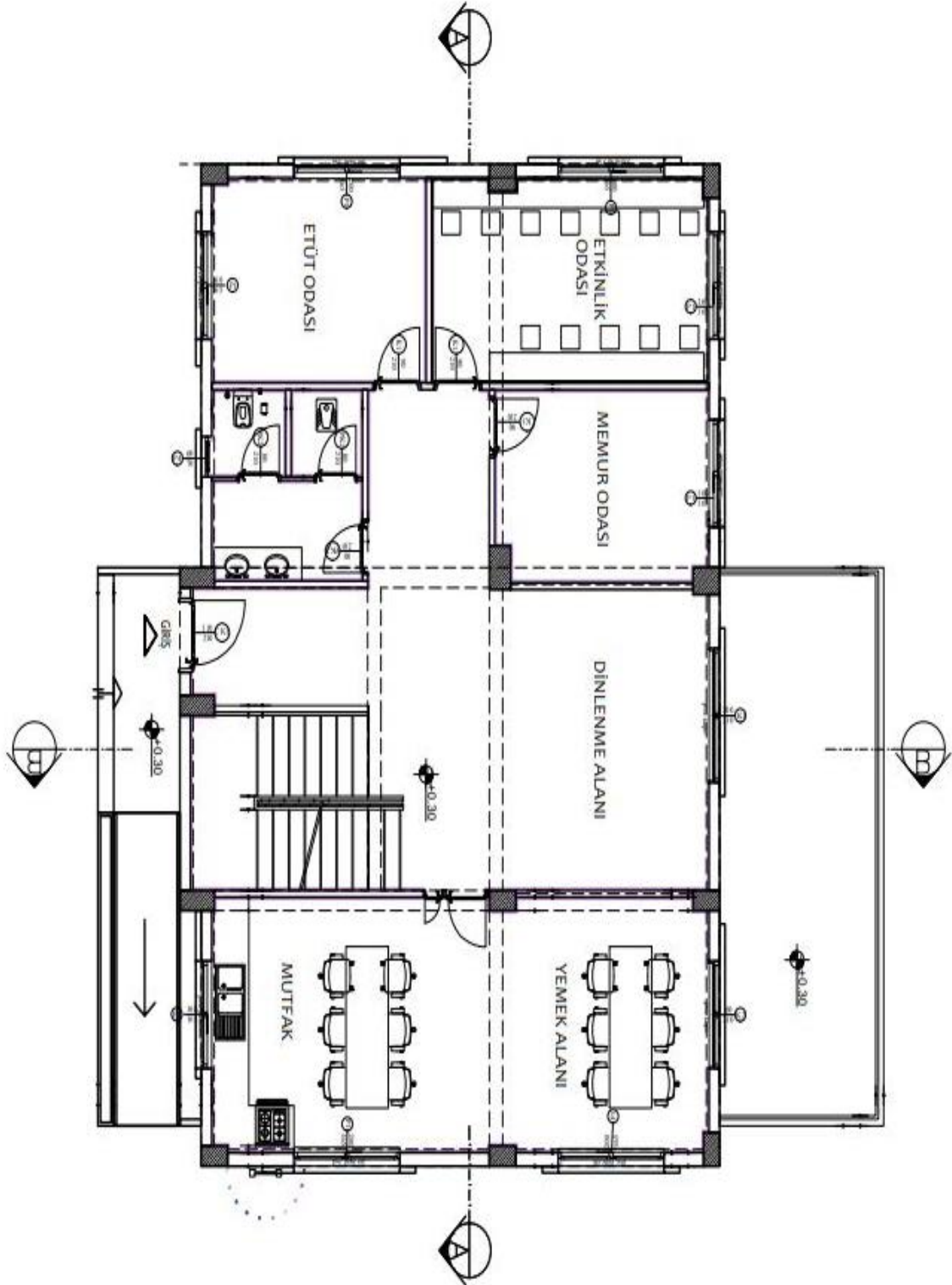

Tablo 19

Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi İdari Bina Cephe Görünüşleri

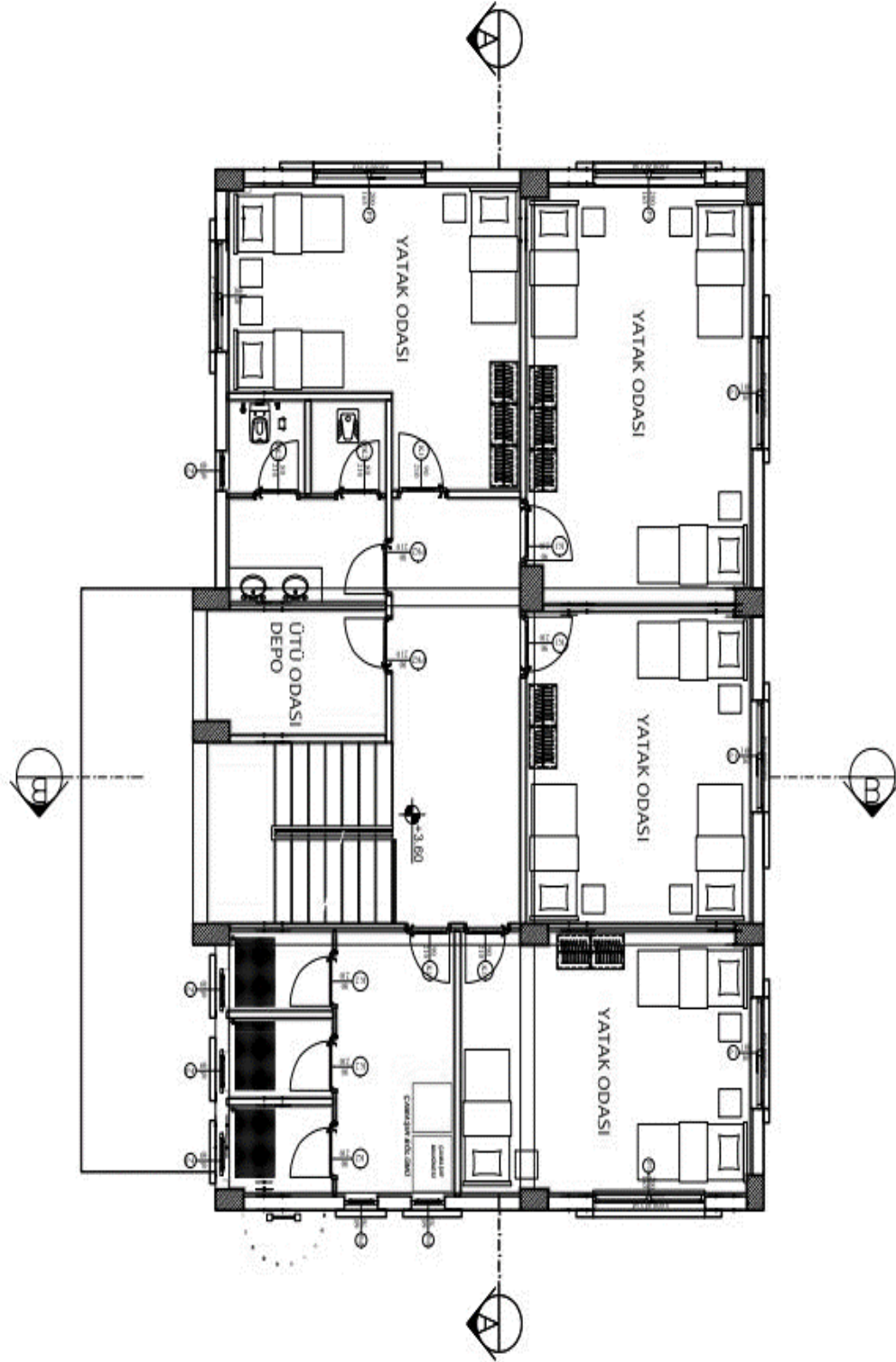
Tablo 20

Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Villa Zemin Kat Planı

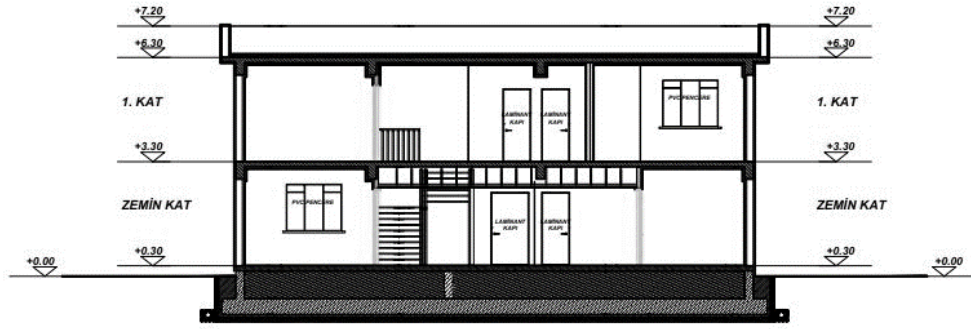

Tablo 21.

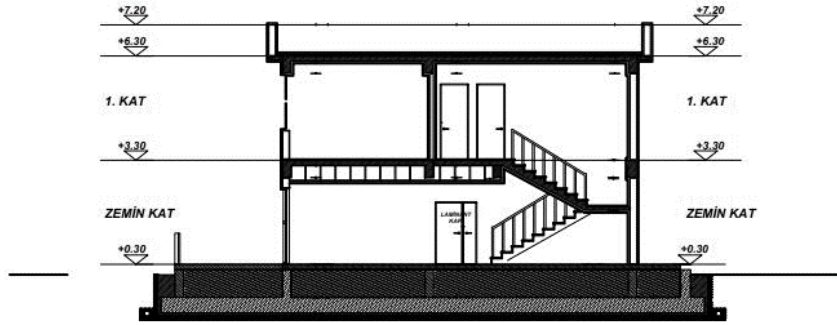
Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Villa Zemin Kat Planı

Tablo 22.

Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Villa Kesitler

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

Tablo 23.

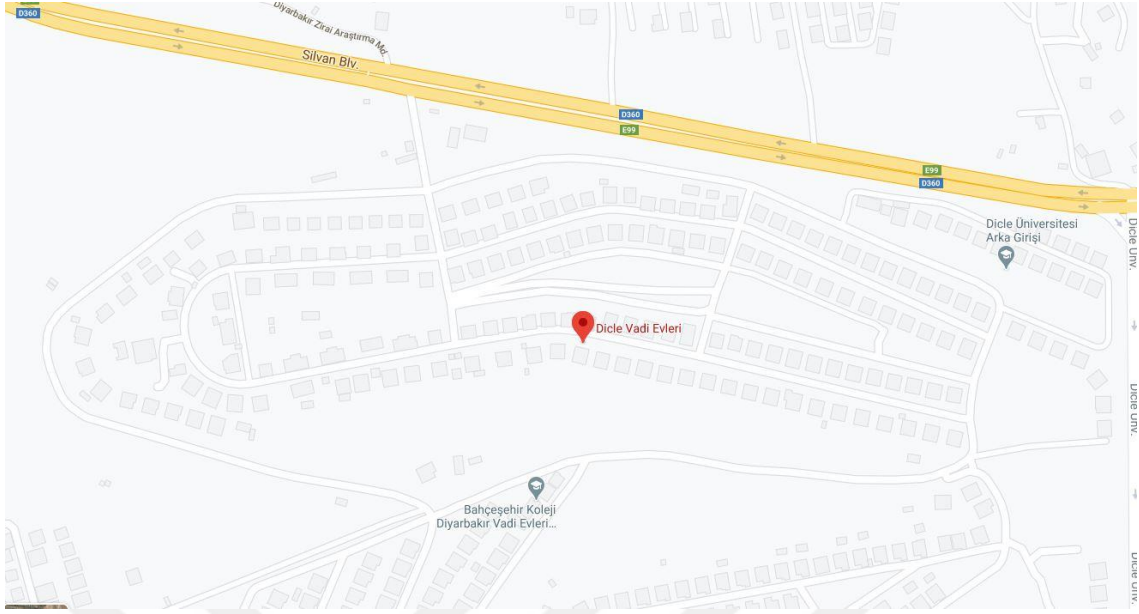
Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evi Sitesi Cephe Görünüşleri

Tablo 24

Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Genel Kullanım ve Genel Bilgiler

DANIŞMA	TOPLANTI ODASI	UYKU ODASI	SAGLIK ODASI	OYUN ODASI	ETKİNLİK ODASI	ZİYARETÇİ ODASI	PERSONEL ODASI	MÜDÜR ODASI
VAR	YOK	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK
*	*	*	*	*	*	*	*	*
BLOK KÖŞESİ	MÜZİK KÖŞESİ	DRAMATİK OYUN KÖŞESİ	EVÇİLİK KÖŞESİ	KİTAP KÖŞESİ	MASA OYUNCAKLARI KÖŞESİ	ATATÜRK KÖŞESİ	ÇOK AMAÇLI KÖŞESİ	
VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
*	*	*	*	*	*	*	*	*
BİLGİSAYAR ODASI	BEDENSEL AKTİVİTE SALONU	SANAT ve SERGİ SALONU	ÇOK AMAÇLI ALANLAR	YEMEK ODASI	MUTFAK	ZİYARETÇİ ODASI	DEPO ARŞİV	
VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR
*	*	*	*	*	*	*	*	*
OTOPARK	TANIMLI GİRİŞ	AÇIK OYUN ALANI	BAHÇE/ YEŞİL ALAN	YANGIN MERDİVENİ	TEKNİK GEREKSİNİM ALANLARI	ÇEVRE DUVARI	GÜVENLİK KULÜBESİ	SİĞİNAK
VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR
*	*	*	*	*	*	*	*	*
BİNA YAPISI	BİNA DURUMU	TRAFİK YOĞUNLUĞU	ULAŞIM	AYKIRI YAPI	CEPHE DURUMU	MERDİVEN	ASANSÖR	
TEK KATLI	ESKİ	YENİ	AZ	ÇOK	KOLAY	ZOR	RENKLİ	SADE
*	*	*	*	*	*	*	*	*
TAVAN DURUMU	DUVAR DURUMU	MERDİVEN DURUMU	DÖŞEME DURUMU	KAPI DURUMU	BAHÇE DÜZENLERİ	OYUN ALANI DÜZENİ	OYUN ODASI DÜZENİ	
İYİ	KÖTÜ	İYİ	KÖTÜ	İYİ	KÖTÜ	İYİ	KÖTÜ	KÖTÜ
*	*	*	*	*	*	*	*	*
GENEL AYDINLANMA DURUMU								
YETERLİ								
YETERLİ								
YETERLİ								
YETERLİ								
İDARİ ODA SAYISI	TUVALET ve LAVABO SAYISI (personel)	TUVALET LAVABO SAYISI (Çocuk)	ETKİNLİK ODA SAYISI	DEPO SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	PERSONEL SAYISI		
7	2 bay 2 bayan 2 engelli	Her evde 2 lavabo 1 banyo	4	Her evde 1 depo	90	62		

5.6. Sur Çocuk Evleri Sitesi Bulunduğu Konum

Şekil 94. Sur Çocuk Evi Sitesi Konumu

5.6.1. Sur Çocuk Evleri Sitesi Genel Bilgiler

Sur çocuk evleri sitesi, çocuk evi olarak inşa edilen bir yapı değildir. Diyarbakır'da 2010 yılında yapılan Dicle Vadi Villaları'nın içerisinde, 2016 yılında yan yana beş villanın çocuk evine dönüştürülmesi ile oluşturulmuş bir kurumdur. Sur Çocuk Evleri Sitesi konum olarak; Kıtılbıl mahallesi, 21280 sokak, Dicle Vadi Evleri, Sur/Diyarbakır adresinde bulunmaktadır. Trafik yoğunluğunun olmadığı, şehir yoğunluğundan uzak bir bölgede konumlanmaktadır. Kurum, Dicle Vadi Evleri sitesinin içerisinde kaldığı için ulaşım yönünden sıkıntılı bir bölgededir. Giriş alanı göz önünde değildir, yönlendirme tabelası bulunmamaktadır. Evlerin cephesinde herhangi bir bilgilendirme tabelası yoktur. Dışarıdan bakıldığı zaman yapının çocuk evi sitesi olduğu anlaşılmamaktadır. Beş villa içerisinde; bir villa idari bina, bir villa sosyal tesis, üç villa çocuk evi olarak hizmet vermektedir.

Şekil 95. Sur Çocuk Evi Sitesi genel görünüm

Şekil 96. Sur Çocuk Evi Sitesi giriş

5.6.2. Giriş

Sitenin otoparkı bulunmamaktadır. Sitenin ana girişi idari yapının olduğu villadan yapılmaktadır. İdari yapı olarak kullanılan villanın önünde güvenlik kulübesi bulunmaktadır. Siteye girişler kontrollü bir şekilde olmaktadır. Güvenlik kulübesi, daha sonradan bahçe kapısının önüne konumlandırılmış prefabrik bir yapıdır.

Bahçe kapısı ile rüzgârlık arasında kalan güvenlik alanında yağışlı hava şartlarından korunmak amacıyla yapılmış PVC lambri sundurma mevcuttur. Giriş zemin döşemesinde doğal taş ve kilit taşı kullanılmıştır. Yapıya daha sonradan eklenmiş bir rüzgârlık bulunmaktadır. Rüzgârlık alanı, alüminyum çerçeveli camekan ile

oluşturulmuştur. Rüzgârlık alanından sonra yapıya giriş için ahşap kaplama çelik kapı mevcuttur.

Şekil 97. Sur Çocuk Evi Sitesi giriş kapısı

5.6.3. İdari Bina

İdari yapı iki kattan oluşmaktadır; yapıda mutfak, bekleme alanı, revir, müdür odası, memur odası, toplantı odası ve arşiv bulunmaktadır. Zemin katta antre ve mutfak alanında zemin döşemesi olarak 30x60 zemin seramiği, odalar ve bekleme alanlarında laminat parke kullanılmıştır. Zemin döşemesi olarak kullanılan laminat parke birçok yerde deformasyona uğramıştır. Bekleme alanında iki adet üçlü, iki adet tekli koltuk bulunmaktadır. Bekleme alanında arka bahçeye çıkış için kapı mevcuttur. Yapı konut olarak inşa edilip daha sonradan çocuk evine dönüştürüldüğü için genel olarak yapıda bir plansızlık mevcuttur. Bekleme alanının bir kısmı pimapen bölücü ile bölünüp, mutfağa dahil edilerek yemekhane oluşturulmuştur.

Şekil 98. Sur Çocuk Evi Sitesi bekleme alanı

Bekleme alanının sağ tarafında revir bulunmaktadır. Revir de bir yatak, bir dolap, doktor için masa ve sandalye, bekleme için sedir ve sehpa mevcuttur. Duvar boyası olarak su bazlı plastik boya kullanılmış, pencere kenarlarında nem ve rutubet oluşmuştur. Revir de oluşan bu rutubet çocukların sağlığı için olumsuz bir durumdur. Revir de üç pencere bulunup, mekân yeterince gün ışığı almaktadır.

Şekil 99. Sur Çocuk Evi Sitesi revir

Yapıda asansör bulunmamaktadır. Birinci kata çıkışlar merdiven ile yapılmaktadır. Merdivenin altında kalan kısım ahşap kapaklar ile kapatılmış ve küçük bir depolama alanı oluşturulmuştur.

Merdiven ahşaptan olup sahanlığı yoktur ve ahşap işlemeli korkuluktan oluşmaktadır. Merdiven basamakları aşınmış, ahşap çizilmiş ve deformasyona uğramıştır. Merdiven basamaklarında kaydırmaz bant bulunmamaktadır. Birinci katta olan galeri boşluğunun etrafında merdiven korkuluğu devam ettirilmiştir.

Şekil 100. Sur Çocuk Evi Sitesi idari bina merdiven

Birinci katta müdür odası, memur odası, toplantı odası, arşiv bulunmaktadır. Genel olarak duvarlarda açık renk su bazlı plastik boya kullanılmıştır. Zemin döşemesinde laminat parke kullanılmıştır. Bu odalar idari alan olduğu için büro mobilyaları kullanılıp, bu odalarda çocuklara uygun tasarım unsurları bulunmamaktadır.

Şekil 101. Sur Çocuk Evi Sitesi idari bina müdür odası

5.6.4. Bahçe ve Sevgi Kümesi

Yapı daha sonradan çocuk evine dönüştürüldüğü için açık oyun alanı, spor sahaları ve oyun parkı yoktur. Villaların bahçe kısmında olan küçük alanlarda bazı zamanlar futbol ve voleybol turnuvaları yapılmaktadır. Ancak bu turnuvalar profesyonel olmamakla birlikte çocukların açık oyun alanı ihtiyacını karşılamamaktadır. Bahçe içerisinde kalan 12 m² lik bir alan tel çitler ile çevrilerek sevgi kümesi oluşturulmuştur. Evler arasında geçiş yapmak için bahçe içerisinde kilit taşı yürüyüş yolu vardır.

Şekil 102. Sur Çocuk Evi Sitesi bahçe

Şekil 103. Sur Çocuk Evi Sitesi Sevgi kümesi

Beş villanında cephe tasarımları aynıdır. Çatı tipi, kiremit kaplı birleşik kırma çatıdır. Yapıların dış cephesinde söve kaplama kullanılmıştır. Cephe de iki farklı renk mevcuttur. Yapıya daha sonradan eklenen alüminyum çerçeveli cam rüzgarlık cephenin bütünlüğünü bozmuştur. Cephede genellikle tek kanatlı PVC pencere bulunmaktadır. Ön görünüşte giriş alanının üst kısmında tuğla cam mevcuttur. Cephenin arka bahçeye bakan kısmında bahçeye açılan PVC camekan kapı bulunmaktadır. Yapıyla bütünlük sağlayan kiremit kaplı sundurma yapılmıştır. Sundurmanın altında kalan kısım balkon olarak kullanılıp, zemin döşemesinde mermer kaplama, duvarlarda söve devam etmiştir.

Şekil 104. Sur Çocuk Evi Sitesi cephe görünüşü

Şekil 105. Sur Çocuk Evi Sitesi ev giriş alanı

5.6.5. Çocuk Evi Giriş ve Dinlenme Alanı

Giriş kapısından girdiğimizde büyük bir yaşam alanı bulunmaktadır. Yaşam alanının zemin döşemesinde laminat parke kullanılmıştır. Parkenin bir kısmı daha sonradan yapıldığı için birleşim yerinde profil kullanılmıştır. Duvarlarda açık renk su bazlı plastik boya kullanılmıştır. Mekânda sağ ve sol tarafta bulunan pencereler doğal aydınlatma için yeterlidir. Yapay aydınlatma olarak üç farklı avize bulunmaktadır. Odanın bir tarafı televizyon alanı, diğer tarafı oturma alanı olarak kullanılmaktadır. Mekânda kullanılan mobilyalar ve planlama düzeni olarak ev ortamı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Şekil 106. Sur Çocuk Evi Sitesi yaşam alanı

Şekil 107. Sur Çocuk Evi Sitesi yaşam alanı 2

Plan da şömine için yapılan duvar çocuk evinde işlevine uygun kullanılmamış, önüne akvaryum konumlandırılmıştır. Akvaryumun elektrik ihtiyacı için çoklu priz kullanılıp, prizin kabloları odanın ortasında dağınık bir şekilde durmaktadır. Bu durum görüntü kirliliği oluşturmakla birlikte çocuklar için tehlikelidir. Duvarın sağ tarafında mutfak, yemek alanı ve tuvalete geçiş, sol tarafta etüt odası ve birinci katta çıkmak için merdivene geçiş bulunmaktadır. Antre kısmında zemin döşemesi seramiktir.

Şekil 108. Sur Çocuk Evi Sitesi yaşam alanı 3

5.6.6. Mutfak ve Yemek Alanı

Mutfak zemin döşemesinde 30x60 zemin seramiği kullanılmıştır. Duvarlarda açık renk su bazlı plastik boya bulunmaktadır. Tezgâh alın kısmında 30x60 kahverengi krem tonlarında seramik kullanılmıştır. Mutfak kapısı beyaz pvc'dir. Mutfak, U mutfak tipinde konumlandırılmıştır. Mutfak dolapları md f ahşap kaplamadır. Yemek alanı da mutfak içerisinde çözümlenmiştir. Altı kişilik bir yemek masası mevcuttur. Mutfakta bir tane

çift kanat pvc pencere, iki tane tek kanat pvc pencere, bir tane bahçeye açılan pvc kapı bulunmaktadır. Mekân bu açıklıklardan yeterince gün ışığı almaktadır. Yapay aydınlatma olarak iki tane spiral ampul kullanılmıştır.

Şekil 109. Sur Çocuk Evi Sitesi mutfak ve yemek yeme alanı

Şekil 110. Sur Çocuk Evi Sitesi mutfak kapı görüntüsü

5.6.7. Tuvaletler

Tuvalet zemin döşemesinde açık mavi tonlarında 60x60 zemin seramiği kullanılmıştır. Duvarlarda krem ve kahverengi tonlarda seramik kullanılmıştır. Tuvalet alaturka tuvalet olarak kullanılmaktadır. Musluk tesisatı duvarın üst yüzeyinde gözükmektedir. Tezgâh üstü lavabo kullanılıp altında tek çekmeceli bir dolap bulunmaktadır. Dolap zemine oturmamış, yerden yüksektir. Bu durum temizlik açısından kolaylık sağlamaktadır. Duvara sabitlenmiş floresan aydınlatma mevcuttur.

Şekil 111. Sur Çocuk Evi Sitesi tuvalet

5.6.8. Etüt Odası

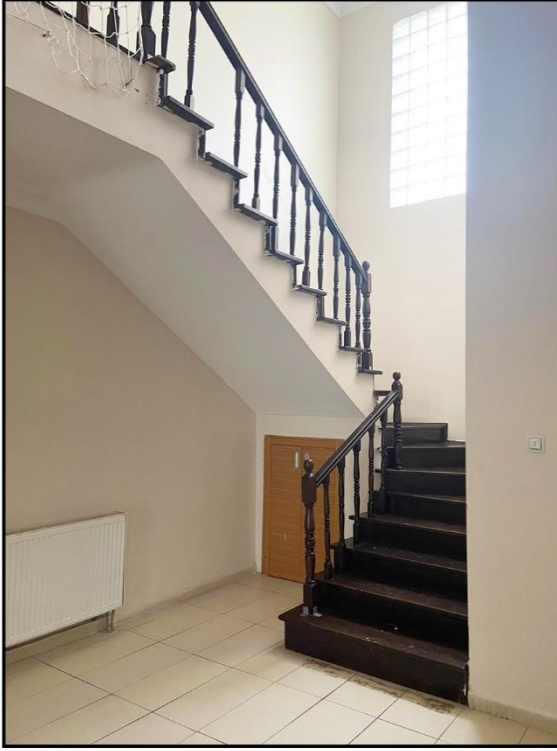
Etüt odası zemin döşemesinde laminat parke kullanılmıştır. Duvarlarda açık renkli su bazlı plastik boya kullanılmıştır. İki adet ahşap desenli pvc pencere bulunmaktadır. Ortamın aydınlatılması için spiral ampul kullanılmıştır. Odanın ısıtılması için petek mevcuttur. Odanın giriş kapısı panel kapı olarak tercih edilmiştir. Genel olarak oda da bulunan mobilyalar etüt odası işleyişine uygun değildir.

Şekil 112. Sur Çocuk Evi Sitesi etüt odası

Merdiven döşemesi olarak ahşap döşeme tercih edilmiştir. Korkuluklar ahşap işlemeli ayaklardan oluşmaktadır ve zeminle bütünlük sağlanması için aynı tonda vernik atılmıştır. Merdivenin dönüş alanının olduğu duvarda mekanın aydınlatılması için cam tuğla kullanılmıştır.

Galeri boşluğundan dolayı merdivende kullanılan ahşap işlemeli ayaklar bütünlüğün sağlanması için aynı şekilde devam etmiştir. Korkuluklarda kırılan ayaklar mevcuttur, galeri boşluğundan dolayı tehlikeli bir durum oluşmaması için tavanla zemin arasında güvenlik filesi kullanılmıştır. Merdiven altında kalan boşluk depolama alanı olarak kullanılmaktadır. Alanı kapatmak için iki adet mdf'lamdan imal edilmiş kapak kullanılmıştır. Zemin döşemesi olarak 30x60 seramik seramik kullanılmıştır.

Şekil 113. Sur Çocuk Evi Sitesi merdiven ve merdiven altı dolap

Şekil 114. Sur Çocuk Evi Sitesi merdiven güvenlik filesi

Hol zemin döşemesinde laminat parke kullanılmıştır. Duvarlarda açık renkli su bazlı plastik boya devam etmiştir. Tavanda acil durumlar için yönlendirme tabelaları mevcuttur.

Kapılarda genel olarak panel kapı tercih edilmiştir. Kapıların üst kısmına kapıyla aynı malzmede taç kullanılmıştır. Kapıların üzerinde yapıştırılan sticerlar sonrasında kaldırıldığı için kötü bir görüntü oluşturmuştur. Mekanda kullanılan süpürgelikler zemin döşemeleri ile aynı renkte değildir.

Şekil 115. Sur Çocuk Evi Sitesi kapı

5.6.9. Yatak Odası

Yatak odasında ihtiyaca göre 3 kişinin kalabileceği şekilde konumlandırma yapılmıştır. Zemin döşemesinde laminat parke kullanılmıştır. Zemin üzerinde mobilyaların sürüklenmesinden dolayı deformeler oluşmuştur. Duvarda açık renkli su bazlı plastik boya kullanılmıştır. Oda da üç tane pencere bulunmaktadır. Bu sebeple oda yeterli derecede doğal ışık almaktadır. Duvarlarda batık kapakları bulunmadığı için kablolar dışarıya doğru sarkmaktadır ve bu durum kötü görüntü oluşturmakla birlikte çocuklar için tehlikeli bir durum yaratmaktadır. Çocukların ihtiyaçlarına göre 3 adet giysi dolabı mevcuttur. Ortam ısısı kalorifer peteği ile sağlanmaktadır. Yapı normalde ev olarak inşa edildiği için bazı odaların içerisinde ebeveyn lavabo mevcuttur.

Şekil 116. Sur Çocuk Evi Sitesi üç kişilik yatak odası

İkinci yatak odasında dört kişinin kalabileceği şekilde konumlandırma yapılmıştır. Zemin döşemesinde laminant parke kullanılmıştır. Duvarda açık renkli su bazlı plastik boya kullanılmıştır. Yatak odasında balkon mevcut olduğundan bu odadaki pencereler diğer odada bulunan pencerelerden daha büyük yapılmıştır. Balkona açılan kapı ve pencereler pvc malzemeden imal edilmiştir. Oda da ısıtma için kalorifer peteği ve iklimlendirme için klima kullanılmaktadır. Yapı konut olarak inşa edildiği için bu oda da ayrı bir giyinme odası ve banyo mevcuttur. Giyinme odasının zemininde kullanılan parke deformasyona uğramıştır. Zeminde yer yer sökülmeler ve şişmeler bulunmaktadır. Odanın aydınlanması için spiral ampul kullanılmıştır. Çocukların ihtiyaçları doğrultusunda odaya giysi dolabı konumlandırılmıştır.

Şekil 117. Sur Çocuk Evi Sitesi dört kişilik yatak odası

Banyo zemin döşemesi olarak açık renklerde 40x40 seramik kullanılmıştır. Duvarda kahve ve bej tonlarında seramik kullanılmıştır. Tek kanatlı pvc pencere mevcuttur. Banyoda pvc malzemeden imal edilmiş sürgü kapaklı duşa kabin mevcuttur.

Tezgâh üstü lavabo kullanılıp altında iki kapaklı bir dolap bulunmaktadır. Dolap zemine oturmamış, yerden yüksektir. Bu durum temizlik açısından kolaylık sağlamaktadır. Duvara montelenmiş iki adet tek kapaklı dolap ve raf mevcuttur. Banyo içerisinde klozet mevcuttur.

Şekil 118. Sur Çocuk Evi Sitesi dört kişilik yatak odası tuvalet banyo

5.6.10. Ütü Odası ve Depo

Ütü odasının zemin döşemesinde laminant parke kullanılmıştır. Duvarda açık renkli su bazlı plastik boya kullanılmıştır. Tavanda beyaz tavan boyası kullanılmıştır ve renkli yıldız yapıştırımlarla tavana renk katılmıştır. İki adet tek kanatlı pvc pencere mevcuttur. Yıkanan elbiselerin kuruması için kurutma askısı kullanılmaktadır.

Şekil 119. Sur Çocuk Evi Sitesi ütü odası

5.6.11. Banyo

Genel banyonun zemin döşemesinde açık renkli 60x60 seramik kullanılmıştır. Duvarlarda kahve ve bej tonlarında seramik kullanılmıştır. Banyonun ışık alması için pencere yerine cam tuğla kullanılmıştır. Banyoda pvc den imal edilmiş duş kabini mevcuttur fakat duş kabinin plastik camları kırılmıştır bu durum çocuklar için tehlike arz etmektedir. Tezgâh üstü lavabo kullanılıp altında iki kapaklı bir dolap bulunmaktadır. Dolapta kullanılan ayaklar yüksek olduğu için temizlik açısından kolaylık sağlamaktadır. Duvara montelenmiş iki adet tek kapaklı dolap ve raf mevcuttur. Banyo içerisinde klozet mevcuttur. Çamaşır makinası giriş kapısının olduğu kısıma bırakılmıştır makinenin üst kısmına banyoda kullanılan gerekli malzemeler için iki kapaklı mdf'lam dan dolap kullanılmıştır.

Şekil 120. Sur Çocuk Evi Sitesi genel banyo

5.6.12. Sosyal Tesis ve Atölyeler

Sosyal tesis olarak kullanılan villanın giriş kapısından girdiğimizde büyük bir alan bulunmaktadır, alanda şu anlık herhangi bir mobilya tefrişatı bulunmamaktadır. Mekân da sağ ve sol tarafta bulunan pencereler doğal aydınlatma için yeterlidir. Duvarlarda bulunan kabloların açıkta olması ve buat kapaklarının olmaması hem mekan da kötü görüntü sergilemektedir hem de tehlike oluşturmaktadır.

Şekil 121. Sur Çocuk Evi Sitesi sosyal bina giriş

Masa tenisi odasının zemin döşemesinde laminant parke kullanılmıştır. Duvarlarda açık renkte su bazlı plastik boya kullanılmıştır. Duvar boyası birkaç yerde zarar görmüştür. Odada üç pencere bulunduğu için iyi derecede ışık almaktadır. Odayı ortalayacak şekilde odaya masa tenis konumlandırılmıştır.

Şekil 122. Sur Çocuk Evi Sitesi masa tenisi odası

Tesiste bir sinema odası bulunmaktadır. Sinema odası aktivite yapılacağı zaman açılan bir odadır. Oda da iki adet televizyon bulunmaktadır. Televizyonun birisinde oyun oynamak için sistem kurulmuştur. İki adet tek kanatlı pvc pencere mevcuttur. Televizyon için çekilen kablo hattı sıva üstünden çekilmiştir, kabloların dışarıda olmaması için plastik kanal kullanılmıştır. Odada televizyon ünitesi görevi görebilecek mobilya tefrişatı olmadığı için oyun konsolu sehpa üzerine bırakılmıştır. Oda içerisinde metal ayaklı sandalyeler bulunmaktadır.

Şekil 123. Sur Çocuk Evi Sitesi sinema odası

Etkinlik odasının zemin döşemesinde laminant parke kullanılmıştır. Duvarlarında açık renkte su bazlı plastik boya kullanılmıştır. Etkinlik odasında balkon mevcuttur ve yeterince açıklık bulunduğu için doğal ışık yeterlidir. Balkona açılan kapı ve pencereler pvc malzemeden imal edilmiştir. Duvarlara çocukların çalışmaları asılmıştır. Oda da sadece bir masa ve beş adet sandalye bulunmaktadır. İşleve uygun tefrişatlandırma yapılmadığı için etkinlik esnasında verimli bir çalışma sağlanamamaktadır.

Şekil 124. Sur Çocuk Evi Sitesi etkinlik odası (1)

Tesiste bilgisayar odası da bulunmaktadır. Odanın kapısından içeri girildiğinde karşı duvarda bir delik bulunmaktadır. Odada kullanılan masalar işlevine uygun masa olmadığı için masaya bırakılan bilgisayarlar ve kasalar dağınık bir görüntü

sergilemektedir. Prizlerin ve kabloların dağınık olması ve sol tarafta bulunan prizlerin yerinden çıkması tehlikeli durumlara yol açabilir.

Şekil 125. Sur Çocuk Evi Sitesi etkinlik odası bilgisayar odası

Projeksiyon odasında tavanda projeksiyon cihazı bulunmaktadır perde olmadığından direkt duvara yansıma yapılmaktadır. Odanın kullanılacağı durumlarda diğer odalardan getirilen sandalyeler ile kullanılmaktadır.

Şekil 126. Sur Çocuk Evi Sitesi projeksiyon odası

Tablo 25.

Sur Çocuk Evi Sitesi zemin kat planı

Tablo 26.

Sur Çocuk Evi Sitesi birinci kat planı

Tablo 27.

Diyarbakır Sur Çocuk Evleri Genel Kullanım ve Genel Bilgiler

DANIŞMA	TOPLANTI ODASI	UYKU ODASI	SAĞLIK ODASI	OYUN ODASI	ETKİNLİK ODASI	ZİYARETÇİ ODASI	PERSONEL ODASI	MÜDÜR ODASI
VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *
BLOK KÖŞESİ	MÜZİK KÖŞESİ	DRAMATİK OYUN KÖŞESİ	EVCİLİK KÖŞESİ	KİTAP KÖŞESİ	MASA OYUNCAKLARI KÖŞESİ	ATATÜRK KÖŞESİ	ÇOK AMAÇLI KÖŞESİ	
VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *
BİLGİSAYAR ODASI	BEDENSEL AKTİVİTE SALONU	SANAT ve SERGİ SALONU	ÇOK AMAÇLI ALANLAR	YEMEK ODASI	MUTFAK	ZİYARETÇİ ODASI	DEPO ARSİY	
VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *
OTOPARK	TANIMLI GİRİŞ	AÇIK OYUN ALANI	BAHÇE/ YEŞİL ALAN	YANGIN MERDİVENİ	TEKNİK GEREKSİNİM ALANLARI	ÇEVRE GÜVENLİK DUVARI	SİĞİNAK	
VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *
BİNA YAPISI	BİNA DURUMU	TRAFİK YOĞUNLUĞU	ULAŞIM	AYKIRI YAPI	CEPHE DURUMU	MERDİVEN	ASANSÖR	
TEK KATLI	ESKİ	YENİ	AZ	ÇOK	KOLAY	ZOR	KAPİ DURUMU	BAHÇE DÜZENLERİ
VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *	VAR *
TAVAN DURUMU	DUVAR DURUMU	MERDİVEN DURUMU	DÖŞEME DURUMU	KAPİ DURUMU	BAHÇE DÜZENLERİ	OYUN ALANI DÜZENİ	OYUN ODASI DÜZENİ	
İYİ *	KÖTÜ *	İYİ *	KÖTÜ *	İYİ *	KÖTÜ *	İYİ *	KÖTÜ *	KÖTÜ *
GENEL AYDINLANMA DURUMU								
YETERLİ								
YETERLİ								
KORİDOR GENİŞLİĞİ								
YETERLİ								
YETERLİ								
İDARİ ODA SAYISI	TUVALET ve LAVABO SAYISI(personel)	TUVALET LAVABO SAYISI (Çocuk)	ETKİNLİK ODA SAYISI	DEPO SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	PERSONEL SAYISI		
4	1 bay 1 bayan	Her evde 2 lavabo 1 banyo	4	1	31	18		

5.7. Antalya İli Hakkında Genel Bilgiler

Antalya ili, Türkiye'nin güneyinde, merkezi Akdeniz kıyısında olan bir turizm merkezidir. Kuzeyinde; Isparta, Burdur, Konya, doğusunda; Mersin, Karaman batısında; Muğla illeri vardır. Güneyi, Akdeniz ile çevrelenmiştir. Türk Riviera'sı Antalya kıyılarının uzunluğu 630 km'yi bulur.

"**Attalos Yurdu**" anlamına gelen Antalya, II. Attalos tarafından kurulmuştur. Bergama Krallığı'nın sona ermesiyle (M.Ö. 133) bir süre bağımsız kalan kent, daha sonra korsanların eline geçmiştir. M.Ö. 77'de Komutan Servilius Isauricus tarafından Roma topraklarına katılmıştır.

Antalya-Burdur karayolunun 26. kilometresinde bulunan Organize Sanayi Bölgesi 2 batıda ve 1 doğuda olmak üzere toplam üç giriş kapısına sahiptir. Antalya ili sahip olduğu Antalya Ovası ile tarımsal potansiyel ve ekolojik uygunluk açısından Türkiye tarımında önemli bir yere sahiptir. Antalya topraklarının beşte birinde tarım yapılan bir bölgedir.

5.7.1. Antalya Çocuk Evleri Hakkında Bilgi

Şekil 127. Antalya Çocuk Evi Sitesi konumu

Antalya Çocuk Evi Sitesi, çocuk evi olarak inşa edilmiş bir yapı değildir. Daha önceden erkek yetiştirme yurdu olarak faaliyet göstermiştir. Çocuk evlerinin yaygınlaşması ile yetiştirme yurdu çocuk evine dönüştürülmüştür. Yapı içerisinde bir idari bina ve beş çocuk evi bulunmaktadır. Beş çocuk evinde toplam 55 erkek çocuk kalmaktadır. Antalya Çocuk Evleri Sitesi konum olarak Gebizli mahallesi, Yunus Emre

Caddesi, No:110 Muratpaşa/Antalya adresinde bulunmaktadır. Kurum, ulaşımın rahat sağlandığı, trafiğin yoğun olduğu, merkezi bir bölgededir. Cadde üzerinde yönlendirme tabelaları bulunmaktadır. Kurum çevresi bahçe duvarı ve duvarın üzerine bir metre uzunlukta demir parmaklıklar çevrilmiştir. Yapının giriş alanı büyük bir giriş kapısı ve tabelalar ile tanımlı bir hale getirilmiştir. Giriş kapısında bir güvenlik kulübesi bulunmaktadır. Yapıya girişler kontrollü bir şekilde sağlanmaktadır. Yapının bahçesinde belirli kısımlar otopark görevi görmesi için boş bırakılmıştır.

Şekil 128. Antalya Çocuk Evi Sitesi nizamiye giriş fotoğrafı

5.7.2. İdari Bina

Girişin tam karşı kısmında idari bina bulunmaktadır. İdari bina iki kattan oluşmaktadır. Dış cephesinde açık mavi tonunda dış cephe boyası kullanılmıştır. Yapının çatısı kiremit çatıdır. İçerisinde yönetim kısmı, personel kısmı ve revir için bir oda bulunmaktadır. İdari binanın giriş kısmında demir profillerden oluşmuş bir sundurma mevcuttur. Yapı eski bir yapı olduğu için sundurma deforme olmuştur. İdari bina girişinde iki basamaklı bir subasman bulunmaktadır. Girişin zemin döşemesinde granit kullanılmıştır.

Şekil 129. Antalya Çocuk Evi Sitesi idare binası fotoğrafı

Şekil 130. Antalya Çocuk Evi Sitesi idare binası fotoğrafı

Bahçenin etrafı 60 cm yüksekliğinde renkli taş duvarla çevrilidir Bahçe de bulunan basketbol sahası daha sonraki dönemlerde boş alana bir pota konumlandırılarak yapılmıştır. Sahanın arka kısmında kalan bahçe duvarları renkli boyalarla boyanmıştır. Zemin de kilit parke taşı mevcuttur. Zemindeki döşemeden dolayı alan basketbol oynamak için elverişli değildir. Basketbol sahasının sol tarafında futbol sahası bulunmaktadır. Futbol sahasının etrafı çitlerle kapatılmıştır.

Şekil 131. Antalya Çocuk Evi Sitesi basketbol sahası fotoğrafı

Bahçe de çocuklar için sahaların önünde bir alanda oyun aletleri ve spor aletleri konumlandırılmıştır. Renkli banklarla oturma alanları yapılmıştır. Park alanının zemini toprak bırakılmıştır. Zeminin toprak bırakılması özellikle kış ayları için olumsuz bir durumdur.

Şekil 132. Antalya Çocuk Evi Sitesi park fotoğrafı

Çocuk evlerinin bulunduğu tarafta bir oyun alanı bulunmaktadır. Oyun alanı amfi sistemi şeklinde yapılmış bir kamelyadan oluşmaktadır. Amfi basamakları mdf

malzemeden yapılmıştır. Kamelyanın çatı kısmında shingle(şingil) çatı kaplama malzemesi kullanılmıştır. Renkli çitlerle kamelyanın etrafı dönülmüştür.

Şekil 133. Antalya Çocuk Evi Sitesi oyun alanı fotoğrafı

5.7.3. Giriş

Evin dış cephesi sarı ve krem tonlarında dış cephe boyası ile boyanmıştır. Bahçenin etrafı renkli çitlerle kapatılmıştır. Bahçeye kamelya ve banklar konumlandırılmıştır. Pencereleer pvc doğrama olup zemin kat pencereleri ferforje ile kapatılmıştır. Giriş kapısının üst kısmında sundurma yapılmıştır. Giriş kapısından girdiğimizde antre bölümünde küçük bir vestiyer bulunmaktadır.

Şekil 134. Antalya Çocuk Evi Sitesi ev cephesi, girişi

5.7.4. Memur Odası

Evde görevli olan memur anne için 14 m² olan bir oda bulunmaktadır. Memur odasının zemin döşemesinde 60x60 krem tonlarında seramik kullanılmıştır. Duvarlar açık mavi renkte boyanmıştır. Tavan düz bırakılıp 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Oda da kışın ısıtma için bir kalorifer peteği ve yazın soğutma için bir klima bulunmaktadır.

Şekil 135. Antalya Çocuk Evi Sitesi memur odası

5.7.5. Mutfak ve Kiler

Mutfak alanı 12 m² den oluşan küçük bir alandır. Zemin döşemesinde 60x60 krem tonlarında seramik kullanılmıştır. Duvarlarında 30x60 seramik devam etmiştir. Tavanda 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Mutfakta bahçeye bakan bir pencere ve yemek odasına bakan bir pencere bulunmaktadır. Depolama için yeteri kadar mutfak dolabı bulunmamaktadır.

Şekil 136. Antalya Çocuk Evi Sitesi mutfak

Mutfağın sağ tarafında 6 m² olan bir kiler bulunmaktadır. Kilerin zemin döşemesinde 60x60 seramik, duvarda krem tonlarında boya kullanılmıştır. Tavanda 60x60 metal asma tavan mevcuttur. Aydınlatma olarak led lineer aydınlatma armatürü kullanılmıştır. Karşı duvarda 60x60 bir pencere bulunmaktadır. Mutfakta dolaplar yetersiz olduğu için mutfaktaki malzemeler burada depolanmaktadır. Depolama için 2 adet 5 bölmeli açık raflı dolap mevcuttur.

Şekil 137. Antalya Çocuk Evi Sitesi kiler

5.7.6. Etüt Odası

Etüt odası 20 m² olup aynı zamanda yemek odası olarakta kullanılmaktadır. Çalışma masası olarak kullanılan on kişilik masa yemek saatlerinde yemek masası olarak kullanılmaktadır. Mutfaktan bu odaya açılan pencereden servis yapılmaktadır. Odanın zemin döşemesinde laminant parke kullanılmıştır. Duvarlar açık mavi tonlarında boyanmıştır. Kitaplar için üç adet raflı bir adet normal dolap bulunmaktadır. Kullanılmayan sandalyeler dolapların yanına üst üste konulmuştur. Tavan da 60x60 led aydınlatma armatürü kullanılmıştır.

Şekil 138. Antalya Çocuk Evi Sitesi etüt odası fotoğrafı

5.7.7. Dinlenme Odası

Etüt odasının karşısında 14 m² dinlenme odası bulunmaktadır. Dinlenme odası plan da çalışma odası olarak planlanmış daha sonradan dinlenme odasına çevrilmiştir. Odanın kapısı yoktur, bırakılan kapı boşluğundan içeri geçilmektedir. Dinlenme odası çocuklar için L tipi bir koltuğun konumlandırıldığı, duvara montelenmiş bir televizyonun olduğu dinlenme alanıdır. Odanın zemin döşemesinde laminant parke kullanılmıştır. Duvarlarda krem tonlarında renk kullanılmıştır. Oda da 2 adet pencere bulunmaktadır bu nedenle oda yeterince gün ışığı almaktadır. Duvara montelenen televizyon oturma esnasında göz hizasının üstünde kalmaktadır.

Şekil 139. Antalya Çocuk Evi Sitesi dinlenme televizyon alanı

Şekil 140. Antalya Çocuk Evi Sitesi dinlenme televizyon alanı

5.7.8. Kış Bahçesi

Kış bahçesi olarak planlanan oda ikinci dinlenme odası olarak kullanılmaktadır. Odanın alanı 21 m² dir. Oda da çocukların rahat oturumları için oturma grupları konumlandırılmıştır. Oda da 3 adet çift kanat pencere bulunmaktadır. Oda yeterince gün ışığı almaktadır. Ancak oda da bir aydınlatma elemanı bulunmamaktadır. Tavanın bir kısmı alçıpan tavan bir kısmı asma tavan olarak bırakılmıştır.

Şekil 141. Antalya Çocuk Evi Sitesi kış bahçesi fotoğrafı

5.7.9. Tuvalet

Tuvalete iki kapıdan girilmektedir. İlk kapı lavabo kısmı, ikinci kapı alafranga tuvalet kısmıdır. Tuvaletin zemin ve duvar döşemesinde krem tonlarında seramik kullanılmıştır. Lavabo da 2 adet yarım ayak el yıkama lavabosu bulunmaktadır.

Lavaboların üstünde duvara monte ayna ve floresan aydınlatma kullanılmıştır. Tuvalette alafranga tuvalet kullanılmıştır. Duvar da 60x60 pencere bulunmaktadır.

Kapı kasaları demir doğramadan kapılar ise cnc işlemeli panel kapılardan oluşmaktadır.

Kasaların zeminle kesişen noktaları deformasyona uğramış ve paslanmış.

Tavanda asma tavan kullanılmış fakat asma tavanlar zaman içinde eskimiş ve zarar görmüştür.

Şekil 142. Antalya Çocuk Evi Sitesi tuvalet

Şekil 143. Antalya Çocuk Evi Sitesi tuvalet tavanı

5.7.10. Merdivenler

Merdiven basamak döşemesi olarak granit malzeme kullanılmıştır. Kaymayı önlemek amacı ile basamaklar halı ile kaplanmıştır. Hol de kullanılan krem renk duvarlar merdivende devam etmiştir. Merdiven korkuluklarında ferforje kullanılmıştır. Merdivenin alt kısmında kalan boşlukta iki kapaklı bir dolap yapılmıştır. Sahanlık kısmında pencere bulunmaktadır, bu pencereden yeterince gün ışığı gelmektedir.

Şekil 144. Antalya Çocuk Evi Sitesi merdiven

5.7.11. Hol

Birinci kata çıktığımızda odaların kapılarının açıldığı 21 m² bir hol alanı bulunmaktadır. Antrenin zemin döşemesinde seramik kullanılıp seramiğin üzeri halı ile kaplanmıştır. Antre de ısıtma için bir kalorifer peteği, soğutma için bir salon tipi klima bulunmaktadır. Aydınlatma için 60x60 bir adet led aydınlatma armatürü kullanılmıştır.

Şekil 145. Antalya Çocuk Evi Sitesi hol

5.7.12. Yatak Odası

Çocuk evinde bir tane dört kişilik 26 m², iki adet üç kişilik 21 m² yatak odası bulunmaktadır. Yatak odalarının zemini laminant parkedir. Duvarlarda açık mavi tonlarında renk kullanılmıştır. Duvarların bazı kısımlarına tekrar alçı çekilmiş ve boyanmış fakat renk tonları birbirini tutmamıştır. Tavan düz olup iki tane aydınlatma armatürü ve yangın sensörü bulunmaktadır. Oda gündüz yeterince gün ışığı almaktadır ama akşam aydınlatma armatürleri yetersiz kalmaktadır. yatak odalarındaki dolaplar küçüktür ve yetersiz kalmaktadır.

Şekil 146. Antalya Çocuk Evi Sitesi yatak odası fotoğrafı

Şekil 147. Antalya Çocuk Evi Sitesi yatak odası fotoğrafı

Şekil 148. Antalya Çocuk Evi Sitesi yatak odası dolap fotoğrafı

5.7.13. Banyo

Banyo 8 m² den oluşmaktadır. Banyo zemin döşemesinde ve duvar kaplamasında seramik kullanılmıştır. Banyoda duş teknesi ve kabini bulunmamaktadır. Duş alanı 10 cm yükseklikte bir çerçeve içine alınmıştır. Banyoda 50x70 alüminyum çerçeve pencere bulunmaktadır. Kalorifer peteği duvara sabitlenmiştir. Banyo içerisinde duvara montelenmiş kombi bulunmaktadır.

Şekil 149. Antalya Çocuk Evi Sitesi banyo fotoğrafı (1)

Planda banyonun yanında 4 m² olan bir tuvalet bulunmaktadır. Bu tuvalet şu anda çamaşırhane olarak kullanılmaktadır. Çamaşır makinesi ve çamaşır sepetleri konumlandırılmıştır.

Şekil 150. Antalya Çocuk Evi Sitesi çamaşır odası fotoğrafı

Çocuk evinin pencereleri genellikle çift kanat pvc pencere olup zemin katta pencereler ferforje ile korumaya alınmıştır. Kapılar demirden kasası olan cnc işlemeli panel kapılardır.

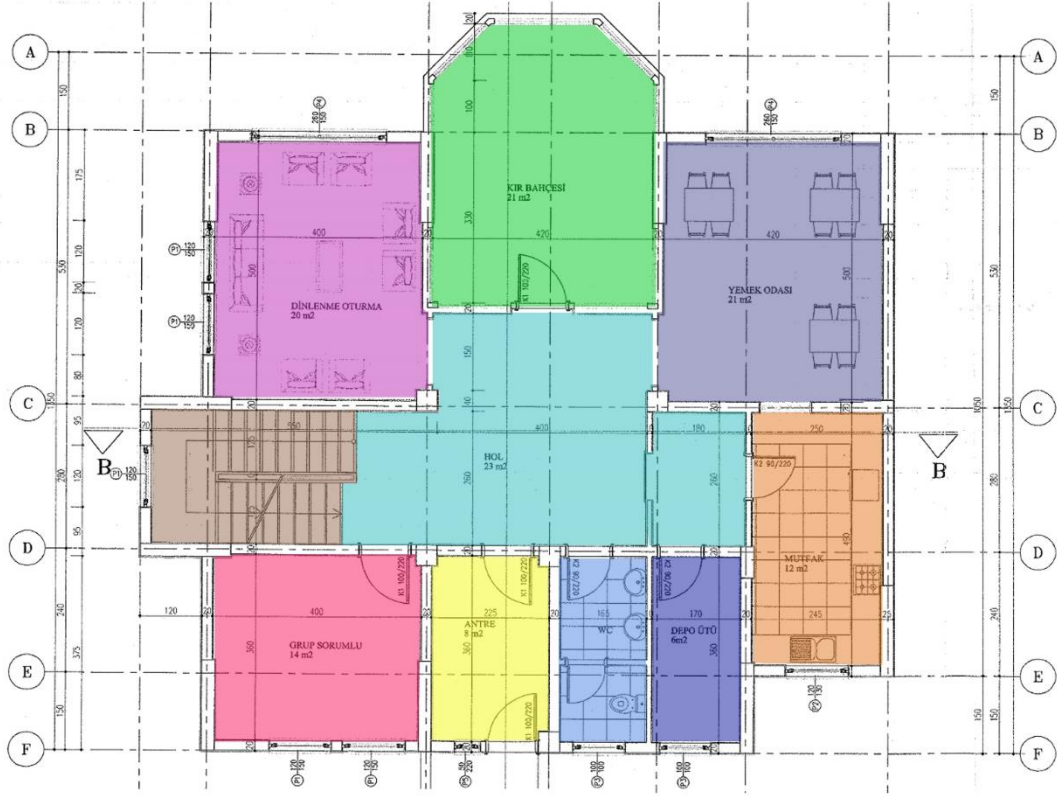
Şekil 151. Antalya Çocuk Evi Sitesi pencere fotoğrafı

Şekil 152. Antalya Çocuk Evi Sitesi kapı fotoğrafı

Tablo 28.

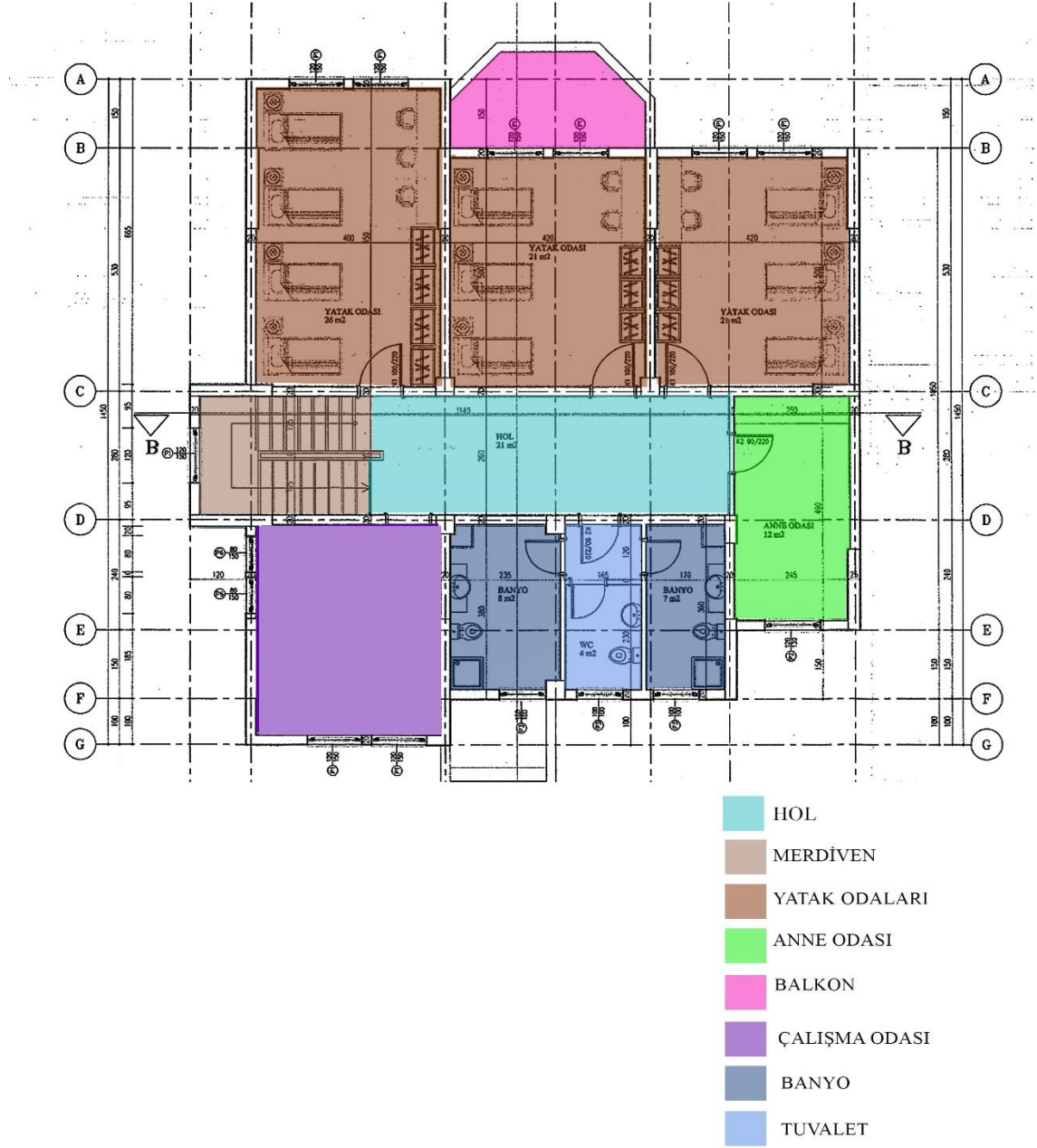
Antalya Çocuk Evi Sitesi zemin kat planı

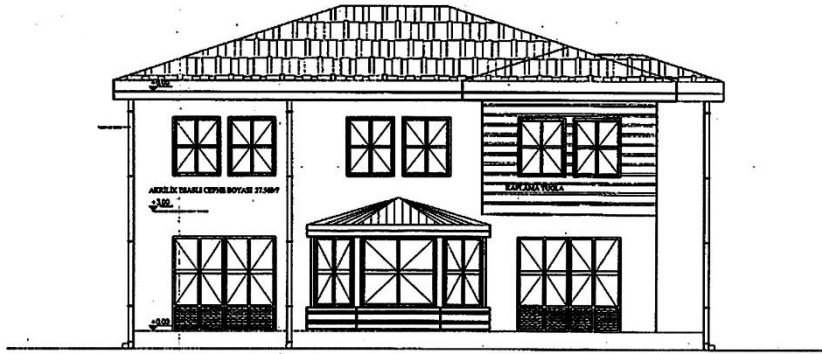
LEJANT

- KİŞ BAHÇESİ
- YEMEK ODASI
- DİNLENME OTURMA ODASI
- HOL
- MERDİVEN
- MUTFAK
- DEPO ÜTÜ ODASI
- TUVALET
- GİRİŞ ANTRE
- GRUP SORUMLUSU (MEMUR)

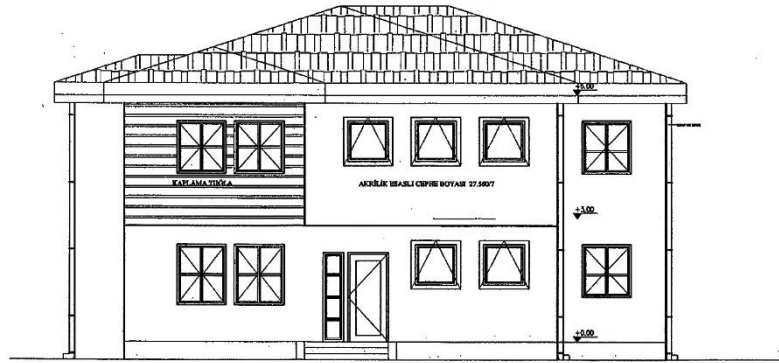
Tablo 29.

Antalya Çocuk Evi Sitesi Birinci Kat Planı

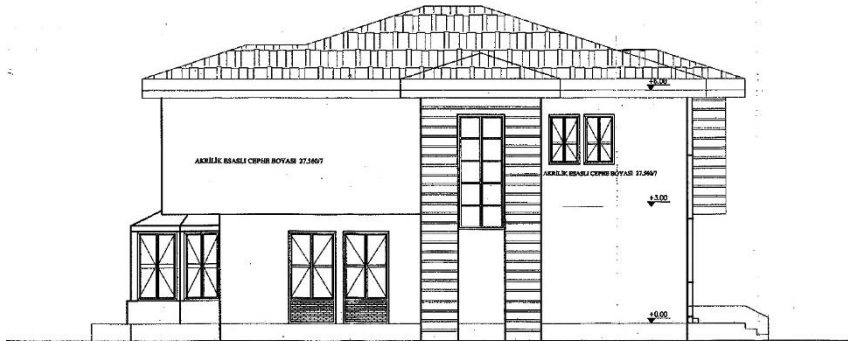
Tablo 30.

Antalya Çocuk Evi Sitesi Cephe Görünüşleri

GÜNEYBATI CEPHESİ Ö:1/50

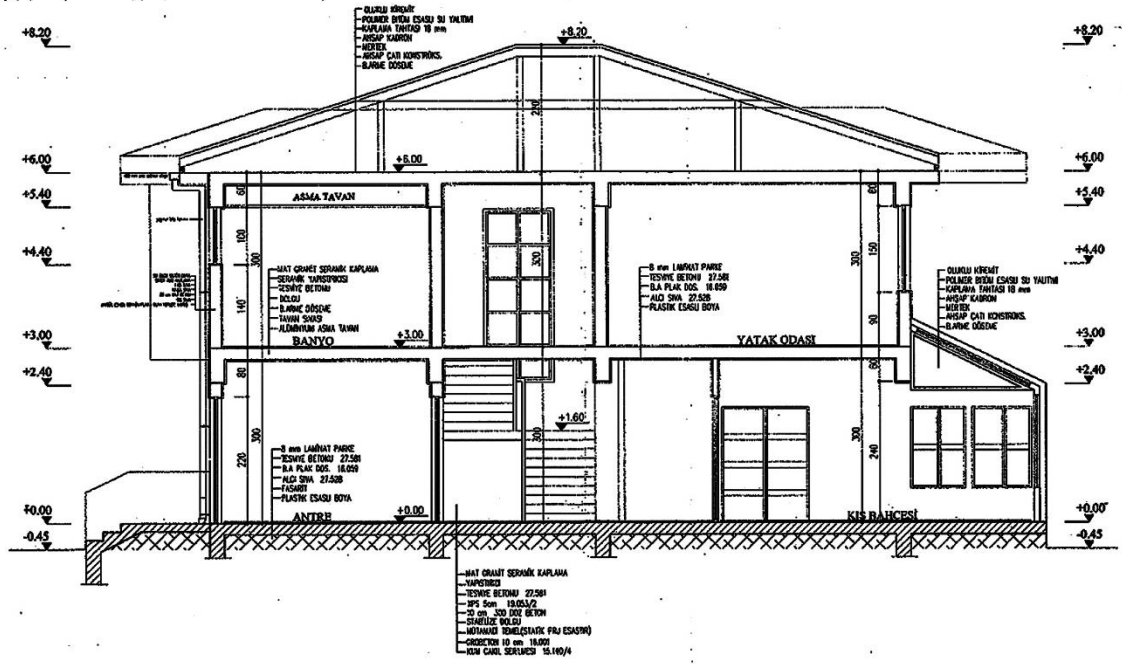
ÖN GÖRÜNÜŞ Ö:1/50

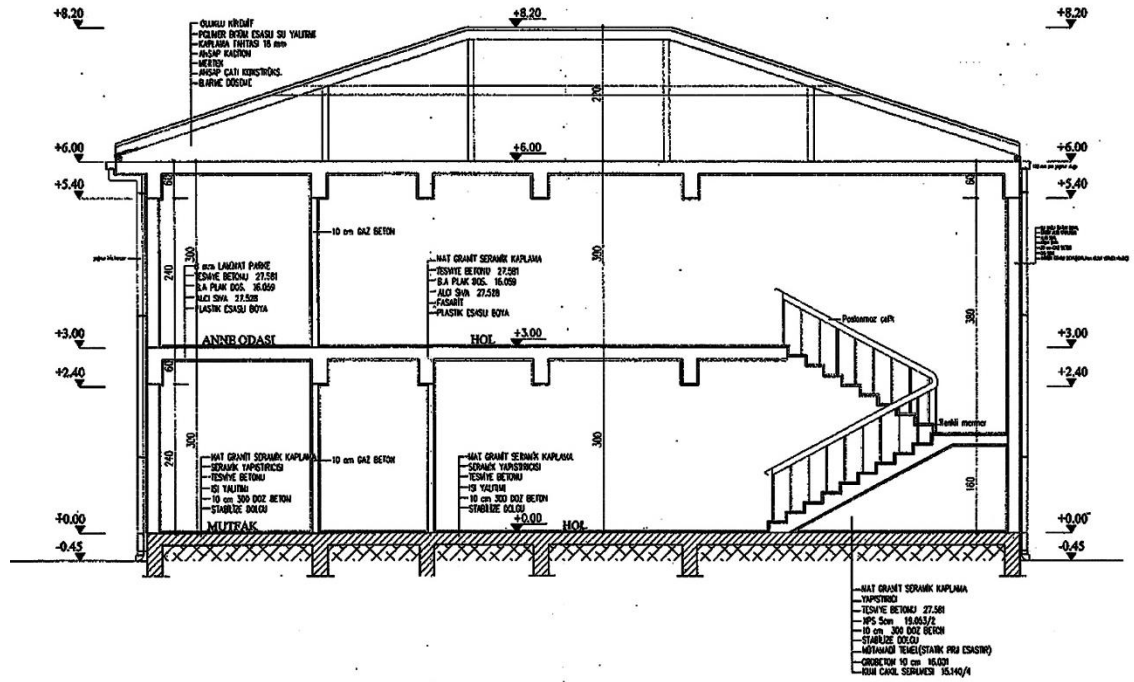
SOL YAN GÖRÜNÜŞ Ö:1/50

Tablo 31.

Antalya Çocuk Evi Sitesi Kesitler

A-A KESİTİ Ö:1/50

B-B KESİTİ Ö:1/50

Tablo 32.

Antalya Çocuk Evi Sitesi Genel Kullanım ve Genel Bilgiler

DANIŞMA	TOPLANTI ODASI	UYKU ODASI	SAĞLIK ODASI	OYUN ODASI	ETKİNLİK ODASI	ZİYARETÇİ ODASI	PERSONEL ODASI	MÜDÜR ODASI
VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR
*	*	*	*	*	*	*	*	*
BLOK KÖŞESİ	MÜZİK KÖŞESİ	DRAMATİK OYUN KÖŞESİ	EVCİLİK KÖŞESİ	KİTAP KÖŞESİ	MASA OYUNCAKLARI KÖŞESİ	ATATÜRK KÖŞESİ	ÇOK AMAÇLI KÖŞESİ	
VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	VAR	VAR	VAR	YOK
*	*	*	*	*	*	*	*	*
BİLGİSAYAR ODASI	BEDENSEL AKTİVİTE SALONU	SANAT ve SERGİ SALONU	ÇOK AMAÇLI ALANLAR	YEMEK ODASI	MUTFAK	ZİYARETÇİ ODASI	DEPO ARŞİV	
VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	VAR	VAR	VAR	YOK
*	*	*	*	*	*	*	*	*
OTOPARK	TANIMLI GİRİŞ	AÇIK OYUN ALANI	BAHÇE/ YEŞİL ALAN	YANGIN MERDİVENİ	TEKNİK GEREKSİNİM ALANLARI	ÇEVRE DUVARI	GÜVENLİK KULÜBESİ	SİĞİNAK
VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	VAR	VAR	VAR	YOK
*	*	*	*	*	*	*	*	*
BİNA YAPISI	BİNA DURUMU	TRAFİK YOĞUNLUĞU	ULAŞIM	AYKIRI YAPI	CEPHE DURUMU	MERDİVEN	ASANSÖR	
TEK KATLI	ÇOK ESKİ	YENİ	AZ	ÇOK	KOLAY	ZOR	VAR	YOK
*	*	*	*	*	*	*	*	*
TAVAN DURUMU	DUVAR DURUMU	MERDİVEN DURUMU	DÖŞEME DURUMU	KAPI DURUMU	BAHÇE DÜZENLERİ	OYUN ALANI DÜZENİ	OYUN ODASI DÜZENİ	
İYİ	KÖTÜ	İYİ	KÖTÜ	İYİ	KÖTÜ	İYİ	KÖTÜ	KÖTÜ
*	*	*	*	*	*	*	*	*
GENEL AYDINLANMA DURUMU								
YETERLİ			YETERSİZ			KORIDOR GENİŞLİĞİ		
*			*			YETERLİ		
						YETERSİZ		
İDARİ ODA SAYISI	TUVALET ve LAVABO SAYISI (personel)	TUVALET LAVABO SAYISI (Çocuk)	ETKİNLİK ODA SAYISI	DEPO SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	PERSONEL SAYISI		
5	2 bay 2 bayan	2	2	1	55	27		

BÖLÜM VI

İNCELENEN ÇOCUK EVLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI, MEVZUATA UYGUNLUĞUNUN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

6.1 İncelenen Çocuk Evleri Yapılarının Standartlar İle Karşılaştırılması

Çocuk evi olarak faaliyet gösteren ya da gösterecek olan evlerde belirli düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Bu düzenlemeler, ilgili bakanlıklar tarafından belirlenmiş ve mevzuatlar oluşturulmuştur. Mevzuatlar doğrultusunda belirlenen yönetmelikler ve kılavuzlar ile kurumlar düzenlenmektedir.

Çocuk evleri mekanları ile ilgili en kapsamlı mevzuat 2008 yılında yayınlanan ‘Sosyal Hizmetler Ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik’tir. Yayınlanan bu yönetmelikte çocuk evleri içerisinde bulunması gereken mekanlar, metrekareler, mekanların fiziksel özellikleri, kullanım amaçları, mekân içerisinde bulunan kapı, pencere, tavan, duvar gibi yapı elemanlarının nasıl olması gerektiği bildirilmiştir. Çocuk evleri sitesi içerisinde yönetmelikte belirlenen bu bölümler dışında kurumların alanlarına göre farklı mekanlar da bulunabilmektedir.

Çalışmanın bu bölümünde ele alınan çocuk evleri mekanlarını incelemek ve değerlendirmek için karşılaştırma tabloları oluşturulmuştur. Tablolarda çocuk evlerinin genel durumları, yapı elemanlarında kullanılan malzemelerin durumları, yapıların mevzuatlara uygunluğu değerlendirilmiştir.

Tablo 33

Çocuk Evleri Kurumlarında İdari Bina Karşılaştırma Tablosu

İDARİ BİNA																		
NO	İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MEVCUT DURUMU			MEVZUATA UYGUNLUĞU		MEKANDA	DURUMU - MEVZUATA UYGUNLUĞU										
		VAR	Yeterli	YOK	UYGUN	UYGUN DEĞİL		UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X		İYİ	X		X			X			X		UYGUN DEĞİL
2	Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X		ORTA KOTU			X								UYGUN DEĞİL
3	Antalya Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X		İYİ	X		X								UYGUN DEĞİL
4	Diyarbakır Sur Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X		ORTA KOTU	X		X								UYGUN DEĞİL

Tablo 34

Çocuk Evleri Kurumlarında Depo-Arşiv Karşılaştırma Tablosu

DEPO-ARŞİV																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
NO	İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MEVCUT DURUMU			MEVZUATA UYGUNLUĞU	MEKÂNDA	DURUMU – MEVZUATA UYGUNLUĞU																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
		VAR	Yeterli	YOK	UYGUN		UYGUN DEĞİL	TAVAN	DÖŞEME	DUVAR	KAPI	PENCERE	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
			Yetersiz																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	X			X				X																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																

Tablo 35.

Çocuk Evleri Kurumlarında Bahçe Oyun Parkı Karşılaştırma Tablosu

BAHÇE OYUN PARKI																	
NO	İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MEVCUT DURUMU			MEVZUATA UYGUNLUĞU		MEKÂNDÂ	DURUMU – MEVZUATA UYGUNLUĞU									
		VAR	Yeterli	YOK	UYGUN	UYGUN DEĞİL		TAVAN	DÖŞEME	DUVAR	KAPI	PENCERE	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL
2	Dişarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL
3	Antalya Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL
4	Dişarbakır Sur Çocuk Evleri Sitesi			X		İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL

Tablo 36.

Çocuk Evleri Kurumlarında Atölye Sosyal Tesis Birimleri Karşılaştırma Tablosu

ATÖLYE-SOSYAL TESİS																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
NO	İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MEVCUT DURUMU			MEVZUATA UYGUNLUĞU	DURUMU – MEVZUATA UYGUNLUĞU																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
		VAR	Yeterli	Yetersiz	YOK	UYGUN	UYGUN DEĞİL	MEKÂNDAN						PENCERE																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
								TAVAN	DÖŞEME	DUVAR	KAPI	PENCERE	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	X								X																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			</

Tablo 37.

Çocuk Evleri Kurumlarında Etkinlik Odası Karşılaştırma Tablosu

ETKİNLİK ODASI																	
NO	İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MEVCUT DURUMU			MEVZUATA UYGUNLUĞU		MEKANDA	DURUMU - MEVZUATA UYGUNLUĞU									
		VAR	Yeterli	YOK	UYGUN	UYGUN DEĞİL		TAVAN	DÖŞEME	DUVAR	KAPI	PENCERE	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli	X	İYİ	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	
2	Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli	X	İYİ	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	
3	Antalya Çocuk Evleri Sitesi	X	Yetersiz	X	İYİ	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	
4	Diyarbakır Sur Çocuk Evleri Sitesi	X	Yetersiz	X	İYİ	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X	UYGUN	UYGUN DEĞİL	

Tablo 38.

Çocuk Evleri Kurumlarında Etüt Odası Karşılaştırma Tablosu

ETÜT ODASI																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
NO	İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MEVCUT DURUMU			MEVZUATA UYGUNLUĞU		MEKÂNDAN	DURUMU – MEVZUATA UYGUNLUĞU																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
		VAR	Yeterli	Yetersiz	YOK	UYGUN		UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	TAVAN	DÖŞEME	DUVAR	KAPI	PENCERE	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN DEĞİL	UYGUN

Tablo 39.

Çocuk Evleri Kurumlarında Tuvalet Ve Lavabolar Karşılaştırma Tablosu

TUVALET VE LAVABOLAR																	
NO	İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MEVCUT DURUMU			MEVZUATA UYGUNLUĞU		MEKÂNDÂ	DURUMU – MEVZUATA UYGUNLUĞU									
		VAR	Yeterli	YOK	UYGUN	UYGUN DEĞİL		TAVAN	DÖŞEME	DUVAR	KAPI	PENCERE	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	UYGUN DEĞİL	
2	Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	UYGUN DEĞİL	
3	Antalya Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ		X								UYGUN DEĞİL	
4	Diyarbakır Sur Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli		X	İYİ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	UYGUN DEĞİL	

Tablo 40.

Çocuk Evleri Kurumlarında Mutfak Karşılaştırma Tablosu

NO		İNCELENE ÇOCUK EVLERİ KURUMLARI	MUTFAK													
			MEVCUT DURUMU		MEVZUATA UYGUNLUĞU		DURUMU – MEVZUATA UYGUNLUĞU									
			VAR	Yeterli Yetersiz	YOK	UYGUN										
							TAVAN	DÖŞEME	DUVAR	KAPI	PENCERE					
1	Adana Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli	X	İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	
2	Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli	X	İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X		
3	Antalya Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli	X	İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X		
4	Diyarbakır Sur Çocuk Evleri Sitesi	X	Yeterli	X	İYİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	UYGUN	UYGUN DEĞİL	X		

6.2.İncelenen Çocuk Evleri Yapıların Genel Değerlendirmesi

İncelenen çocuk evleri yapıları değerlendirildiğinde birçok farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar kurumların yapım yılı, bulunduğu konum, mevzuata uygunluğu, kullanılan tasarım unsurları, malzeme detayları ve mekanların fiziksel özellikleri gibi birçok duruma göre değişmektedir. Kurumları tek tek ele aldığımızda:

1) Adana Çocuk Evleri Sitesi

Kurumda idari kısım ayrı bir bina da çözümlenmiştir. Müdür, müdür yardımcısı, memur odaları ve çok amaçlı salon bulunan bina yeterli büyüklükte ve mevzuata uygundur. Binanın girişinde bulunan merdiven ve rampa da granit zemin kaplama malzemesi kullanılmıştır. Ancak basamaklarda ve rampa da mevzuatta bulunan kaymayı önleyici bant kullanılmamıştır. İdari binanın zemininde genel olarak PVC zemin kaplama malzemesi kullanılmış fakat malzeme birçok yerde deformasyona uğramış ve malzeme birleşim yerlerinde sökülmeler oluşmuştur. Binanın; zemin döşemesi orta durumda olup mevzuata uygundur. Tavan, duvar, kapı ve pencere genel olarak iyi durumdadır ve mevzuata uygundur. **(Bkz: Tablo 33)**. Site bahçesinde bulunan park alanının zemini yeterli derece de yumuşak değildir ve bu durum mevzuata uygun değildir. **(Bkz: Tablo 35)**. Bahçe de bulunan futbol ve basketbol sahalarının zemin döşemeleri ve genel planlamaları mevzuata uygun orta durumdadır. Çocuk evlerinin giriş kısmında bir bank ve vestiyer bulunmaktadır, bu durum mevzuata uygundur. Ev içindeki merdivenlerde kaymayı önleyici bant kullanılmış, mevzuata uygundur ve merdiven iyi bir durumdadır. Evde dinlenme, etkinlik alanı bulunmaktadır. Etkinlik alanında zemin, duvar, tavan mevzuata uygundur. Ancak pencerenin açılımı yukarıdan aşağıya doğru olduğu için bu durum çocuklar açısından olumsuz durumlar oluşturabilmektedir. Pencere mevzuata uygun orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 37)**. Evde bulunan kış bahçesi etüt odasına dönüştürülmüştür. Daha sonradan etüt odasına dönüştürüldüğü için mevzuata uygun hale getirilmiş ancak orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 38)**. Mutfağın zemin, duvar, pencere, kapı durumu iyi ve mevzuata uygundur. Ancak mutfaktaki dolaplar ve depolama birimleri yetersiz ve mevzuata uygun değildir. **(Bkz: Tablo 40)**. Yemek alanı; zemin, duvar, tavan, kapı iyi durumdadır ve mevzuata uygundur. Ancak yemek alanındaki pencere çok küçük ve açılımı yukarıdan aşağı doğrudur, mevzuata uygun değildir. **(Bkz: Tablo 41)**. Evde yeterli sayıda tuvalet ve lavabo bulunmaktadır. Tuvalet zemin, tavan, duvar ve kapısı mevzuata uygun ve iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 39)**. Evde depo ve ütü odası olarak kullanılan bir oda

bulunmaktadır. Oda mevzuata uygun ancak yetersizdir. **(Bkz: Tablo 34)**. Birinci katta bulunan kış bahçesi dinlenme odası olarak kullanılmaktadır ve mevzuata uygundur. Yatak odaları genel olarak tavan, zemin, duvar, kapı, olarak mevzuata uygundur. Pencere açılımı yanlıştır ve pencere orta durumdadır. Yatak odaları üç ve dört kişilik olmasına rağmen daha fazla yatak sığdırılmaya çalışılmış mekânda geçişler daralmıştır bu durum mevzuata uygun değildir. **(Bkz: Tablo 42)**. Banyo genel olarak mevzuata uygundur fakat banyoda kullanılan duş kabini ve lavabo mevzuata uygun olmasına rağmen orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 43)**. Site içerisinde revir binası bulunmaktadır. Revir mevzuata uygun olarak yapılmıştır ve genel olarak iyi durumdadır. Site içerisinde sosyal tesis binası bulunmaktadır. Bina içerisinde atölyeler ve kapalı spor salonu vardır. Atölyelerin zeminleri mevzuata uygundur ancak deformasyona uğramış belli kısımlarda sökülmeler meydana gelmiş orta durumdadır. Duvarlar mevzuata uygundur ancak birçok yerde nemden dolayı deformasyonlar oluşmuş orta durumdadır. Tavan, kapı ve pencereler mevzuata uygun iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 36)**.

2) Diyarbakır Ayşe Hafsa Sultan Çocuk Evleri Sitesi

Kurumda idari kısım ayrı bir bina da çözümlenmiştir. Bina içerisinde müdür, müdür yardımcısı, memur odaları, çok amaçlı salon, revir ve atölyeler bulunmaktadır. Bina yeterli büyüklüktedir. Kapı, pencere, duvar, tavan, zemin olarak mevzuata uygun ve iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 33)**. İdari bina da bulunan atölyeler yeterli büyüklükte, iyi durumda ve mevzuata uygundur. **(Bkz: Tablo 36)**. Kurumun geniş bir açık alanı ve bahçesi vardır. Bahçe de bulunan park zemini yumuşak malzemeden yapılmış iyi durumdadır ve mevzuata uygundur. Bahçe içerisinde bulunan basketbol ve futbol sahaları mevzuata uygun ve genel olarak iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 35)**. Evin giriş kısmında vestiyer ve ayakkabılık bulunmamaktadır. Bu durum mevzuata uygun değildir. Evde dinlenme odası bulunmaktadır ve yeterli büyüklüktedir. Dinlenme odası kapı, pencere, tavan, duvar, zemin olarak iyi durumdadır ve mevzuata uygundur. Evde bir adet etkinlik odası bulunmaktadır. Etkinlik odası genel olarak mevzuata uygun ancak evde yaşayan çocuk sayısına göre küçüktür. **(Bkz: Tablo 37)**. Evde bir adet etüt odası bulunmaktadır. Etüt odası kapı, pencere, tavan, duvar, zemin olarak iyi durumdadır ve mevzuata uygundur. **(Bkz: Tablo 38)**. Mutfak yeterli büyüklüktedir genel olarak mevzuata uygun ve iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 40)**. Yemek alanı mevzuata uygun ve

kapı, pencere, duvar, zemin, tavan olarak iyi durumdadır. Ancak evde yaşayan çocuk sayısına göre yetersizdir. **(Bkz: Tablo 41)**. Evde depo olarak kullanılan bir oda vardır. Depo genel olarak mevzuata uygun ve iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 34)**. Evde yeterli sayıda tuvalet ve lavabo bulunmaktadır. Tuvaletler gene olarak iyi durumdadır ve mevzuata uygundur. **(Bkz: Tablo 39)**. Evin merdivenleri iyi durumda ve mevzuata uygundur. Ancak merdivenlerde kaymayı önleyici bant bulunmamaktadır. Evde dört adet yatak odası bulunmaktadır. Yatak odaları yeterli büyüklüktedir. Yatak odaları kapı, pencere, tavan, duvar, zemin olarak iyi durumdadır ve mevzuata uygundur. **(Bkz: Tablo 42)**. Evde bulunan banyo yeterli büyüklükte ve iyi durumdadır. Banyo genel olarak mevzuata uygundur. **(Bkz: Tablo 43)**.

3) Diyarbakır Sur Çocuk Evleri Sitesi

Sur çocuk evleri sitesi 5 villanın daha sonradan çocuk evine dönüştürülmesi ile oluşturulduğu için mevzuata uygun hale getirilmeye çalışılmıştır. Villaların birisi idari bina olarak kullanılmaktadır. İdari bina da müdür, müdür yardımcısı, toplantı odası, yemekhane, revir bulunmaktadır. İdari bina zemin döşemesi bazı yerlerde deformasyona uğramış ve birleşim yerlerinde ayrılmalar oluşmuştur. Zemin genel olarak mevzuata uygun ve orta durumdadır. Duvarlar mevzuata uygun ancak bazı kısımlarında nemden dolayı rutubet oluşmuş orta durumdadır. Kapı ve pencereler mevzuata uygun orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 33)**. Merdivenler mevzuata uygun ancak kötü durumdadır. Site de açık oyun alanı, park ve spor sahaları bulunmamaktadır. Villaların küçük yeşil alanları vardır ama bu ihtiyacı karşılamamaktadır. **(Bkz: Tablo 35)**. Evlerin giriş kısmında ayakkabılık ve vestiyer bulunmamaktadır. Bu durum mevzuata uygun değildir. Yaşam alanı dinlenme ve etkinlik alanı olarak kullanılmaktadır. Alan yeterli büyüklükte olup genel olarak mevzuata uygundur. Ancak yapı eski olduğu için kapı, pencere, duvar, tavan, zemin orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 37)**. Mutfak yeterli büyüklüktedir. Genel olarak mevzuata uygun ve orta durumdadır. Ancak mutfak kapısı PVC malzemedir ve kötü durumdadır. **(Bkz: Tablo 40)**. Yemek alanı mutfak içerisinde çözümlenmiş küçük bir alandır. Evde yaşayan çocuklar için yetersiz ve kötü durumdadır. **(Bkz: Tablo 41)**. Tuvalet ve lavabolar yeterli sayıdadır. Genel olarak mevzuata uygun ve iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 39)**. Evde bir oda etüt odası olarak kullanılmaktadır. Oda genel olarak mevzuata uygun orta durumdadır. Ancak tefrişat etüt odasına uygun değil ve yetersizdir. **(Bkz: Tablo 38)**. Merdiven orta durumdadır. Merdiven de kaymayı önleyici bant kullanılmamıştır. Evde bulunan kapılar genel olarak

mevzuata uygun ancak kötü durumdadır. Yatak odaları genel olarak mevzuata uygundur. Ancak zemin döşemesi deformasyona uğramış, belirli kısımlarda şişmiş kötü bir durumdadır. Duvarların boyası dökülmüş ve nemden dolayı rutubet oluşmuş kötü bir durumdadır. **(Bkz: Tablo 42)**. Evde iki banyo bulunmaktadır. Sayı olarak yeterlidir. Ancak banyolar çok eski, kırık dökük ve kötü durumdadır. **(Bkz: Tablo 43)**. Evde depo ve ütü odası birlikte kullanılmaktadır. Depo mevzuata uygun ve orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 34)**. Villalardan biri sosyal tesis olarak kullanılmaktadır. Sosyal tesis yeterli büyüklüktedir. Ancak tamamıyla tefrişatı yapılmamıştır. Genel olarak mevzuata uygundur. Ancak diğer evlerdeki gibi zemin, duvar, kapı kötü durumda, tavan ve pencereler orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 36)**.

4) Antalya Çocuk Evleri Sitesi

Antalya Çocuk Evleri Sitesi yetiştirme yurdundan çocuk evine dönüştürülmüş, genel olarak mevzuata uygun ancak kötü durumdadır. İdari bina ayrı bir bina da çözümlenmiştir. İdari bina içerisinde müdür, müdür yardımcısı, memur odaları ve revir bulunmaktadır. İdari bina genel olarak mevzuata uygundur. Ancak zemin döşemesi ve kapı eski kötü durumdadır. Duvar, tavan ve pencereler orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 33)**. Sitede geniş bir açık alan bahçe bulunmaktadır. Bahçede park ve spor sahaları mevcuttur. Park zemini yumuşak toprak bırakılmıştır. Basketbol sahası zemini kilit taşı parkedir bu durum saha için elverişli değildir. Genel olarak bahçe mevzuata uygun orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 35)**. Evin girişinde küçük bir vestiyer ve ayakkabılık bulunmaktadır ve iyi durumdadır bu durum mevzuata uygundur. Mutfak zemin, duvar, tavan, kapı, pencere olarak mevzuata uygundur. Ancak yeterli büyüklükte değildir ve yeterli dolap ve depolama birimi mevcut değildir. Genel olarak incelendiğinde mutfak mevzuata uygun olmasına rağmen kötü durumdadır. **(Bkz: Tablo 40)**. Mutfağın yanında bulunan depo kiler olarak kullanılmaktadır. Depo mevzuata uygun genel olarak orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 34)**. Yemek odası mevzuata uygun ve genel olarak iyi durumdadır. **(Bkz: Tablo 41)**. Evde etüt odası bulunmamaktadır. Yemek odası, yemek saatleri dışında etüt odası olarak kullanılmaktadır. **(Bkz: Tablo 38)**. Evde iki adet dinlenme-etkinlik odası bulunmaktadır. Odalar genel olarak mevzuata uygun ve orta durumdadır. **(Bkz: Tablo 37)**. Tuvalet ve lavabolar yeterli sayıdadır. Genel olarak mevzuata uygundur. Duvar, zemin, pencere orta durumdadır. Tavan ve kapı kötü

durumdadır. **(Bkz: Tablo 39)**. Merdiven iyi durumda ve mevzuata uygundur. Merdiven basamakları kaymayı önlemek amacıyla halı ile kaplanmıştır. Evde üç adet yatak odası bulunmaktadır. Yatak odaları genel olarak mevzuata uygundur. Zemin, tavan, pencere, kapı orta durumdadır. Duvar boyalarında sökülmeler ve rutubet oluşmuş kötü durumdadır. **(Bkz: Tablo 42)**. Evde bir adet banyo bulunmaktadır. Banyo mevzuata uygun olmasına rağmen eski ve kötü durumdadır. **(Bkz: Tablo 43)**. Genel olarak kurumda pencereler mevzuata uygun orta ve kötü durumdadır.

BÖLÜM VII

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan araştırma ve incelemeler neticesinde ulaşılan sonuç ve önerilere yer verilmiştir. Elde edilen sonuçlar kurumlarda bulunan mekanların fiziksel özelliklerine göre değerlendirilmiştir. Yapılan incelemeler doğrultusunda;

7.1. Sonuçlar

Kurumlar genel olarak incelendiğinde Sur Çocuk Evleri Sitesi ve Antalya Çocuk Evleri Sitesinin diğer iki kuruma göre birçok konuda yetersiz olduğu görülmüştür. Bu durumun sebebi bu kurumların çocuk evi modeli altında inşa edilmeyip sonradan çocuk evine dönüştürülmesidir. Bu dönüştürmeden dolayı bu kurumların mekân organizasyonlarında problemler bulunmaktadır. Mekân büyüklüklerinde sıkıntılar, mekân sayılarında yetersizlikler ve bazı mekanların kurumda olmadığı görülmektedir.

Adana çocuk evleri sitesinin bahçesinde bulunan parkların zemininde sert malzeme kullanılmıştır ve bu durum herhangi bir düşme durumunda çocuklar için tehlike oluşturabilmektedir.

Sur çocuk evleri sitesinde bahçe ve açık oyun alanının bulunmadığı villaların arkasında bulunan küçük yeşil alanın oyun alanı olarak kullanıldığı fakat ihtiyacı karşılamadığı görülmüştür.

Antalya çocuk evleri sitesinde sosyal tesisin bulunmadığı evlerde olan etkinlik odalarının atölye olarak kullanıldığı ancak ihtiyacı karşılamadığı tespit edilmiştir.

Adana çocuk evleri sitesi ve Sur çocuk evleri sitesinde yatak odalarına planlamadan daha fazla yatak yerleştirilmiş ve mekânda daralmalar oluştuğu görülmüştür.

Kurumlar genel olarak değerlendirildiğinde kurumlarda kullanılan donatılar ve tefriş elemanları çok sıradan ve monoton bir hava yaratmaktadır. Kullanılan tefriş elemanları aynı renk, ölçü ve tiptedir. Bu durum çocukların kendisine ait eşyaları sahiplenememesine sebep olmakla birlikte çocuklarda mekân aidiyet hissinin oluşmasını da zorlaştırmaktadır.

Bazı mekanlarda kullanılan tefriş elemanlarının genel ihtiyacı gidermek amacı ile alındığı ancak tasarım ve işlevsellik konusunda yetersiz olduğu görülmektedir.

Evlerde bulunan yatak odaları minimum üç kişiliktir ayrıca çocuklar için mahremiyet koşullarının sağlanacağı bir giyinme odası bulunmamaktadır. Bu durumun çocuklar için sıkıntı olduğu görülmüştür.

Çocuk evleri kapasiteleri 10-12 kişiliktir ancak genel olarak etüt odaları ve yemek odaları 6-7 kişilik olarak düzenlenmiştir. Toplu kullanımlarda bu alanların yetersiz kaldığı tespit edilmiştir.

Kurumlarda bulunan depoların mevzuata uygun ancak işleyişe uygun olmadığı, ihtiyacı gidermek adına düzensiz bir şekilde tefrişinin yapıldığı görülmüştür.

Kurumlarda duvar, tavan, zemin gibi yapı elemanlarında çocuklara özel uygulamalar yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak çocuk evleri, çocukların yaşaması büyüüp gelişmesi için inşa edilen kurumlar olmasına rağmen kurumlarda çocuklara ait tasarım unsurlarının yok denecek kadar az olduğu tespit edilmiştir.

7.2. Öneriler

- Araştırma sonucunda görüldüğü üzere, Çocuk evleri yapılarının amacına uygun bir şekilde inşa edilmesi gerekmektedir. Farklı amaçlarla inşa edilmiş yapıların sonradan çocuk evine dönüştürülmesi yanlış bir durumdur. Dönüştürülme yapılması gereken bir durum varsa da olabildiğince uygun yapıların ele alınması gerekmektedir.
- Çocukların zihinsel ve fiziksel gelişiminde yaşadığı çevre ve mekânın büyük bir etkisi olduğu bilinmektedir. Çocuğun yaşadığı mekânın oluşturulmasında iç mimarlar ile çalışılmalıdır. İç mimarlar bu bağlamda iyi bir yol gösterici olabilmektedir. Çocuk evleri yapıları için bulunan mevzuat ve standart mekân düzenlemelerine çocuklara özel tasarım unsurları eklenerek iç mimarlar ile birlikte hareket edilmelidir.
- Çocuk evlerinin amacı, çocukları kalabalık koğuş tipi kurumların atmosferinden kurtarıp evde sıcak bir aile ortamı oluşturmaktır. Bu yüzden çocuklar için eğlenceli, estetik, görsel zevklerine hitap edecek mekanlar tasarlanmalıdır.

Çocukların gelişimini kendileri için özel tasarlanan mekanlarda sürdürmeleri, onların daha mutlu daha sağlıklı daha özgüvenli bireyler olarak yetişmelerine çok büyük bir katkı sağlayacağı açıktır. Bu bağlamda bundan sonra inşa edilecek çocuk evlerinde çocuklara özel tasarım unsurlarına daha fazla yer verilmesi gerekmektedir ve mekân tasarımında çocuklar merkeze alınmalıdır.

- Korunmaya muhtaç çocukların hayatın kendilerine öğretilmesi gereken çocuklar olduğu düşünülerek, çocuk evleri yapılarında çocuklarında ev işleyişine, ev işlerine dahil olabilecekleri, tehlike oluşturmayacak mekanlar tasarlanmalıdır
- Sonradan dönüştürülecek ve yeni yapılacak çocuk evlerinde ileride ortaya çıkabilecek teknolojik ve sosyal ihtiyaçlara uyum sağlayabilecek şekilde esnek projelendirme yapılmalıdır.

Kişiyi özel tasarlanmış mekân herkesi mutlu eder. En özel mekânı çocuklarımıza tasarlayarak sunmak mutlu çocukları ve mutlu yarınlarımızı inşa etmemizi sağlar.

KAYNAKLAR

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, (2020).

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.

<https://ailevecalisma.gov.tr/uploads/chgm/uploads/pages/istatistikler/2019-5c62a51c75b1f.pdf> adresinden 25.11.2020 tarihinde edinilmiştir.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, (2016). 2016 Yılı Faaliyet Raporu.

<https://ailevecalisma.gov.tr/Uploads/sgb/uploads/pages/arge-raporlar/2016-yili-faaliyet-raporu.pdf>. Erişim tarihi: 10.02.2020.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. (2018, Aralık). ASPB Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü.

<https://ailevecalisma.gov.tr/uploads/chgm/uploads/pages/istatistikler/2018-5c62a51c75b1f.pdf>. Erişim tarihi: 12.02.2020.

Aile yanında destek Hizmetleri. <https://www.korev.org.tr/p/7/koruyucu-aile-hizmeti>.

Erişim Tarihi: 28.11.2020.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. (2014, Aralık). ASPB Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/chgm/mevzuat/genelge/>. Erişim Tarihi: 27.12.2020.

Akyüz, E. (1995). *Evlat Edinmeye İlişkin Uluslararası Sözleşmeler, Çağdaş Hukuk Sistemleri ve Türk Medeni Kanunu, Hamide Topçuoğlu'na Armağan* içinde (153-169). Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını.

Akyüz, E. (1987). “Medeni Kanun İle Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu Açısından Korunmaya Muhtaç Çocuklar”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 20(1): 11-20.

Akyüz, E. (1992). “Çocuğun Güvenliği İlkesi Işığında Korunmaya Muhtaç Çocuklar”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(2): 709–734.

Akyüz, E.,(2000) “*Haklarının ve Güvenliğinin Korunması: Ulusal ve Uluslar arası 118: Hukukta*”, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

Arca, M. (2000). Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yönelik Kurumsal Bakımevlerinde İç/Dış Mekan Düzenleme İlkelerinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya, 224s.

- Akoğlu, G., & Şipal, R.F. (2012). Düşük Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Çocuklara Yönelik Erken Müdahale Yaklaşımları: Dünyadan ve Türkiye'den Uygulamalar. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 23(1): 173-184.
- Aycul, M. (2019). Korunmaya İhtiyacı Olan Çocukların Sosyal Gelişiminde Çocuk Evlerinin Rolü (Sakarya Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 182s.
- Arnheim, R. (1974). *Art and Visual Perception*. Berkeley: University of California Press.
- Akarsu, F. (1984). Piaget'ye Göre Çocukta Mekan Kavramının Gelişimi. *Mimarlık*, 89, 31-33.
- Altman, I. ve Chemers M. (1980). *Environmental Cognition and Perception*. Culture and Environment (43-70) Monterey California: Wadsworth Inc.
- Aycul M. (2019). Korunmaya İhtiyacı Olan Çocukların Sosyal Gelişiminde Çocuk Evlerinin Rolü (Sakarya Örneği). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Acar, H., (1921-1981). Cumhuriyet'in Çocuk Refahı Politikasını Yapılandıran Bir Sivil Toplum Örgütü: Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu". Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Yayını, Ankara 2005.
- Bakılcı, A. (2019). Korunma İhtiyacı Olan Çocuklara Yönelik Çocuk Evleri Modelinin Tarihsel Süreci ve Mutlu Yuva Derneği Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul, 195s.
- Başer, H. (2013). Çocuk Refahı Alanında Yeni Hizmet Modeli "Çocuk Evleri". Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya, 210s.
- Beter, Ö. (2010). Türkiye ve İngiltere'de Çocuk Koruma Sistemleri. Doktora Tezi (Yayınlanmamış), Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1370-1393.
- Boss, P. (1971). *Exploration into Child Care*. Kathleen Jones(Ed), Northumberland Pres Ltd., London 1971.
- Barbaroğlu, A. (2018). Eğitim Ortamları Açısından Okul Öncesi Eğitim Kurumları, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18: 1314- 1318
- Brooker, G., & Stone, S. (2011). *İç Mekân Tasarımı Nedir?*, Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul, 42-45

- Baran, M., & Yılmaz, A., & Yıldırım, M. (2007). Okul Öncesi Eğitimin Önemi Ve Okul Öncesi Eğitim Yapılarındaki Kullanıcı Gereksinimleri Diyarbakır Huzurevleri Anaokulu Örneği, *Ziya Gökalp Dergisi* 8, Dicle Üniversitesi Yayınları, 27-44
- Bıyıklı, L. (1995). Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve S.O.S Çocuk Köyleri. *Özel Eğitim Dergisi*, 2(1): 171-187.
- Buran, N. & Var, E. Ç. (2019). Çocuk Destek Merkezlerinden Reşit Olarak Ayrılan Bireylerin Sosyal Hayata Uyum Süreci, *Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 2 (1): 149-161.
- Buluklu Y. Ç. (2015). Çocuğun Konut Algısının Sözel ve Görsel Temsiller Üzerinden Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Costin, B. L. (1961). *Child Welfare: Policies and Practice*. America: McGraw-Hill Book Company, America.
- Cockerill, I. M. & Miller, B. P. (1983). Children's Colour Preferences and Motor Skill Performance with Variation in Environmental Colour. *Perceptual and Motor Skills*, 56, 845-846.
- Cılga, İ. (1984). Yetiştirme Yurtlarında Toplumsallaşma. *H.Ü. SHYO Dergisi* 2(1-3): 83-113.
- Cılga, İ. (1999). "Toplumsal Korunması Altındaki Çocukların İhmal ve İstismarı", *Çocuk İstismarı ve İhmal*, Ankara, Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneği Yay. s.223-239.
- Çocuk Koruma Kanunu, Kanun Numarası 5395, Yayınlandığı Resmi Gazete Tarihi, 25876, 15 Temmuz 2005.
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Türkiye'de 2 Ekim 1995'te uygulanmaya başlamıştır. (Birleşmiş Milletler Eylül 2, 1990).
- Çocuk Evleri Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Uygulanması Hakkında Genelge. 2011.
- Çanakçıoğlu, N. G. (2012). Çocukta Mekân Algısının Gelişimi ve Mekânsal İmge Zenginliği Bakımından Malzemenin Önemi. *Mimarlıkta Malzeme*, (22), 74-81.
- Çalışkan, Ö.(2007), Bursa için Öncelikli Ekolojik Yapılaşma Kriterlerinin Araştırılması ve Bununla ilgili Örnek bir Tasarım, Yüksek Lisans Tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı, Gebze.
- Çarman, Kazım (2000). "Ergonomi." Konya:60.

- Demirbilek, S. (2000). Korunmaya Muhtaç Gençlerin Topluma Kazandırılmasında Yetiştirme Yurtları. *D.E.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 15(2),137-152.
- Day, C., (2007). Environment And Children, Passive Lessons From The Everyday Environment, *Imprint Of Elsevier, USA*, 4-15,71-118-260.
- Dalda, A. (2007). Türkiye’deki Korunmaya Muhtaç Çocukların Sosyal Hayattaki Yerlerini Belirleyen Yasal Düzenlemeler Ve Bunların Uygulanması (1923-2016). Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, 126s.
- Darçın, P. & Balanlı, A., (2012). Yapılarda Doğal Havalandırmanın Sağlanmasına Yönelik İlkeler, Makale, Tesisat Mühendisliği, Sayı 128, Mart/Nisan, sy.34.
- Doğan, İsmail. Akıllı Küçük, İstanbul, Sistem Yayıncılık Yay., 2000, s.111.
- Erkan, G. (1995). *Korunmaya muhtaç çocuklar: Çocuk yuvalarında bir araştırma*. SHÇEK Yayınları, Ankara.
- Erkan, N., (1988). Ergonomi. MPM Yayınları, Ankara.
- Erdoğan, Z., (2001). “İlk ve Orta Dereceli Okulların Ergonomik Açidan İncelenmesi ve İyileştirme Önerileri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniv. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ekşi, A. (2004). Koruma altında çocuklar; Dünyada beş kıtanın çeşitli ülkelerinden örnekler- Koruma Altındaki Çocuklar. Ankara Üniversitesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Yayınları, Yayın no: IX. Ankara Üniversitesi Basımevi, 9–24.
- Esen, A., (2005). Ders Notları. Maltepe Üniversitesi.
- Elmacı, D. (2007). Çocuk Yuvaları ve Yetiştirme Yurtlarının Yerinden Yönetim Birimlerine Devrine İlişkin Çalışanların Görüşleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara.
- Frieling, H. (1978). *Das Gesetz der Farbe*. Göttingen [u.a.]: Musterschmidt.
- Franklin, B. (1993). *Çocuk Hakları*. İstanbul: I. Baskı.
- Gümüş, S. (2005). Türkiye’de Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımın Avrupa Birliği Sürecinde Yeniden Yapılandırılması. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Güller, E. (2007). Sağlık Yapılarında Renk Olgusunun Özel Dal Hastaneleri Hasta Yatak Odası Örneklerinde Araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Gökçearsan Çifci, D. (2009). Türkiye'de ve Dünyada Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuklara Yönelik Hizmetlerin Tarihsel Gelişimi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(19): 53-66.
- Güran, N. (1983). “Çocuklar için Kurum Bakımı ve Sosyal Hizmet”, Prof. Dr. İbrahim Yasa'ya Armağan, Ankara, AÜ. SBF Yay., Ayrı Basım, 15s.
- Gökçearsan, E. (2003). Çocuk Yuvalarında Kışla Bakım Modeli İle Grup Evi Bakım Modelinin Hizmet Kalitesi Açısından Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Değerlendirme Araştırması. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gönen, Özgen U. (2007). Tüketim Ekonomisi Açısından Oyuncaklar, Oyun Alanları Ve Eğlence Alanları. Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları Halkla İlişkiler Bölümü No:622.
- Gönen, E., ve Kalinkara, V. (1991). “Farklı Yaş Grubundaki Kadınların Antropometrik Ölçüleri.” 3. *Ergonomi Kongresi*, Ankara:133-134.
- Heuser, K. (1976). *Innenarchitecture und Raumgestaltung*. Bauverlag Wiesbaden und Berlin.
- Hidayetoğlu, M.L. (2010). Üniversite Eğitim Yapılarının İç Mekânlarında Kullanılan Renk ve Işığın Mekânsal Algılama ve Yön Bulmaya Etkileri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- House of Commons Education Committee. (2012). *Children First: The Child Protection System in England*. London: The House of Commons.
- Işık, M. (2005). *Evlat Edinme*, Ankara: Adalet Yayınları.
- İnan, A. N. (1970). “Korunmaya Muhtaç Çocuklar”, (Der. Feyyaz Gölcüklü), *Korunmaya Muhtaç Çocuklar*, İstanbul, İktisadi Araştırmalar Vakfı Yay., s. 42.
- İnan, A. N. (1980). “Çocuğun Korunması ve Polis”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 37(1): 243-250.
- Koşar, N. G. (1992). *Sosyal Hizmetlerde Aile ve Çocuk Refah Alanı*, 2. Baskı. MN Ofset.
- Karatay, A. & Kılıç, S. (2014). Çocuk Koruma Sistemi: İstanbul Örneği Üzerinden Bir Vaka Tartışması. Sosyal Hizmet Sempozyumu 2013 Kocaeli, Türkiye'de Çocuğun Refahı ve Korunması " Kapsayıcı Bir Yaklaşım Arayışı". Ankara: Gündem Çocuk Derneği Yayını.

- Kalinkara, V., & Salman, M. & Özmete, E. & Arpacı, F. & Yılmaz, G. (1994). Çocuğun fizyolojik ve psikolojik özelliklerinin tasarıma etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Mim. Fak. İstanbul.
- Katırcı, U. (2003), Çevre ve Yaşam İçin Yapı Tasarımı: Norman Foster, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Karatay, A. (2007). Cumhuriyet Dönemi Korunmaya Muhtaç Çocuklara İlişkin Politikanın Oluşumu. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 377s.
- Keten, D. (2017). Korunmaya Muhtaç Çocuklar: Ankara Çocuk Evleri Üzerine Niteliksel Bir Araştırma. Yüksek lisans tezi, Ankara, 136s.
- Lynch, K. (1960). The Image of the City, Cambridge: MIT Press.
- Mamur-Işıkcı, Y. ve Karatepe, S. (2016). Türkiye’de Çocuğa Yönelik Sosyal Politika Uygulamaları ve Tarihsel Analizi. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 7(1): 69-100.
- Maslow, A. A. (1943). Theory of Human Motivation. Originally Published in *Psychological Review* Vol. 370–396.
- Mendler, S. Odell, W., Lazarus, M.A. (2000), *The HOK Guidebook to Sustainable Design*, USA: John Wiley & Sons.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2015). *İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu*, Ankara, Milli Eğitim Basımevi.
- Milli Sosyal Hizmetler Konferansı (1962). 5-8 Mayıs Ankara, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü Yayın No: 23, Ankara, s. 53.
- Onur, B. (2005). Çocukluğun dünü ve bugünü. *Kebikeç*, 99-112.
- Oktay, A. (1989). Korunmaya Muhtaç Çocukların Eğitimi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1): 101-115.
- Onur, B., (2005). *Anılardaki Aşklar, Çocukluğun ve Gençliğin Psikoseksüel Tarihi*, Kitap Yayınları, İstanbul.
- Onur, B., (2009). *Türk Modernleşmesinde Çocuk*, Ankara: İmge Kitabevi.
- Özçelik, Özberk., (1996). Okul Öncesi Çocukların Beslenmesi, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*.
- Özak, N. Ö. ve Gökmen, G. P. (2009). Bellek ve Mekan İlişkisi Üzerine Bir Model Önerisi. *İTÜ Dergisi/a Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 2(8), 145-155.
- Özen, İ. (2000). II. Meşrutiyet’e Kadar Islahhaneler ve Darülaceze (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Sosyal Hizmetler

- ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu, Kanun Numarası 2828, Yayınlandığı Resmi Gazete Tarihi 27.05.1983, Sayı 18059, Madde 3/b.
- Özdemir, N. & Sefer, N. & Türkdogan, N. (2008). “Bir Sosyal Sorumluluk Projesi Örneği: Korunmaya Muhtaç Çocuklar”, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(2): 283-305.
- Park, J. G. (2007). Environmental Color for Pediatric Patient Room Design. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Texas A&M Üniversitesi, Teksas.
- Piaget, J. ve Inhelder, B., (1967). *The Child's Conception of Space*, TheNorton Library: New York, USA.
- Sarıca, C. (2011). Yapılı Çevrede Renk Algısı: Ampirik Bir Çalışma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sunal, O. (2009). Çocuğa Yönelik Sosyal Politika, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi Bölümü.
- Sofuoğlu, S. D. ve Kuşcuoğlu, M. Ö. (2009). Çocuk ve Mobilya. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, *I.Ulusal Batı Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı*, 1: 105- 107.
- Soylu, V. Z. (2019). Türkiye’de Çocuk Koruma Politikaları ve 2000 Sonrası Uygulanan Yeni Modeller. Yüksek Lisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Sosyal Hizmetler Ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik. Madde 6.
- Şahin, G. Ş. (2019). Koruyucu Ailelerin Koruyucu Aile Hizmetine İlişkin Değerlendirmeleri: Zonguldak İli Örneği. Yüksek lisans tezi, Ankara, s.185.
- Şirin, C. M. (2017). Fransa ve Türkiye’de Korunması Gereken Çocuk ve Çocuk Koruma İdaresinin Tarihsel Gelişimi. *Çocuk ve Medeniyet Dergisi*, 2(3): 43-69.
- Şenocak, H. (2006). Korunmaya Muhtaç Çocuklara Sağlanan Bakım Yöntemleri. *İstanbul Üniversitesi Dergisi Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 51: 177-288.
- Şeker, M., (2007). İslam'da Sosyal Dayanışma Müesseseleri. Diyanet İşleri Başkanlığı.
- Şahin, B., & E., Dostoğlu, N., (2015). Okul Binaları Tasarımında Sürdürülebilirlik, *Uludağ Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dergisi*, 20(1): 77- 82.
- Taştekel, S. (1992). “Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yönelik Bakım Yöntemleri”, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1): 312-327.

- Türk Ceza Kanunu 6. Maddesi, Çocukların Ceza Hukukundaki Yeri ve Çocukların Korunması.
- Tuncer, P. (2019). Amerika Birleşik Devletleri'nde Çocuk Koruma Hizmetlerinin Kısa Tarihi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(37): 46-65.
- UNICEF, *Çocuk Haklarına Dair Sözleşme*, Erişim Tarihi: 03.02.2020.
- Uluğtekin, S. (1994). *Çocuk Mahkemeleri ve Sosyal İnceleme Raporları*. Ankara: Bizim Büro.
- Ünal, V. (2012). Osmanlı'nın Son Dönemlerinde Korunmaya Muhtaç Çocuklar İçin Kurulan Sosyal Hizmet Kuruluşları. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 36(2): 2, 19, 20.
- Üstün, E. ve Akman, B. (2002). "Korunmaya Muhtaç Çocukların Benlik Algısının İncelenmesi", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23): 229-233.
- Ünlü, A. ve Çakır, H. (2002). A Study on Perception of Primary School Children in Home Environment. *Journal of Architectural and Planning Research*, 19(3), 231-256.
- Ünal, V. (2012). Osmanlının son dönemlerinde korunmaya muhtaç çocuklar için kurulan sosyal hizmet kuruluşları. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 36(2): 1-27.
- Yazıcı, E. (2012). Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve Çocuk Evleri. Mustafa Kemal Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18): 499-525.
- Yazıcı, E. (2013). Türkiye'de Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yönelik Sosyal Hizmetler: Kurum Bakım Hizmetinden Yararlanmış Bireyler Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Yolcuoğlu, İ. G. (2009). Türkiye'de Çocuk Koruma Sisteminin Genel Olarak Değerlendirilmesi. *Aile ve Toplum Dergisi*, 5(18): 43-57.
- Yörükoğlu, A. (2000). *Değişen Toplumda Aile ve Çocuk*. 6. Basım, Özgür Yayınları, İstanbul, s.13.
- Yıldırım, Ş. (2017). 2000'li Yıllarda Çocuk Koruma Sistemi İçinde Bakım Hizmetlerinin Genel Görünümü. *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1): 87-110.
- Yaşa, E.(2004), Avlulu Binalarda Doğal Havalandırma ve Soğutma Açısından Rüzgar Etkisi ile Oluşacak Hava Akımlarına ve Yüzey Açıklıklarının Etkisinin Deneysel İncelemesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

- Yolcuoğlu, G. İ. (2013). *Ebeveyn Bakımından Yoksun Çocuklar Ve Sosyal Hizmet. Sosyal Politika ve Kamu Yönetimi Bileşenleriyle Sosyal Hizmet Temelleri ve Uygulama Alanları*, Ankara, 155-169.
- Yazıcı, N. (2007). Osmanlılarda Yetimlerin Korunması Üzerine Bazı Değerlendirmeler. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 48(1): 1-46.
- Zevkliler, A. (1968). *Türk Hukukunda Korunmaya Muhtaç Çocuklar*. auhf.ankara.edu.tr/dergiler/.../AUHF-1968-25-01-02-Zevkliler.pdf.

